

Zkušenosti dobrovolníků působících ve školských zařízeních v Arushi

Veronika Vráželová

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Veronika Vráželová
Osobní číslo: H21681
Studijní program: B0111A190011 Sociální pedagogika
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Zkušenosti dobrovolníků působících ve školských zařízeních v Arushi

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti dobrovolnické činnosti, pedagogiky a mentoringu.
Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.
Realizace kvalitativního výzkumu formou hloubkového rozhovoru.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BRUMOVSKÁ, Tereza a Gabriela SEIDLOVÁ, 2010. Mentoring: Výchova k profesionálnímu dobrovolnictví. Portál. ISBN 978-80-7367-772-5.
- FRIČ, Pavol, 2001. Dárcovství a dobrovolnictví v České republice. NROS. ISBN 80-902633-7-2.
- MUSHI, Philemon A K, 2009. History and Development of Education in Tanzania. Dar es Salaam University Press. ISBN 9976604947.
- ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ, a kol., 2007. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Portál. ISBN 978-80-7367-313-0.
- TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ, 2006. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Vyd. 2. Portál. ISBN 80-7367-178-6.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Denisa Denglerová, Ph.D.**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **23. ledna 2025**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 23. ledna 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá zkušenostmi a pohledy dobrovolníků, kteří se zapojili do mezinárodního dobrovolnického programu „Péče o děti“ ve městě Arusha v Tanzanii. Teoretická část se zabývá popisem země, školstvím v dané zemi a dobrovolnictvím. V praktické části se věnujeme analýze rozhovorů za pomoci výzkumného designu zakotvené teorie.

Klíčová slova: dobrovolnictví, dobrovolník, mezinárodní dobrovolnický program, zkušenosti dobrovolníků, péče o děti, Tanzanie

ABSTRACT

This bachelor's thesis focuses on the experiences and perspectives of volunteers who participated in the international volunteer program "Childcare" in Arusha city in Tanzania. The theoretical part discusses the country, its education system, and volunteering. The practical part focuses on the analysis of interviews using the grounded theory research design.

Keywords: volunteering, volunteer, international volunteer programme, volunteer experiences, child care, Tanzania

Ráda bych vyjádřila své upřímné poděkování PhDr. Denise Denglerové, Ph.D., vedoucí mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady, vstřícnost a ochotu během celého procesu psaní této bakalářské práce.

Poděkovat chci také mým nejbližším, kteří mě podporovali po celou dobu studia. Děkuji za jejich trpělivost, podporu a povzbuzení.

Dále děkuji všem dobrovolníkům, kteří se ochotně podělili o své zkušenosti a tím umožnili realizaci výzkumu.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 TANZANIE.....	14
1.1 TANZANIE OBECNÉ INFORMACE	14
1.2 ŠKOLSTVÍ	17
1.3 ŠKOLSKÝ SYSTÉM V TANZANII.....	20
1.4 VÝUKA A VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ V TANZANII.....	25
1.5 CESTA DÍTĚTE V TANZANII.....	26
1.6 TĚLESNÉ TREŠTY NA DĚTECH	28
2 DOBROVOLNICTVÍ.....	31
2.1 DOBROVOLNÍCI A JEJICH ÚVODNÍ PŘÍPRAVA	33
2.2 PROGRAM PÉČE O DĚTI V TANZANII – ARUSHI	34
2.3 MOJE ZKUŠENOSTI S VÝBĚREM ORGANIZACE	36
2.4 DENNÍ CENTRUM EDEN – MÍSTO MÉHO PŮSOBNÍ V TANZANII	38
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	42
3 VÝZKUMNÁ ČÁST	43
3.1 VÝZKUMNÉ CÍLE	43
3.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	43
3.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR	44
3.4 VÝZKUMNÉ TECHNIKY	45
4 ANALÝZA DAT.....	46
4.1 SBĚR DAT	46
4.2 PRŮBĚH ROZHOVORU	47
4.3 KATEGORIZACE.....	47
4.4 PARADIGMATICKÝ MODEL A JEHO POPIS	66
4.5 ZAKOTVENÁ TEORIE A JEJÍ POPIS	67
4.6 DISKUSE	69
ZÁVĚR	75
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	77
SEZNAM OBRÁZKŮ	84
SEZNAM TABULEK.....	85
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	86
SEZNAM PŘÍLOH.....	87

ÚVOD

Dobrovolnictví v mezinárodním kontextu představuje oblast, která nabývá na významu nejen v souvislosti s rozvojovou spoluprací. Stále více jednotlivců se zapojuje do programů, které nabízejí možnost pomoci komunitám v rozvojových zemích, a zároveň přináší dobrovolníkům cenné zkušenosti, osobní růst i hlubší porozumění kulturním odlišnostem. Jedním z takových programů je i program „Childcare“ v Tanzanii, který umožňuje dobrovolníkům podílet se na péči o děti, výuce a vzdělávání v místních školských zařízeních. Téma této práce tedy vychází z reálné a aktuální zkušenosti v oblasti vzdělávání v africkém prostředí a snaží se reflektovat zkušenosti samotných dobrovolníků.

Významným impulsem pro výběr tohoto výzkumného tématu byla vlastní zkušenost s dobrovolnickou činností v rámci uvedeného programu. Tato osobní zkušenost umožnila hlubší porozumění prostředí, ve kterém se výzkum odehrává, a zároveň vedla k přirozenému zájmu o pohledy dalších dobrovolníků na podobné situace, které jsem měla možnost sama zažít.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních částí – teoretické a praktické. Teoretická část se skládá ze dvou kapitol, přičemž první kapitola se věnuje kontextu Tanzanie – obsahuje obecné informace o zemi, přibližuje školský systém, způsob vzdělávání učitelů a popisuje cestu dítěte v Tanzanii. Druhá kapitola se zaměřuje na dobrovolnictví, přípravu dobrovolníků, popis programu péče o děti v Tanzanii, výběr organizace a také místo mého působení. Praktická část práce se soustředí na samotný kvalitativní výzkum – obsahuje metodologii, analýzu získaných dat a interpretaci zkušeností dobrovolníků, kteří se účastnili stejného programu.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na zkušenosti a pohledy dobrovolníků, kteří působili v programu „Childcare“ v Tanzanii. Cílem práce je porozumět tomu, jak dobrovolníci vnímali přípravu na svůj pobyt a jak hodnotili podporu ze strany organizace. Podpora a dostatečná příprava jsou vnímány jako klíčové prvky dobrovolnické zkušenosti, neboť mohou výrazně přispět k hladší adaptaci v novém prostředí, minimalizovat kulturní šok a ovlivnit celkové vnímání smysluplnosti dobrovolnické činnosti.

Zvláštní pozornost je věnována motivaci, která jednotlivce vedla k rozhodnutí zapojit se do programu, a výzvám, s nimiž se během svého pobytu dobrovolníci setkali. Dále se práce soustředí na reflexi dobrovolníků na fungování organizace a s jakými konkrétními

zkušenostmi díky své zkušenosti přicházejí. Zároveň je cílem zjistit, jak dobrovolníci vnímají svůj dopad na místní komunitu.

Výzkum je realizován kvalitativní metodologií, konkrétně pomocí polostrukturovaných rozhovorů s účastníky programu. Tento přístup umožňuje zachytit individuální zkušenosti, postoje a prožitky dobrovolníků v širších souvislostech. Práce se neopírá o statistická data, ale o hloubkovou analýzu osobních výpovědí, což je v souladu s cílem práce – porozumět danému jevu z perspektivy samotných aktérů.

Hlavním cílem této bakalářské práce je popsat pohled a zkušenosti dobrovolníků na jejich působení ve školských zařízeních v Arushi a zhodnotit jejich reflexi fungování organizace v rámci programu „Childcare“.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TANZANIE

Afrika je domovem 54 zemí a současně je druhým největším kontinentem na světě. Hned za Asií činí rozlohou přibližně 30 300 000 km², což je zhruba třikrát více, než je rozloha Spojených států amerických a asi 390x více než rozloha České republiky (Šerý, 2012). Afrika je sice domovem 54 zemí, ale pouze 16 % celkové světové populace. Původ názvu „Afrika“, je mezi vědci silně sporný. Většina se domnívá, že vychází z výrazů používaných Féničany, Řeky a Římany. Mezi důležitá slova patří egyptský výraz Afru-ika, který znamená „mateřská země“, řecké slovo aphrike, jež znamená „bez chladu“ a latinské slovo aprica, znamenající „slunečný“ (National Geographic Society, © 1996-2025).

Tanzanie s hlavním městem Dodoma, celým názvem Tanzanská sjednocená republika, je stát ležící ve východní Africe. Je největší zemí východní Afriky a jeden z největších kontinentů z hlediska rozlohy a počtu obyvatel. Stává se tak jednou z největších zemí na světě. Na žebříčku zaujímá 31. místo mezi všemi zeměmi, co se rozlohy týče. Rozlohou je o něco větší než Nigérie, ale mnohem menší v počtu obyvatel. David Lawrence (2009) uvádí, že četnost lidí v Tanzanii je kolem 40 milionů. Podle Ministerstva zahraničních věcí České republiky (2024) má Tanzanie k 6. červnu 2024 61,5 milionů obyvatel.

Severní hranice státu sousedí s Keňou a Ugandou, ze severozápadu s Rwandou a Burundi a Demokratickou Republikou Kongo na západu. Na jihozápadní straně se Zambii a státem Malawi. Jižní stranu pokrývá Mosambik a východní stranu země Indický oceán. Stát vznikl roku 1964 po spojení dvou původně nezávislých států: sousedního ostrovu Zanzibar a státu Tanganika, ležící u stejnojmenného jezera. Tanzanská sjednocená republika s hlavním městem Dodoma je polo-unitárním státem (Lawrence, 2009). Pevninská část je unitární a souostroví Zanzibar disponuje vlastní vládou s vlastním parlamentem (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2024). Celkově je Tanzanie známá svou rozsáhlou divočinou, která je domovem pro volně žijící africkou zvěř a také zemí, kde byly nalezeny nejstarší lidské lebky, a ještě starší fosilie našich předků (Mehlman, 1984). Mezi metropole můžeme řadit města jako jsou: Arusha, Mwanza, Dodoma, Mbeya, Mtwara, Stonetown a Zanzibar.

1.1 Tanzanie obecné informace

Tanzanie, oficiálně známá jako Sjednocená republika Tanzanie, se nachází ve východní Africe. Hlavním městem Tanzanie je Dodoma, zatímco největším a ekonomicky nejvýznamnějším městem je Dar es Salaam. Tanzanie se pyšní kráterem Ngorongoro,

významné biosférické rezervace a památky světového dědictví UNESCO. V zemi se také nachází hora Kilimandžáro, nejvyšší hora Afriky, která přitahuje turisty a horolezce z celého světa. Tanzanie je zemí s bohatou kulturní různorodostí, obývanou více než 120 etnickými skupinami. Úředními jazyky jsou svahilština a angličtina. Ekonomika Tanzanie je založena převážně na zemědělství, ale také na těžbě nerostných surovin a turistickém ruchu. Země je členem různých mezinárodních organizací, včetně Africké unie a Organizace spojených národů. Klima se v Tanzanii liší podle regionů, ale obecně lze říct, že má Tanzanie období dešťů a období sucha (Ingham & Chiteji, ©2025).

Historie země

Do části historie Tanzanie je nahlíženo v kontextu jednotlivých států Tanganiky a Zanzibaru, které se spojily v roce 1964 a vytvořily jeden stát, kterému se dnes říká Tanzanie. V oblasti dnešní Tanzanie působily obchodní civilizace (převážně Arabové), které se od 9. století začaly usazovat podél východního pobřeží a ve vnitrozemí dnešní pevninské části Tanzanie. Na konci 15. století postupně začali přebírat portugalští mořeplavci pozici Arabů. Počátkem 18. století ztratili Portugalci kontrolu nad oblastí kvůli alianci mezi arabskými obchodníky a sultánem Maskatu (Ingham & Chiteji, ©2025).

V roce 1776 začali Francouzi projevovat větší zájem o obchod s otroky, což ovlivnilo zvýšení aktivity obchodu. Zájem o obchod přitáhl pozornost sultána Muscatu, který začal více investovat do východoafrického pobřeží a jmenoval nového guvernéra, aby měl lepší kontrolu nad touto oblastí. Většina zotročených lidí pocházela z vnitrozemí. Arabští obchodníci hledali nové zdroje a začali pronikat více do vnitrozemí (Ingham & Chiteji, ©2025).

Kolem roku 1825 využili dva indiští obchodníci své obchodní cesty až dorazili do země Nyamwezi, kde obchodovali se slonovinou, která pro ně byla stejně cenná, jako otroci. Ve 40. letech 19. století arabští obchodníci pokračovali směrem k jezeru Tanganyika, kde bylo důležité centrum obchodu. V 60. a 70. letech 19. století vznikl konflikt s místním africkým náčelníkem Mirambem, který měl vybudované své dočasné impérium a blokoval obchodní cesty Arabům, kteří mu odmítli platit tribut. Po jeho smrt se však toto impérium rozpadlo. Od 40. let 19. století objevovali evropští misionáři Tanganiku a postupně tak přinášeli nové poznatky k nám do Evropy. Zaměřovali se na geografické poznatky, ale později se začali soustřeďovat na humanitární cíle, především na boj proti otroctví.

80. léta 19. století popisují politickou situaci, kdy Německo převzalo kontrolu nad východní částí Afriky. Expanze Německa vedla k rozsáhlému povstání „Maji Maji“ v roce 1905. Povstání se rozšířilo až na značnou část jihovýchodní Tanganiky a nakonec bylo potlačeno až v roce 1907, což vedlo k přehodnocení německé politiky. Vláda se v roce 1905 pokusila chránit práva Afriky na její půdu, ale selhala ve svém cíli v oblasti Kilimanjaro. Německá vláda zařídila v roce 1907 samostatné koloniální oddělení a začalo se více peněz investovat do východní Afriky. Liberálnější forma správy poměrně rychle nahradila předchozí polovojský systém (Ingham & Chiteji, ©2025).

První světová válka (1914-1918) ukončila německou kontrolu nad východní Afrikou a vedla k nové správě tohoto území. Britské a spojenecké jednotky postupně obsazovaly území kontrolované Německem a do roku 1916 měly kontrolu nad většinou kolonie. V důsledku války se afričtí obyvatelé znovu vrátili ke svým tradičním sociálním strukturám a zemědělství. Po skončení války byla německá kolonie přerozdělena podle Versailleské mírové smlouvy (Ingham & Chiteji, ©2025).

Po vypuknutí druhé světové války (1939-1945), bylo hlavním úkolem Tanganiky dosáhnout co největší nezávislosti na dováženém zboží. Ceny produktů stoupaly a hodnota peněz klesala. Po 2. sv. válce se Tanganika zaměřila na hospodářskou obnovu a rozvoj a byla svěřena Británii jako mandátní území pod správou OSN. Cílem byl rozvoj politického života a úkolem bylo připravit zemi na samosprávu a nezávislost (Ingham & Chiteji, ©2025).

V roce 1953 byl Julius Nyerere zvolen jako Tanganyika African Association (TAA), organizace složené převážně z afrických státních úředníků, která byla založena v roce 1929 v Dar es Salaamu. Dnem 9. prosince 1961 získala Tanganika nezávislost a Nyerere se stal jejím prvním premiérem. Následující měsíc na to ale rezignoval, aby se mohl soustředit na psaní a na svou politickou filozofii. Jedním z významných Nyerereho děl bylo „Ujamaa-The Basis for African Socialism“, které se stalo základem jeho ideologie afrického socialismu. Tato filozofie kladla důraz na komunitní principy, rovnost a soběstačnost, což vyústilo v Arushskou deklaraci v roce 1967 (Ingham a Chiteji, ©2025).

Geografie a klima

Tanzanská sjednocená republika se nachází ve východní Africe. Její součástí je Ostrov Zanzibar, který se skládá ze dvou hlavních ostrovů Unguja a Pemba. Oba ostrovy se nacházejí 40 km a jsou odděleny kanálem Pemba. Tanzanie patří do tropického typu klimatu, který je rozdělen do 4 klimatických zón. Na vysočině se teploty pohybují mezi 10 °C - 20

°C. Ve zbytku země obvykle teploty neklesají pod 20 °C. Za nejteplejší období lze považovat období mezi listopadem a únorem, zatímco nejchladnější období bývá považováno od května do srpna. Klima ostrovů Zanzibar je tropické a vlhké. Průměrná minimální teplota se pohybuje kolem 21 °C (Ministry of Foreign Affairs and East African Cooperation, ©2025).

Lidé a kultura

Populace v Tanzanii je velmi rozmanitá, obyvatelstvo Tanzanie tvoří více než 120 etnických skupin. Mezi ty největší skupiny patří: Sukuma, Chaga, Haya a Nyamwezi, které patří k bantuským etnickým skupinám. Region v okolí města Arusha obývá kmen Maasai (Masajové), kteří patří asi do nejznámějšího kmene v Africe. Každá tato skupina má svůj vlastní jazyk, avšak národním jazykem je Swahili (svahilština), který se používá jako prostředek výuky v prvních sedmi letech primárního vzdělávání (U.S. Department of State, ©2009-2017). Oficiálním jazykem, který se používá například v administrativě, obchodu a ve vzdělávání je angličtina. Lze tedy říct, že Tanzanie používá dva úřední jazyky – svahilštinu a angličtinu. (Britannica, ©2025). Náboženství v Tanzanii pokrývají převážně tři hlavní skupiny, do kterých se řadí Islám, Křesťanství a jiná tradiční domorodá náboženství. Na Zanzibaru většinová část obyvatel vyznává Islám (Britannica, ©2025).

Ekonomika a měna

Tanzanie patří mezi rozvojové země a její ekonomika hojně závisí na zemědělství. Zemědělství v Tanzanii tvoří více než 40 % HDP, zaměstnává 80 % pracovní síly a zajišťuje přes 80 % exportu země. K národnímu hospodářskému růstu podstatně přispívá i cestovní ruch, těžba a menší průmysl. Měna je v Tanzanii v podobě Tanzanských šilinků, v přepočtu na naši měnu je 1000 Tanzanských šilinků necelých 10 korun (Ministry of Foreign Affairs and East African Cooperation, ©2025).

1.2 Školství

Tanzanské školství je rozděleno na základní, střední a terciární úroveň. V posledních letech se Tanzanie zaměřila na zvyšování přístupu ke vzdělání a zlepšování kvality výuky. Byly zavedeny reformy, které mají snížit rozdíly mezi regiony a zlepšit rovnost pohlaví ve vzdělávání. Výzvou zůstává nedostatek kvalifikovaných učitelů, infrastruktury a učebních pomůcek, především na venkově. I přes pokrok čelí systém výzvám, jako jsou přeplněné třídy, nedostatek učitelů a nerovný přístup ke vzdělání ve venkovských oblastech. Reformy se zaměřují na zlepšení kvality a dostupnosti vzdělání (UNESCO, ©2025).

Vývoj školství v Tanzanii

Tanzanie byla v průběhu vývoje historie formována různými náboženskými, ekonomickými a politickými silami, které měly zásadní vliv a dopad na rozvoj vzdělávacího systému. Historické africké publikace jsou často ovlivněny západními ideologiemi a koncepty. Podle Murdockova etnografického atlasu žije v Africe nejméně 239 různých společností, které můžeme seskupit jako 85 větších kulturních skupin. V samotné Tanzanii se podle Murdocka nachází zhruba 120 odlišných etnických skupin nebo kmenů a každá z těchto subkultur vykazuje různorodost jazyků, dialektů, náboženství nebo rituálů a mnoho kmenů nemá vůbec písemnou podobu jazyka (Murdock, 1981). První zmínka písemné historie Tanzanie začala obchodováním mezi arabskými a asijskými obchodníky se slonovinou kolem roku 100 n.l. (Malmberg & Hansen, 1996).

V oblasti pobřeží se používala svahilština zejména při obchodování. Slovo „swahili“ údajně pochází z množného čísla arabského slova „pobřeží“ a vznikl za účelem usnadnění komunikace mezi obchodníky, dosud není ovšem jasné, jak jazyk vznikl. Dnes víme, že je svahilština bantuský (bantu) jazyk a má několik přejatých arabských slov. Jazyk se nedařilo rozšířit na pevninu až do 19. století. Poté nastal rychlý vzestup rozšíření v důsledku obchodu s otroky, ebenem, zlatem a již zmiňovanou slonovinou (Petzell, ©2012).

Od 16. století byla Tanzanie ovlivněna portugalskými mořeplavci a misionáři. Portugalce následně následovali Angličané, Francouzi a Němci. Arabové spolu s misionáři zakládali školy, do kterých přijímali věřící, a proto se do vzdělávání zapojila jen malá část populace. Po vlivu Německa, na konci první světové války, země spadla pod britskou koloniální správu. Britové převzali kontrolu nad tehdejší pevninskou částí Tanganyiky (dnešní Tanzanii) a angličtina se tak stala oficiálním jazykem země (Petzell, ©2012).

Výuka v angličtině byla stále privilegiem jenom pro některé. Dnem 9. prosince roku 1961 se Tanganyika osamostatnila od britského kolonialismu a byla přejmenována na Tanzanii. V dnešním světě má Tanzanie 2 úřední jazyky: Swahili (nebo Kiswahili) a angličtinu, arabština je stále hodně často užívána na ostrově Zanzibar (Malmberg & Hansen, 1996).

Způsob učení v před koloniální Tanzanii byl založen na praktickém učení každodenních aktivit, což mělo vést k rozvoji dovednostní, které bude člověk používat v praktickém životě. Systém učení měl podporovat kritické myšlení, sebedůvěru a kreativitu.

Vzdělávání bylo založeno na aktivní účasti, kdy děti napodobovaly činnosti dospělých prostřednictvím rituálů, ceremonií, imitací, recitací a demonstrací (Dlamini, 2008).

V před koloniální Tanzanii byly důležitými nástroji pro výuku pohádky, legendy a další tradiční příběhy, které měly učit dějiny, geografii, přírodní vědy a astronomii (Siwale & Sefu, 1997).

Kromě neformálního vzdělávání existovaly i prvky formálního vzdělávacího systému, kde starší jedinci s konkrétními dovednostmi předávali specifické znalosti dle věku, pohlaví a talentu. Tento systém vzdělávání byl personalizovaný, zaměřený na jednotlivce, jejich pohlaví, talenty, potřeby a měl za cíl integrovat děti do společenského života (Kitta, 2004).

Koloniální období (1890-1961) bylo v té době pod německými a britskými kolonialisty. Koloniální režimy potřebovaly levnou pracovní sílu, suroviny a investiční možnosti, proto bylo vzdělávání využíváno jako nástroj pro legitimizaci koloniálního režimu. Německá a britská říše tak využívala systému, aby mohla realizovat své potřeby a zájmy (Mushi, 2009).

V období po získání nezávislosti roku 1961, probíhaly intenzivní politické aktivity i v jiných částech třetího světa, které usilovaly o nezávislost. Vláda Tanzanie, stejně tak, jako jiné nacionalistické vlády, byla odhodlána svou politikou k rozvoji, který byl zaměřený především na modernizaci. Hlavní myšlenkou a cílem bylo vybudování národu, který bude socioekonomicky nezávislý. První roky nezávislosti ovšem čelila Tanzanie mnohým problémům, které vyžadovaly okamžitá řešení. Země v době nezávislosti měla chudou a negramotnou společnost (Mushi, 2009).

Po období nezávislého státu Tanzanie (1961), zahájil tehdejší prezident Julius Nyerere transformaci strategií vzdělávacího systému. V roce 1967 představil "Education for Self-Reliance" (ESR), v překladu – Výchova k samostatnosti, jejímž cílem bylo vytvořit vzdělávací systém zaměřený na praktické dovednosti, rovnost a přípravu studentů na aktivní účast v národním hospodářství. Nyerere (1968) byl přesvědčen, že vzdělání má vést k tomu, aby nejen komunity, ale i jednotlivci byli schopni dosáhnout ekonomické soběstačnosti.

Cílem bylo vytvoření systému, který je dostupný pro všechny, bez ohledu na sociálně-ekonomickou stránku jedince. To mělo přispět k zamezení nerovnosti, kterou zanechala koloniální éra. Z praktického hlediska mělo zavedení ESR, vést ke změnám v učebních osnovách, podpoře zemědělství ve školách a snahám o rozšíření dostupnosti vzdělávání. Realizace čelila výzvám, jako byly omezené zdroje nebo nedostatek kvalifikovaných učitelů

a špatná infrastruktura. Nyerere (1968) uvádí, že se vzdělávání má stát nástrojem osvobození a má-li mít tuto kvalitu, musí se snažit integrovat školský systém a vlastně celý proces učení do společnosti tak, aby vesnická škola byla součástí vesnice a aby vesnice byla část školy (Nyerere, 1968).

1.3 Školský systém v Tanzanii

Školství v Tanzanii řídí Ministry of Education (Ministerstvo školství) a má na starost všechny aktivity, které souvisejí se vzdělávacím sektorem. To vše v úzké spolupráci s Ministry of Regional Administration (Ministerstvo pro regionální správu). Local Government (Místní samospráva) společně s Ministry of Health, Community Development, Gender and Children (Ministerstvem zdravotnictví, komunitního rozvoje, rovnosti žen, mužů a dětí). Tyto dvě ministerstva pomáhají ministerstvu školství při formulování politiky, inspekce, tvorbě kurikul a facilitaci sektoru vzdělávání (International Trade Administration, 2021).

V roce 2001 zavedla vláda Tanzanie politiku bezplatného vzdělávání (Primary Education Development Plans, PEDP), která zrušila školné a poplatky za zkoušky v předškolním a základním vzdělávání. Díky této iniciativě vzrostl výrazný nárůst počtu zapsaných žáků do škol. Tohle s sebou přineslo výzvy jako například vysoký poměr žáků na učitele a omezené zdroje nebo infrastrukturu. V pevninské části Tanzanie je poměr žáků na učitele až 145:1 (UNICEF, 2019).

Výsledky z dřívějších případových studií ukázaly, že přestože je vzdělávání v Tanzanii bezplatné, stále existují značné překážky, které zabraňují přístupnosti vzdělání pro rodiče a jejich děti. Například případová studie z roku 2008 ukázala, že přestože bylo školné zrušeno, stále existují vysoké výdaje související s posláním dítěte do základní školy. Mezi hlavní náklady patří školní uniformy (Davén, 2008). Důkazem je toho i český projekt Občanského sdružení Bez mámy, který se zabývá rozvojovou spoluprací s názvem „Pošli dítě do školy“. Přestože mají děti mámu a dost možná oba rodiče, ani tak není pravidlem, že se dítě z úplné rodiny do školy dostane. Děti z velmi chudých rodin, které nemají dostatek peněz na uniformu a boty se bez těchto věcí do určitých škol v Tanzanii nedostanou (Nadace Via, 2025).

Struktura formálního vzdělávacího systému v Tanzanii je následující:

- 2 roky předškolní vzdělávání

- 7 let základní vzdělávání
- 4 roky nižšího středního vzdělávání (obecná úroveň)
- 2 roky vyššího středního vzdělávání (pokročilá úroveň)
- 3 roky terciálního vzdělávání (další nebo vysokoškolské vzdělávání) (Atuhurra & Kaffenberger, 2022).

Vzdělávací systém má tedy 3 úrovně: základní, střední a terciální. Za základní vzdělávání se považuje předškolní, základní, a neformální vzdělávání dospělých. Střední úroveň vzdělávání se rozděluje na obecnou a pokročilou úroveň. Třetí neboli terciální úroveň vzdělávání zahrnuje programy a kurzy, které nabízí vysoké školy a univerzity (Asante Sana For Education, ©2014) a (Yahl, 2015).

V Tanzanii můžeme nalézt přibližně 44 institucí vyššího vzdělání, které se skládají z 12 veřejných škol a 21 soukromých univerzit a vysokých škol. Z toho 11 mimo vysokoškolských institucí (International Trade Administration, 2021).

Výuka jazyka je dvojjazyčná, žáci a studenti se učí jak v angličtině, tak ve svahilštině. Na soukromých školách se používá anglický jazyk (vyučovací jazyk) již od základní školy. Zatímco na veřejných základních školách se vyučuje ve svahilštině a teprve od střední školy se přechází na jazyk anglický (International Trade Administration, 2021).

Vybrané základní školy umožňují mimo svahilštiny také výuku v angličtině, což by většina rodičů dětem ráda dopřála. Nicméně ty základní školy, kde probíhá výuka v angličtině, jsou o dost dražší než ty, kde probíhá výuka ve svahilštině. To zapříčiňuje sociální vyloučení ze společnosti, protože jsou do anglických středních škol přijímány děti pouze z těch nejbohatších rodin. Žáci, kteří absolvovali anglickou základní školu mají jednodušší se dostat na školu střední, než žáci svahilských základních škol (Komba & John, 2015).

UNICEF (2024), vydal článek zabývající se kampaní na udržení zápisu do škol u více než 100 000 dětí, které nejsou ve škole. Kampaň s názvem "Kila Mtoto ana Ndoto ya Kesho Bora. Chukua Hatua. Rudi Shule!" (Každé dítě má sen o lepším zítřku. Podnikejte kroky. Vraťte se do školy!) byla zahájena vládou Tanzanie ve spolupráci s UNICEF a nadací Education Above All (EAA). Program začal v roce 2022 v regionech s nejvyšším počtem dětí mimo školu: Tabora (44 %), Kigoma (25 %) a Songwe (15 %). Navzdory nárustu počtu

žáků na základních školách z 10,3 milionu na 11,4 milionu mezi lety 2019 a 2023, klesla míra zápisu školou povinných dětí z 95,3 % na 86 % (UNICEF, 2024).

Tabulka 1 Klasifikace vzdělávání Tanzanie

	Vzdělání	Úroveň vzdělání	Délka
0	Primární	Předškolní vzdělávání	Pre-primární vzdělávání – 1-2 roky
1	Primární	Základní vzdělávání	Primární vzdělávání - 7 let
2	Sekundární	Nižší sekundární vzdělávání	Střední vzdělávání běžné – 4 roky (uděluje se Certificate of Secondary Education (CSE))
3	Sekundární	Vyšší sekundární vzdělávání	Pokročilé střední vzdělávání – 2 roky (uděluje se diplom Advanced Certificate of Secondary Education (ACSE))
4	Odborné	Certifikát	Vyžaduje se osvědčení (CSE) pro přijetí – 2 roky
5	Odborné	Certifikát úplného odborného technika	Vyžaduje se osvědčení (CSE) nebo (ACSE) – 1-3 roky
6	Terciální	Bakalářská úroveň	Vysoká škola – 3-5 let
7	Terciální	Magisterská úroveň	Vysoká škola – 1-3 roky
8	Terciální	Doktorská úroveň	Vysoká škola (univerzitního typu), PhD – 3 roky

(Zdroj: Scholaro, ©2025)

Mateřské školy – pre-primární výuka malých dětí v Tanzanii spočívá v docházce do dětských center, mateřských škol, Montessori škol a jiných předškolních zařízeních. Vzdělávání a péči o děti mladšího věku (cca do 5 let) obvykle zajišťují soukromé sektory vzdělávacích center (Mtahabwa & Rao, 2010). Jak již bylo zmiňováno, předškolní vzdělávání je poskytováno soukromými, ale někdy také i veřejnými činiteli. Efektivní výuka v předškolním vzdělávání vyžaduje dobře vyškolené učitele, kteří dokážou správně využívat učební materiály a podněcovat potenciál dětí. Tanzanie ale čelí nedostatkem kvalifikovaných

učitelů, nedostatkem učebních pomůcek a vhodných prostor, což výrazně ovlivňuje kvalitu vzdělávání. Pro zlepšení tohoto stavu, bylo přijato několik iniciativ, které zahrnují interaktivní přístup ve třídě (Alute & Selemeni, 2022).

Hlavním cílem předškolního vzdělávání je podpoření holistického rozvoje dětí a připravit je na vzdělávání na základní škole. K dosažení tohoto cíle je vzdělávací program rozdělen do pěti hlavních kompetencí, které musí děti splnit (Ministry of Education, Science and Technology, 2016)

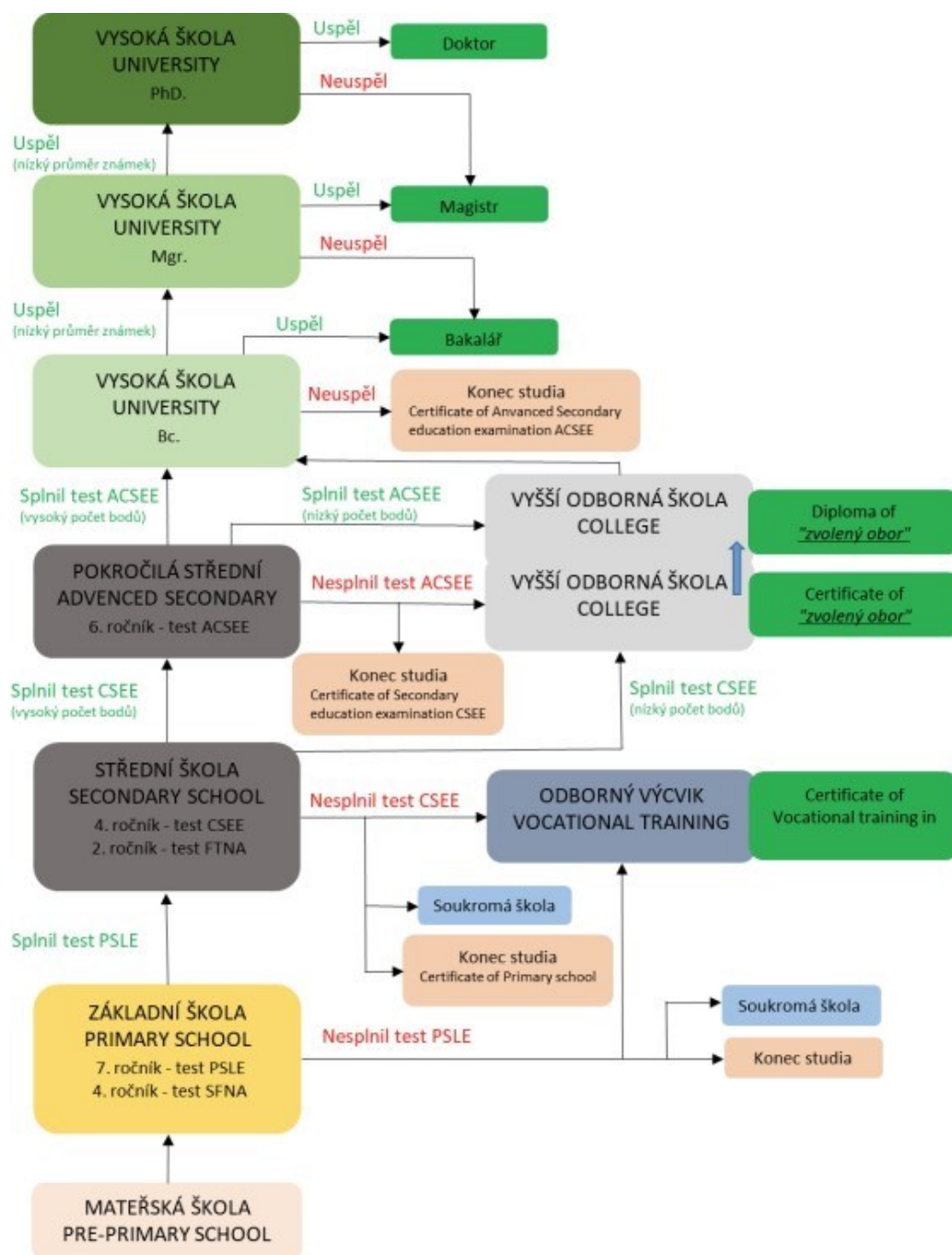
- 1) schopnost navazovat vztahy s ostatními
- 2) schopnost komunikace – ovládání základních dovedností jazyka a komunikace
- 3) schopnost péče o své zdraví – péče o sebe a životní prostředí
- 4) schopnost osvojit si umělecké dovednosti – ale také kreativitu, sport, víru a národní hodnoty
- 5) schopnost osvojení matematických konceptů – rané numerické dovednosti

Základní školy – základní škola v Tanzanii má povinnou školní docházku 7 let a třídy se dělí na Standard I-VII. Na státních školách se vyučuje ve svahilštině. V učebním plánu jsou předměty rozvrhnuty tak, aby žáci rozvíjeli dovednosti jako jsou čtení, psaní a počítání (Valente, 2015). NECTA (National Examination Council of Tanzania) pořádá celostátní zkoušky na konci standardu 7 (7. třídy) a 4. ročníku, jenž jsou velice důležitým milníkem pro další vzdělávání. Výsledky těchto zkoušek, které vyžadují velice intenzivní a náročné přípravy, rozhodují, do které školy bude moct žák nastoupit po absolvování základního vzdělání (Hope for Girls and Women, 2022).

Střední školy – střední škola je v Tanzanii rozdělena na Formu běžnou (Form 1-4) a Formu pokročilou (Form 5-6) a vyučuje se v anglickém jazyce. Studenti, kteří se nenaučili dobře anglicky na škole základní, mají daleko vyšší procento neúspěchu. Denní střední školy vyžadují, aby si studenti plnili domácí úkoly doma (často v nevhodných a nedostatečných podmínkách) a cestovali velkou vzdáleností do školy a zpět. Což může být extrémně nebezpečné zejména pro dívky, které bývají na cestě do školy často zneužívány anebo jsou napadeny. Z tohoto důvodu mnoho dívek ani nepokračuje ve vzdělávání na střední školy. Studenti, kteří složí úspěšně zkoušku na Form 4, mohou pokračovat na pokročilou střední školu. Studenti, kteří složí Form 6, mohou pokračovat na univerzitu (Asante Sana For Education, ©2014).

Vysoké školy – univerzitní vzdělání je nejvyšší úrovní vzdělávání v zemi. Po úspěšném ukončení a složení testu ACSEE může student pokračovat ve studiu bakalářského programu na vysoké škole. Tanzanský systém vyššího vzdělávání se skládá z veřejných a soukromých univerzit. Nejstarší univerzitou je Univerzita v Dar es Salaam a je zároveň i největší univerzitou v zemi. (Universities and Colleges in United Republic of Tanzania, ©2024) K červenci roku 2021 bylo v Tanzanii zapsáno 30 plně rozvinutých univerzit a 17 univerzitních vysokých škol. Z toho je 19 univerzit veřejných a 28 univerzitních institucí soukromých (World Higher Education Conference, 2022).

Pro představu a lepší orientaci v systému přikládám obrázek schématu grafické struktury vzdělávacího systému v Tanzanii, kterou vypracoval ve své práci Vzdělávací systém a středoškolská výuka v rozvojových zemích – Tanzánie, Jan Francálek.

Obrázek 1 Grafická struktura vzdělávacího systému

(zdroj: Francálek, 2023)

1.4 Výuka a vzdělávání učitelů v Tanzanii

Vládní i nevládní organizace se snaží zlepšit kvalitu vzdělávání, přesto výuka a vzdělávání učitelů v Tanzanii čelí řadě výzev. Pokrok je patrný, ale stále je co zlepšovat. Učitel by měl

být zdrojem inspirace a vzorem. Učitel se dá považovat za ústřední jednotku, která vede ke vzdělávání a ukazatelem studijních výsledků žáků.

Učitelé na základních školách v Tanzanii jsou rozděleni do pěti kategorií: Stupeň IIIC, Stupeň IIIB, Stupeň IIIA, Držitel diplomu a Držitel titulu. Avšak s přijetím politiky Education and Training Policy v roce 1995, se stal stupeň Stupeň IIIA minimální třídou kvalifikace pro učitele základních škol.

Stupeň IIIC – je kategorie třídy učitelů, kteří dokončili 7 let základního vzdělání, absolvovali non-residential short coursea¹ a poté byli zaměstnání jako učitelé.

Stupeň IIIB – je kategorie třídy učitelů, kteří dokončili 7 let základního vzdělání a po absolvování 3-4 let na pedagogické fakultě nastoupili do zaměstnání jako učitelé.

Stupeň IIIA – je kategorie třídy učitelů, kteří dosáhli řádného středoškolského vzdělání a prošli školením na pedagogické fakultě. Minimální úroveň pro přijetí na Teacher Education College je divize III ve zkoušce Form IV (“Quality of Education in Africa”, 2008).

Držitel diplomu – The Agency for the Development of Education Management (ADEM) je agenturou pro rozvoj managementu vzdělávání. Tato agentura organizuje kurzy, které mohou být dlouhodobé nebo krátkodobé. V současné době nabízí kurz – Education Leadership, Management and Administration (CELMA), který trvá po dobu jednoho roku. Po absolvování kurzu se získává certifikát ve vedení, řízení a správě vzdělávání. Dále nabízí dvouletý kurz, který vede k získání diplomu – Education Management and Administration (DELMA), jenž je určen k řízení a správě vzdělávání. Také zajišťuje dvouletý diplom School Quality Assurance (DSQA), což slouží k získání znalostí a způsobilosti pro zajištění kvality školy (ADEM ©2025).

Držitel titulu – Studenti si musí zvolit studijní program učitelství, který trvá standardně 3 roky. Studenti si mohou vybrat bakalářský program se zaměřením na umění a vzdělání nebo přírodní vědy se vzděláním. Po úspěšném absolvování studia mohou učit na středních školách anebo být tutoři na univerzitách (Scholaro, ©2014).

1.5 Cesta dítěte v Tanzanii

Více než polovina (50,7 %) pevninské populace žije v osadách, které jsou bez adekvátního bydlení, čisté vody a bez sanitační (UNICEF, 2019). Kromě toho žije 1 ze 4

¹ non-residential short coursea – krátkodobé, intenzivní školení/kurz s cílem vybavit jednotlivce potřebnými dovednostmi a znalostmi pro práci učitele.

rodin v Dar es Salaamu a 1 ze 6 rodin v jiných městech Tanzanie pod hranicí chudoby. (NBS, 2019a). Městská chudoba se vyznačuje nestabilními příjmy, vysokými náklady na jídlo, bydlení, vzdělání a zdravotní péči. Děti jsou ohroženy také násilím, zneužíváním a vykořisťováním vzhledem k výzvám spojeným se životem ve městě (UNICEF, 2021).

Mateřství: Cesta dítěte začíná ještě před jeho narozením. Pro mnoho žen je však těhotenství a porod také obdobím plným rizika, úrazů a smrti. Úmrtí matky je nejen nespravedlivé, ale nese s sebou i hluboké následky pro zdraví a přežití novorozěnat, fungování rodiny a narušené vzdělání přeživších dětí, které se tak stávají oběťmi cyklu chudoby, s vyššími riziky opakování mateřské a novorozenecké úmrtnosti. (Miller & Belizán, 2015). V Tanzanii je mateřská úmrtnost vážným veřejným zdravotním a sociálním problémem (UNICEF, 2021).

Registrace narození: Registrace narození je základní právo dítěte, ale Tanzanie stále patří mezi země s nejnižším počtem registrovaných dětí v Africe. V městských oblastech bývá registrace dětí častější (50 %) v porovnání s venkovskými oblastmi (16 %), přičemž celková míra je mnohem nižší než na Zanzibaru (25 % ve srovnání s 92 %) (UNICEF, 2021).

Rané dětství dítěte: Děti v Tanzanii mají dnes lepší šance na přežití než kdykoliv předtím. Bezplatné služby pro těhotné ženy a děti do 5 let, přispěly k poklesu úmrtnosti dětí mladších pěti let během posledních 15 let o více než polovinu. Nicméně i přes pokrok v prioritizaci zlepšení zdraví dětí zůstávají v Tanzanii problémy se zdravotními systémy a nedostatkem kvalitní péče a léčby. Děti zůstávají i nadále v nebezpečí kvůli nemocem a úmrtím v důsledku špatného nebo žádného přístupu k vodě, tedy hygieně a sanitačním podmínkám. Zápal plic a průjem jsou často nemoci, které děti postihují. Vysoká úroveň podvýživy u dětí v Tanzanii v kombinaci s dalšími faktory (potravinová nejistota, nevhodná výživa dětí) zapříčiňující opožděný růst u více než 3 z 10 dětí do 5 let. Tedy přibližně 3 miliony tanzanských dětí se nevyvíjí správně. Dítě s opožděným růstem může mít také slabší imunitní systém, zhoršené funkce mozku a horší vývoj orgánů, což může ohrozit zdraví jejich budoucích dětí, a to povede k cyklu mezigenerační podvýživy (UNICEF, 2021).

Předškolní a školní léta: V Tanzanii mají děti k formálnímu vzdělání těžkou cestu. Díky zavedení politiky bezplatného vzdělávání v roce 2016, došlo ke zvýšení počtu zapsaných dětí do škol. Nicméně stále zůstává 1,9 milionu dětí v základním školním věku mimo školu (MoEVT, UNICEF a UNESCO, 2018 in UNICEF, 2021).

Vzdělávací systém čelí mnoha výzvám. Investice do školní infrastruktury, zejména výstavby škol, nepostupují dostatečně rychle, aby tak pokryly a stačily na rostoucí počet žáků. Třídy jsou zejména na venkovských a těžko přístupných oblastech přeplněné. V pevninské části Tanzanie je ve třídě na základní škole v průměru 76 dětí, což je nad rámec mezinárodního doporučení 30 dětí na třídu. Zanzibar čítá zhruba 84 dětí na třídu a 40 % škol funguje ve dvousměnném režimu. Dalším problémem je zejména hygienické zařízení, což může vytvářet potencionální zdravotní rizika. Pouze 17,6 % škol na pevninské části Tanzanie a 18,2 % na Zanzibaru má k dispozici základní hygienická zařízení (UNICEF, 2021).

Studie nevládní Tanzanské organizace HakiElimu (2020) o násilí na dětech ve školách ukázala výrazný nárůst fyzického, psychického a sexuálního hlášeného násilí vůči dětem ve školách. Mnoho dětí se stalo obětmi tělesného trestání, zejména bití, které bylo nejběžnějším typem fyzického násilí (HakiElimu, 2020).

1.6 Tělesné tresty na dětech

The Committee on the Rights of the Child (2006) definuje tělesný trest jako použití fyzické síly, která má způsobit nějaký stupeň bolesti nebo nepohodlí. Takový trest zahrnuje například plácnutí, fackování, bití po ruku či bití za pomoci použití předmětů. Takové tresty jsou považovány za kruté, ponižující a neslučitelné s úmluvami o právech dítěte (Pinheiro, 2006). UNICEF (2022) se ve svém reportu zabýval otázkou pozitivní disciplíny, která má děti učit, jak se správně chovat a rozvíjet zdravé vztahy založené na vzájemném respektu a empatii. Další otázkou je důležitost zákazu tělesných trestů. Výzkumy ukazují, že tělesné tresty ve školách mají negativní důsledky na psychologický a kognitivní vývoj dětí včetně nízkého sebevědomí, problémy s chováním, nižšího akademického výkonu a mohou nastat i problémy v sociálních vztazích. V dlouhodobém hledisku se může stát, že bude jedinec čelit vyššímu riziku násilného chování v dospělosti (UNICEF, 2022).

Pevninská část Tanzanie

Tělesné tresty jsou v pevninské části Tanzanie podle zákona Law of the Child z roku 2009 legální v domácnostech. Tento zákon ukládá rodičům povinnost chránit děti před násilím, definuje pojem týrání dětí, zakazuje mučení, kruté, nelidské nebo ponižující zacházení, ale dovoluje „ospravedlnitelné“ potrestání, což pochopitelně nezahrnuje výslovný zákaz všech tělesných trestů. Vláda deklarovala, že bití holí je podle tohoto zákona považováno za ospravedlnitelné. Zákon o manželství z roku 1971 (Law of Marriage Act) výslovně zakazuje

tělesné tresty na partnerovi, se kterým je osoba v manželství. Tanzanie v roce 2011 a znovu v roce 2016 odmítla doporučení na úplný zákaz tělesných trestů (Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children, ©2023).

Ostrov Zanzibar

Tělesné tresty v domácnostech jsou na Zanzibaru podle zákona Children's Act z roku 2011 legální. Zákon stanoví, že dítě nesmí být vystaveno násilí, mučení, nebo jinému krutému trestu či zacházení, ani tradiční praktice, která dítě ponižuje, nebo poškozuje. Zároveň však umožňuje disciplinaritu dětí způsobem, který nepoškozuje jejich fyzickou a duševní pohodu. Tělesné tresty nejsou nijak explicitně zakázány (Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children, ©2023).

Emocionální násilí v dětství:

- Asi ¼ dívek a mladých žen a téměř 3 z každých 10 chlapců a mladých mužů zažili emocionální násilí ze strany dospělého před dovršením 18 let.

Fyzické násilí v dětství:

- Téměř ¾ dívek, chlapců, mladých žen a mladých mužů uvedli, že před dovršením 18 let zažili fyzické násilí od příbuzného, intimního partnera nebo autoritativní osoby (např. učitele).

Násilí na dětech, dospívajících a mladých lidech (ve věku 13-24 let):

- Téměř 3 z 10 dívek a mladých žen zažily alespoň jeden incident sexuálního násilí před dovršením 18 let.
- Méně než 2 z 10 chlapců a mladých mužů zažili alespoň jeden incident sexuálního násilí před dovršením 18 let.
- Téměř třetina (29,1 %) dívek a mladých žen a 17,5 % chlapců a mladých mužů bylo nuceno nebo donuceno k pohlavnímu styku během jejich prvního sexuálního styku.

Shrnutí

Podle nezbytných právních reforem pro dosažení úplného zákazu tělesných trestů je nutné úplného zákazu tělesných trestů v domácnostech, alternativních centrech péče (včetně pěstounské, pohotovostní péče atd.). Ve všech zařízeních pro rané dětství (jesle, mateřské školy, rodinná centra, denní centra, školní družiny atd.). Zákony by měly být přijaty také ve

všech vzdělávacích zařízeních veřejných i soukromých (Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children, ©2025).

2 DOBROVOLNICTVÍ

Svět se stále víc a víc propojuje, což pochopitelně vede k tomu, že starosti a problémy druhých nás jen tak neobejdou. Nejen Země, ale i každý z nás je vystaven rizikům, jako jsou přírodní katastrofy, teroristické útoky, celosvětové epidemie a další hrozby. Clinton (2008) se snaží apelovat na utváření integrovaných společností a komunit, kde lidé hromadně sdílejí příležitosti, vytváří společnou zodpovědnost a vzájemné uvědomění, že každý z nás tvoří součást této komunity. Z toho vyvozuje myšlenku, že společné lidství má větší význam než rozdíly, které lidstvo rozdělují (Clinton, 2008).

Pojem dobrovolnictví není nic nového. Každá společnost nebo kultura dostávala pomoc od těch, kteří na tom byli lépe, a mohli pomáhat těm, které postihla nějaká katastrofa, nemoc anebo něco jiného. Vzájemné pomáhání si je solidarita tvořící existenční základ nejen lidské společnosti, ale i náboženství. Díky dostupnosti techniky a propojením globálního světa ztělesňuje dobrovolnictví jakýsi fenomén, překračující hranice států. Dnes již máme nesčetné množství organizací a asociací v různých částech planety, které vytváří nebo rozšiřují mezinárodní sítě. K těm nejvíce známým patří Červený Kříž a Červený půlměsíc, Greenpeace jakožto mezinárodní ekologická organizace. Současně s těmito organizacemi existují takové, které se tématice dobrovolnictví věnují na profesionální úrovni. Tyto organizace pořádají konference, tvoří propagační materiály a vyměňují zkušenosti a snaží se o vzájemné poznání. IAVE – Mezinárodní asociace pro dobrovolnické úsilí (International Association for Volunteer Effort), založena roku 1970. Do Evropy se tato organizace dostala v roce 1972, kdy byla založena asociace pod názvem AVE. Evropská unie spolu s přidruženými zeměmi vytvořila Program Evropské dobrovolné služby (EVS), aby zlepšila povědomí a informovanost a zapojení mládeže do dobrovolnictví v Evropě. Dalšími významnými organizacemi ve světě jsou AVSO, evropská nezisková organizace, která podporuje dobrovolnickou činnost po internetu. NetAid, jenž organizuje dobrovolnickou činnost po internetu (on-line dobrovolnictví). CEV (European Volunteer Centre), sdružující dobrovolnická centra 14 zemí Evropy se sídlem v Belgii – Bruselu. K dalším můžeme zařadit VOLONTEUROPE, která má na starost seskupení jak profesionálů, tak i dobrovolníků z 25 zemí Evropy a Severní Ameriky a VOLUNTEERNET – síť dobrovolnických center. Podnět Valného shromáždění OSN zapříčinil vznik programu Dobrovolnický program OSN – United Nations Volunteers (UNV) v roce 1970. V České republice se činnost spolků a jejich dobročinné akce začaly rozmáhat kolem 19. století, na podporu umění, vědy, kultury a vzdělání. Hlávkova nadace, spolek Mánes nebo Sokol

přetrvaly dodnes. Vznikem Československa se činnost dobročinnosti více rozmohla (Tošner & Sozanská, 2006).

Tošner a Sozanská shrnuli svou publikaci a pojem „dobrovolnictví“ pojali jako poslání knihy, nicméně se domnívám, že by se dalo aplikovat na jakousi nepřímou definici, co dobrovolnictví může být – *„Dobrovolnictví není obět, ale přirozený projev občanské zralosti. Přináší konkrétní pomoc tomu, kdo ji potřebuje, ale zároveň poskytuje dobrovolníkovi pocit smysluplnosti, je zdrojem nových zkušeností a dovedností a obohacím mezilidských vztazích“* (Tošner & Sozanská, 2002, str.18). V širším pojetí lze dobrovolnictví chápat jako neplacenou činnost jednotlivce nebo skupiny, kterou motivuje snaha pomáhat druhým lidem, kteří ji zrovna potřebují (Loeser, 1974).

Frič a Pospíšilová ve své publikaci uvádějí, že dle Pennera (2002), dobrovolnictví lze chápat jako činnost svobodného rozhodnutí, má dlouhodobý a promyšlený charakter se záměrem pomoci druhým lidem a probíhá v rámci určité organizace (Frič et al., 2010).

Prosociální chování se může občas zaměnit s pojmem altruismus, tudíž je nezbytné si tyto dva termíny objasnit. Mlčák a Zášková (2013) chápou prosociální chování jako pomoc, která má za cíl zlepšit situaci konkrétního člověka, nikoliv instituce, přičemž ten, kdo pomoc poskytuje, k tomu není nijak zavázán ani nucen.

Altruismus je podle psychologů definován jako nesobecký postoj v mezilidských vztazích, zaměřený na péči o blaho ostatních. Projevuje se v myšlení, cítění a jednání, které zohledňuje potřeby a zájmy druhých (Hartl & Hartlová, 2000). Z pohledu sociologie je altruismus chápán jako morální princip, jenž vyžaduje potlačení vlastního egoismu (Maříková et al., 1996).

Dobrovolnictví jako volný čas, pojímá formu dobrovolné činnosti, která je vykonávána během volného času a slouží k dosažení osobního uspokojení, radosti a naplnění. Tento typ dobrovolnictví je vnímám jako způsob, jakým chtějí lidé využívat svůj volný čas k tomu, aby mohli podpořit komunitní nebo společenské cíle, bez toho, aby hlavním motivačním faktorem byl finanční zisk, ale spíše osobní obohacení. Dobrovolnictví spojeno s charakteristikami jako jsou: dobrovolné zapojení, osobní uspokojení, nezištnost, flexibilita a volnost (Stebbins & Graham, 2004).

Tři základní formy dobrovolnictví ve volném čase

- 1) Příležitostné dobrovolnictví – tento typ dobrovolnictví je charakterizován krátkodobým, spontánním nebo občasným zapojením. Jednotlivci se můžou zapojit

do aktivit bez větších závazků nebo plánování, často reagují na okamžité potřeby nebo příležitosti (například pomoc na komunitní akci nebo při odstraňování následků přírodních katastrof). Je tedy vhodný pro lidi s nabitým programem, jelikož vyžaduje minimální závazky a nabízí vysoké množství flexibility.

- 2) Dobrovolnictví jako vážná forma volného času – tato forma zahrnuje výraznější a dlouhodobější závazek, kdy jednotlivci věnují svůj čas a úsilí aktivitám, které považují za smysluplné a obohacující. Často se jedná o činnosti, které odpovídají jejich zájmům, dovednostem nebo vášním, jako je například mentorování, práce v oblasti ochrany přírody nebo zapojení do kulturních projektů.
- 3) Projektově orientované dobrovolnictví – tento typ dobrovolnictví se zaměřuje na specifické úkoly nebo iniciativy s jasně definovanými cíli a časovým rámcem. Dobrovolníci se zapojují do strukturovaných aktivit, jako je organizace událostí, kampaně na získávání prostředků nebo realizace rozvojových projektů (Stebbins & Graham, 2004).

Frič (2001) například rozlišuje tři úrovně dobrovolnictví, které se liší úrovní zapojení a angažovanosti dobrovolníků. Prvním typem jsou organizace, které jsou zcela závislé na činnosti zapojených dobrovolníků. Druhým typem jsou organizace, kde dobrovolníci vykonávají činnost společně s profesionály v oboru, spolupracují s nimi. Třetí a poslední typ tvoří organizace, které mohou fungovat i bez přímého zapojení dobrovolníků. (Frič, 2001)

2.1 Dobrovolníci a jejich úvodní příprava

V knize Dobrovolníci v neziskových organizacích (2001) se uvádí, že tak, jako musí mít organizace jasnou představu o realizovaném projektu, jeho cílech a roli dobrovolníků v něm, stejně tak musí vzít na vědomí znalosti a dovednosti, které budou dobrovolníkům předávat dál v úvodním školením. Mnoho mezinárodních dobrovolnických organizací disponují vlastním školicím centrem a školí si své dobrovolníky sami. Každopádně v knize důrazně doporučují provést základní proškolení v samém začátku kooperace s dobrovolníky. Toto proškolení má předejít a eliminovat množství otázek a zejména vzájemné nepochopení se. Než dobrovolníci začnou s projektem, měli by mít na paměti následující:

- Kde, co a jak budou dělat (instrukce by měly být co nejpřesnější) a jaké výsledky se od nich očekávají na konci jejich činnosti.
- Časové rozpětí jejich činnosti a působení (jestli každý den, 1x – 2x týdně apod.).

- Kdo zodpovídá za práci a komu budou dobrovolníci sami odpovědní, s kým se můžou v případě potřeby poradit.
- Jiné další relevantní informace a údaje, které mohou být při realizaci projektu nápomocné (předpisy, vyhlášky, zákony, důležité osoby, organizace a jejich kontaktní údaje, zvyky, pravidla psaná i nepsaná, při cizokrajných projektech zvyklosti apod.).
- Kontakt na případné další osoby, organizace nebo jiné dobrovolníky, kteří pracují na stejném, podobném nebo konkurenčním projektu.
- Zda mateřská organizace očekává od dobrovolníků nějakou zpětnou vazbu, doporučení, hodnocení, průběžné zprávy anebo možné návrhy na modifikaci a pokud ano, udat formu, rozsah a termíny.

Všechny výše zmíněné informace by měly být dobrovolníkům sděleny v rámci přípravného školení a nejlépe v písemných propozicích projektu. Čím lepší a detailnější informace o projektu nebo o tom, co se od nich požaduje a očekává, tím jasnější budou pravidla hry i vzájemné vztahy. Kniha přirovnává situaci nových dobrovolníků k podobnosti nástupu do nového zaměstnání.

2.2 Program péče o děti v Tanzanii – Arushi

Termíny programu začínají vždy 1. a 15. den v měsíci. Doba délky projektu závisí čistě na dobrovolníkovi, jeho výběru a taky jeho možnostech. Organizace nabízí dobu strávenou na projektu od 1 týdne až do 16 týdnů. Doba, kterou dobrovolník denně stráví v zařízení se může lišit. Registrovat se jako dobrovolník může osoba starší 16 let v doprovodu rodinného příslušníka nebo opatrovníka. Po všech dobrovolnících se vyžaduje ověřený výpis z trestního rejstříku. Všichni dobrovolníci bez výjimky musí umět mluvit anglicky a všichni dobrovolníci si musí opatřit odpovídající cestovní pojištění pro dobrovolníky. Ubytování je zajištěno organizací a je čistě na dobrovolníkovi, jestli zvolí dobrovolnický dům nebo pobyt v dobrovolnickém domě.

Projekt je určený zejména pro ty, kteří chtějí strávit svůj dobrovolnický pobyt ve střediscích rané péče, mateřských školách nebo na základních školách. Centra péče o děti a mateřské školy v nízkopříjmových oblastech Arushi jsou místy, na které mnoho rodičů a rodin spoléhá. Dobrovolníci mohou ulehčit zátěž místnímu personálu a poskytnou kvalitnější péči o děti předškolního věku anebo uskutečnit kvalitnější výuku školáků.

Zařízení, ve kterých dobrovolníci působí, trpí často nedostatkem financí a zdrojů, proto potřebují další pomoc. Dobrovolníci na tomto programu mohou poskytovat péči a podporu tím, že pomáhají při výuce, starají se o děti, hrají hry a organizují aktivity, pomáhají s krmením a stravováním, interagují a zapojují se do činnosti s dětmi nebo plní další obecné úkoly.

V programu je zahrnuta přeprava z letiště, plná penze, ubytování, 24/7 podpora od koordinátorů, orientace v průběhu prvních dní na programu, podpora před odjezdem od přiřazeného manažera programu, personalizované přípravné nástroje, průvodce a kontrolní seznamy. Volný přístup k preferovaným partnerům pro pojištění a letenky. Slevy na cestování a výlety. Po zakončení programu certifikát o mezinárodní dobrovolnické službě

Dobrovolníci mohou (ale nemusí) do těchto zařízení přinést knihy, tužky, základní zdravotnické potřeby, jídlo, hudební nástroje, hry a libovolné pomůcky. Všechny tyto zmíněné potřeby doporučuje organizace zakoupit přímo v Tanzanii, aby tím pomohli podpořit místní ekonomiku. Přes všechny tyto krásy a zajímavosti zde stále existují v mnoha částech země komunity, které stále nemají přístup k základním životním potřebám. Organizace doporučuje rezervaci letenek do Kilimajaro International Airport nebo Arusha Airport. Přeprava z letiště je v těchto případech zahrnuta v ceně poplatku za program.

Po příletu do destinace čeká na dobrovolníky člen místního týmu a odveze spolu s řidiči autobusu dobrovolníky na ubytování. Ubytování je také zahrnuto v ceně poplatku za program a zahrnuje cenu za noc před orientačním dnem.

Druhý den po příletu začíná orientace, kterou pořádá místní tým vždy ráno nebo dopoledne, v jednom z dobrovolnických domů. Během orientace by se měl dobrovolník dozvědět vše, co potřebuje vědět během svého pobytu. Místní tým provede dobrovolníky informacemi o Tanzanii, zmíní místní zvyky, pravidla, a očekávání, jazykové lekce (Kiswahili). Bezpečnost, jaké jsou příležitosti na cestování, úvod do jednotlivého projektu a umístění. Během orientace se dobrovolník může potkat s ostatními dobrovolníky a vyměnit si kontakt pro případné potřebu. Po orientaci následuje oběd a dobrovolníci spolu s organizátory odjíždí hromadně do města přepravou, kterou zajišťuje organizace, aby zařídili vše potřebné, bez čeho se dobrovolník v Tanzanii neobejde. Může se jednat například o vyřízení sim karty, výměnu bankovek, pořízení léků v lékárně.

2.3 Moje zkušenosti s výběrem organizace

Z důvodu respektování přání organizace, která mi tuto příležitost zprostředkovala, není v této práci její jméno ani konkrétní identita uvedena. Níže popisuji moji osobní zkušenost s organizací a informace, které zde popisují byly čerpány z veřejně dostupné webové stránky, ke které má přístup veřejnost a není vyžadována předchozí registrace.

Ke své cestě za dobrovolnictvím do Afriky – Tanzanie, jsem využila možnost nabízeného programu Novozélandská organizace, která sdružuje lidi z více než 90 zemí, aby vytvořila změnu prostřednictvím regenerativního cestování. Což znamená, že se snaží opustit destinaci lépe, než byla a zároveň zlepšit kvalitu života místní komunity (The Ocean Foundation, 2024).

Toto uskupení se odehrává nejen v komunitách, které podporují, ale také u samotných dobrovolníků. Za posledních 6 let byla tato organizace označena jako nejlepší poskytovatel dobrovolnických programů v zahraničí podle Go Overseas (2020), díky nejvyššímu počtu pětihvězdičkových recenzí. Tato mezinárodní dobrovolnická centrála nabízí největší výběr důvěryhodných a cenově dostupných dobrovolnických projektů nejen v Africe, ale také v Asii, Evropě, Jižní Americe, Severní Americe, Střední Americe, Karibiku, na středním východě a v Tichomoří. Organizace poskytuje možnost výběru z cca 300 projektů ve více než čtyřiceti zemích po celém světě.

Tuto organizaci jsem si vybrala z důvodu možnosti vyjet jako dobrovolník do zahraničí bez nutné předchozí zkušenosti s dobrovolnictvím ve své vlastní zemi a nemusela jsem ani čekat na proces dlouhého výběrového řízení. Dalším důvodem výběru této organizace bylo přesvědčení, že organizace přispívá k cílům udržitelného rozvoje Organizace spojených národů (OSN). Cílem udržitelného rozvoje OSN je plán pro dosažení lepší a udržitelnější budoucnosti pro všechny. Zabývají se globálními výzvami, kterým tato organizace čelí, včetně chudoby, nerovnosti, změny klimatu, degradace životního prostředí, spravedlnosti a míru. Všechny projekty zaměřené na dobrovolnictví pracují na jednom nebo více z těchto cílů a byly nastaveny tak, aby řešily některé z nejpalčivějších sociálních a enviromentálních problémů této doby (Go Overseas, ©2020).

Od roku 2015 je tato organizace prvním poskytovatelem dobrovolnického cestování s certifikací B Corporation. Certifikaci uděluje nezisková síť B Lab, která usiluje o transformaci globální ekonomiky tak, aby prospívala lidem, komunitám i planetě. Certifikace B Corporation je určena firmám, které splňují vysoké standardy sociální

a environmentální odpovědnosti, transparentnosti a výkonnosti. Organizace, přes kterou jsem jako dobrovolník vyjela, byla certifikována jako B Corporations především díky svému pozitivnímu dopadu na zaměstnance, zákazníky, komunitu, životní prostředí a firemní správu (B Lab, ©2025).

Programy dobrovolnictví v oblasti péče o děti v zahraničí nabízí cenově dostupné programy v Africe, Evropě, Asii, Střední Americe, Severní Americe, Jižní Americe, Karibiku, Středním východě a Tichomoří.

Na výběr mají zájemci o dobrovolnictví asi ze 40 programů ve více než 28 destinacích po celém světě. Na pozicích většinou nevyžadují žádné předchozí zkušenosti. U této organizace jsou dobrovolníci, kteří si zvolili program v oblasti péče o děti, umístěni v různých centrech, včetně komunitních a denních center, mateřských školách nebo ve školách. Dobrovolnická činnost je vedena místním personálem a úkoly se liší podle konkrétního umístění. Obecně ale zahrnují poskytování individuální pomoci učitelům, ředitelům a dětem, mentoring a vzdělávací podporu a pomoc s každodenním provozem.

Cílem projektů je poskytnout podporu nedostatečně vybaveným dětským centrům, zatímco se souběžně podporuje oboustranná kulturní výměna mezi dobrovolníky, dětmi a personálem. Dopady dobrovolnictví v oblasti péče o děti jsou dalekosáhlé a jsou prospěšné nejen dětem, ale i rodičům, kterým docházka dětí do zařízení umožňuje chodit do práce a vydělávat na živobytí (*Tanzania Volunteer Programs from \$24/day | Most Affordable & Trusted*, c2020).

Ubytování dobrovolníků

Dobrovolníci v Tanzanii jsou ubytováni v dobrovolnických domech, které jsou ve stylu kolejí anebo můžou využít bydlení u místních rodin v oblasti Sakina (Arusha). Wifi je dostupná v dobrovolnických domech (ale i ta je pomalá a nespolehlivá) a k dispozici i na hotelu. Organizace doporučuje dobrovolníkům zakoupení e-SIM před příjezdem nebo zakoupit místní SIM kartu přímo v Tanzanii. Dobrovolníkům, kteří potřebují nebo chtějí prodloužit svůj pobyt, lze zajistit další noci ve standardním ubytování a 3 jídla denně v ceně. Pro větší soukromí a pohodlí jsou k dispozici soukromé pokoje po celý rok. Tyto pokoje poskytují možnost ubytování pro jednu nebo více osob a nabízejí vlastní koupelny. Soukromé ubytování je závislé na dostupnosti a lze rezervovat prostřednictvím účtu dobrovolníka po jeho registraci.

2.4 Denní centrum EDEN – místo mého působení v Tanzanii

Během svého dobrovolnického pobytu jsem necelý měsíc působila jako učitelka v mateřské škole v Arushi, v Tanzanii. Díky této zkušenosti jsem měla možnost nahlédnout do vzdělávání dětí v rozvojové zemi a získat praktické zkušenosti s výukou dětí v multikulturním prostředí. Zároveň jsem se mohla podílet na zlepšení kvality výuky dětí a tím pádem se podílet na zlepšení kvality vzdělávání.

Obrázek 2 Škola

(zdroj: vlastní)

Škola byla založena v roce 2009, mladou ženou jménem Madam Margreth, která osiřela ve svých 15 letech a jejím snem vždy bylo založit školu, která by poskytovala poradenství a péči malým dětem, které osiřely nebo které si nemohou dovolit platit za své vzdělávání. Proto založila školu/školku pro sociálně slabé rodiny. S projektem začínala sama, jako jediná učitelka s jednou třídou a 20 dětmi. Postupně hledala nové místo, kde by mohla svůj projekt více rozjet a po nalezení místa se její škola rozrostla o dalších 40 dětí. V roce 2023 měla škola kolem 80 dětí a 3 třídy, které byly rozděleny podle věků dětí. Nejmladší 1-3 roky (1. třída), starší 3-4 roky (2. třída) a od 5 do zhruba 7 let (3. třída). První dvě třídy nebyly vybaveny židlemi ani stoly. Pro ty nejstarší byla k dispozici největší třída, která disponovala tabulí a k dispozici byly lavice i židle, které se ne vždy využívaly. Budova byla jednoduchá,

s omezenými zdroji a základním vybavením. Škola neměla přístup k pitné/tekoucí vodě. Jako toaleta sloužila díra v zemi, která byla obestavěna dřevem, takže takový venkovní záchod alias „kadibudka“. Toaleta byla bez mýdla, tudíž si nikdo po vykonání potřeby nemohl umýt ruce. Pro nejmenší děti byly k dispozici asi 3 nočníky, které byly umístěny na chodbě, hned vedle kuchyňky. Kuchyně měla k dispozici dřež a sloužila jako místnost pro přípravu jídla. Pro vaření jídla se ale využíval kotlík, který byl umístěn venku, v zadní části pozemku, za budovou školy.

Obrázek 3 Venkovní kuchyně

(zdroj: vlastní)

Výuka byla v každé třídě trochu jiná. Třída první byla vedena místní ženou, která neměla učitelské vzdělání a na zádech nosila své asi 4měsíční dítě. Druhou třídu vedla ředitelka, madam Margreth a v době mého dobrovolnického pobytu jsem ji zastupovala. Třetí třídu vedl učitel, který děti vyučoval angličtinu a řešil s nimi matematické úkoly.

Průběh výuky – výuka začínala každý den v 7 hodin ráno a končila v 5 hodin odpoledne. Učební plán se zaměřoval na základní předměty – angličtinu a matematiku. Hodiny byly v mé třídě vedeny v jazyce anglickém, pouze když nastalo nějaké nedorozumění, ředitelka děti okřikla ve svahilštině.

Typická vyučovací hodina zahrnovala kontrolu úkolů z předešlého dne. Jelikož byly děti netrpělivé, zda úkoly napsaly správně, muselo se to opravovat rychle a v obklopení dětí. Poté následovala hodina angličtiny, kde se s dětmi v podstatě pořád dokola sborově procvičovala abeceda. Vyučování bylo dosti komplikováno nedostatkem pomůcek. Dětem chyběly nejen psací potřeby, ale i lavice a židle. Místnost byla tak malá, že děti musely sedět jeden vedle druhého na zemi, která byla pokryta kobercem a využívat místo lavice své vlastní nohy. Ve třídě nebyla ani tabule, takže se vše psalo bílou křídou na zeď. Hodina matematiky probíhala obdobně, jako hodina anglického jazyka. Vyučující stojí u zdi a ukazuje na číslice, které jsou vypsány křídou na zdi. Jelikož byla třída věkově pomíchaná, sborově děti odpovídaly na základní součty do 20 anebo rozpoznávaly číslice. Ovšem vše sborově. Během svačiny, která spočívala v ohřátém mléce společně s moukou a cukrem (Poridž) a podávala se každý den, musel vyučující nadepsat pro všechny děti ze třídy domácí úkoly nebo úkoly ještě do hodiny na procvičení. Můžeme si představit naše písanky, akorát že tady si je vyučující musel tvořit a nadepisovat sám, taky doslova na koleni.

Moje role dobrovolníka – jako dobrovolnice jsem měla suplovat funkci paní ředitelky, madam Margreth, která školu vedla. Jelikož jsem ale moc nepodporovala průběh výuky, která probíhala každý den stejně. Snažila jsem se to během pár týdnů trochu změnit a dětem výuku zpestřit a zkrátka změnit. Ve svém volném čase jsem si nakoupila psací potřeby, které byly potřeba a udělala si kartičky s písmeny a číslicemi. Ráno před samotnou výukou jsem dětem udělala vždy rozcvičku a poté posadila do kruhu kolem mě. Snažila jsem se naučit děti individuálně poznávat písmenka a číslice, protože se ukázalo, že po vyvolání každého zvlášť, to umí ani ne 1/10 dětí. Kreativní hodiny měly děti taky, ale vyučující jim vždy nakreslila nějaké tvar a děti jej měly vybarvit. Se mnou děti kreslily planety nebo barevná kolečka, které nám pak pomohly naučit se poznávat barvy. V některých případech jsem také pomáhala s rozdáváním jídla a pití při obědu. Pohybovou aktivitou dětí bylo vypuštění všech dětí na zahradu, která měla 2 fotbalové branky, 1 kolotoč a 2 houpačky. S dětmi, které měly zájem o něco nového, jsem se snažila co nejvíce přiblížit tělocviku, jaký bývá zvykem na základních školách v České republice. Na dětech bylo vidět, že je změna baví a že si užívají čas, který s nimi dobrovolník tráví naplno.

Obrázek 4 Moje třída

(zdroj: vlastní)

Během svého působení jsem čelila výzvám, jako nedostatek zdrojů, nedostatek surovin, nedostatek čisté vody (dětem se podával 1 hrnek převařené vody k obědu), žádná sanitace – menší děti chodily na nočníky, které byly hned vedle místnosti, kde se připravovalo jídlo a ty starší chodily na venkovní toaletu. Žádné prostory, kde by si děti mohly umývat ruky, jazyková bariéra nebyla zas až tak špatná, ale mnoho rozdílů v přístupu k výuce. Největší výzvou pro mě bylo asi přihlížet na nedostatečnou výživu dětí. Pozitivní na tom všem bylo, že si děti vážily aktivit, které jsem jim připravovala a byly rády za čas, který jsem jim věnovala, a hlavně šlo vidět, že je to baví. Spousta z nich byla malá a stále se potřebovala tulit. Takže si myslím, že i díky dobrovolníkům dostávají lásku, které se jim třeba z různých důvodů ani nedostává.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 VÝZKUMNÁ ČÁST

V této práci se zaměřujeme na zkušenosti a pohledy dobrovolníků, kteří působili v programu „Childcare“ v Tanzanii, ve školských zařízeních v Arushi. Cílem výzkumu je porozumět, jak dobrovolníci vnímali přípravu před odjezdem a jakou měli podporu ze strany organizace. Podpora a dostatečná příprava je pro dobrovolníka klíčová, protože připravuje dobrovolníka na nové prostředí, může minimalizovat kulturní šoky a měla by pomoci k jednodušší adaptaci na podmínky v místě dobrovolnické činnosti.

Dále nás zajímá, co zapříčinilo rozhodnutí dobrovolníků zapojit se do programu a jaké výzvy během svého pobytu zažili, jaká je reflexe dobrovolníků na fungování organizace, zdali mají konkrétní návrhy na její zlepšení a jak vnímají dopad jejich působení v místních školách.

V rámci bakalářské práce jsme uvedli tento výzkumný problém: Jaký mají dobrovolníci pohled na zkušenost s dobrovolnickou organizací, jaké výzvy zažili během programu a jestli mají konkrétní návrhy na zlepšení organizace.

3.1 Výzkumné cíle

Hlavním cílem je popsat pohled a zkušenosti dobrovolníků na jejich působení ve školských zařízeních v Arushi a jejich hodnocení organizace v programu „childcare“.

K naplnění hlavního cíle nám slouží dílčí cíle.

Dílčí cíle:

- Zjistit, jakým způsobem se připravovali na dobrovolnickou zkušenost a jaká byla jejich motivace.
- Popsat, jaké výzvy dobrovolníci během svého pobytu zažili a do jaké míry to ovlivnilo jejich hodnocení organizace.
- Zjistit návrhy na zlepšení organizace a jejího fungování na základě osobní zkušenosti dobrovolníků a posoudit dopad jejich působení.

3.2 Výzkumné otázky

S hlavním cílem výzkumu souvisí hlavní výzkumná otázka, která zní:

Jaký je pohled dobrovolníků na zkušenost s dobrovolnickou organizací?

Dále jsme zvolili dílčí výzkumné otázky:

DVO 1: Jak dobrovolníci hodnotí přípravu a podporu poskytovanou organizací před zahájením dobrovolnické činnosti v Arushi a jaká byla jejich motivace k zapojení se do programu?

DVO 2: Jaké konkrétní výzvy dobrovolníci zažili během programu a jak ovlivnily jejich celkové hodnocení organizace?

DVO 3: Jaké mají dobrovolníci návrhy na zlepšení dobrovolnické organizace na základě svých zkušeností s programem childcare?

DVO 4: Jaký vliv mělo působení dobrovolníků v jednotlivých školských zařízeních?

3.3 Výzkumný soubor

Výzkumným souborem v této bakalářské práci jsou dobrovolníci, kteří se zúčastnili v posledních 3 letech dobrovolnického programu childcare programu v Tanzanii, Arushi. Všichni účastníci, kteří souhlasili s rozhovory jsou participanty v tomto výzkumu. Způsob výběru je záměrný a pro výzkum bylo celkově osloveno 7 dobrovolníků, z nichž přistoupilo k participaci na tomto výzkumu 5 dobrovolníků. Výzkumný vzorek se skládal ze 4 žen a 1 muže. Všechny tyto dobrovolníky spojovala prvotní zkušenost s dobrovolnictvím přes tuto organizaci.

Podmínky respondentů:

- Informovaný souhlas
- Zkušenost s dobrovolnickou organizací na projektu teaching-child care v Tanzanii
- Věk účastníků 18+

S dobrovolníky jsem se seznámila v rámci svého pobytu na dobrovolnickém programu v Tanzanii, během společných výletů nebo v rámci společných cest do školských zařízení. Záměrně jsem vybrala dobrovolníky, kteří vyrazili dobrovolničit přibližně ve stejném roce, abych získala validní data k návrhu na zlepšení organizace a kteří zažili stejný přístup od prvotního plánování a přípravy na dobrovolnictví přes průběh až po samotný konec jejich dobrovolnické cesty. Záměrně jsem se snažila vybrat do výzkumu ženy i muže, abych případně mohla porovnat, zda se případně liší názory a zkušenosti podle toho, jestli je dobrovolník žena nebo muž.

Tabulka 2 Respondenti

Respondent	Stát	Pracující / student	Pohlaví
R1	Austrálie	Pracující	Žena
R2	Velká Británie	Pracující	Žena
R3	Washington	Studující	Žena
R4	Česko	Pracující	Žena
R5	Polsko	Pracující	Muž

(zdroj: vlastní)

3.4 Výzkumné techniky

Pro výzkum v této bakalářské práci byl vybrán kvalitativní přístup. Kvalitativní výzkum je metoda zkoumání, která se zaměřuje na hlubší porozumění sociálních jevů. Tento typ výzkumu využívá přístupy, jako jsou třeba rozhovory nebo pozorování a usiluje o zachycení kontextu zkoumaného jevu. (Hend, 2023)

Jako základní design kvalitativního výzkumu byla vybrána strategie Zakotvené teorie (grounded theory). Jejími autory jsou Barney Glaser a Anselm Strauss, kteří v roce 1967 vydali své dílo *The Discovery of Grounded Theory*. Zakotvená teorie je výzkumná metoda, která generuje teorie z nashromážděných, analyzovaných dat. Má svá specifika a základní principy, které jsou pro ni charakteristické.

Nezbytnou věcí při zakotvené teorii je, aby výzkumník vstoupil do terénu a shromažďoval data, které jsou nejčastěji prostřednictvím rozhovorů. Tyto rozhovory následně přepíše do transkriptů a poté z dat, které získá od respondentů dělá následně analýzu. (Hendl, 2023)

4 ANALÝZA DAT

Pokud chceme dělat analýzu v Zakotvené teorii, využíváme k tomu kódování, které nám pomůže organizovat klíčová data. Glaser rozlišuje dvě fáze kódování, zatímco Strauss a Corbinová rozdělují kódování do tří fází. Dvě fáze kódování podle Glaseera se rozlišují na otevření kódování, kde výzkumník přiřazuje kódy různým částem v transkriptu (substantivní) a kódování, kde výzkumník vytváří teoretické koncepty a hledá vztahy mezi kódy (teoretické). U Strause a Corbinové je kódování rozděleno do tří fází: otevřené kódování (určujeme první kódy), axiální kódování (hledání vztahů mezi kategoriemi) a selektivní kódování (klíčové kategorie, ověření vztahů a sjednocení kategorií do zakotvené teorie) (Hendl, 2023).

4.1 Sběr dat

Než jsem začala sbírat data, zvolila jsem si metodu polostrukturovaného rozhovoru. Jeden z dvou hlavních typů hloubkového rozhovoru nazýváme polostrukturovaný rozhovor, který vychází z dopředu připraveného seznamu témat a otázek. Celý rozhovor jen složen z více částí, do kterých nespádá jen rozhovor a přepis, ale také z jeho přípravy, vlastního dotazování, vytvoření transkriptu z rozhovoru a analýzy dat. (Švaříček & Šed'ová, 2007)

Na začátku rozhovoru, tedy v úvodu, jsem se dotazovala respondentů, co aktuálně dělají, jestli studují nebo pracují. Poté jsme se přesunuli k otázkám výzkumu. Otázky byly rozděleny na oblasti tak, abychom postupně zodpověděli všechny dílčí výzkumné otázky:

Motivace a příprava:

- Jaký je zdroj povědomí o organizaci
- Proč Tanzanie a program childcare?
- Jaká byla příprava před odletem?

Výzvy dobrovolníků a hodnocení organizace:

- Jaké je celkové hodnocení programu?
- Jak se dobrovolník cítil během programu?
- Jaké mají zkušenosti v jejich zařízení?
- Založili sbírku nebo přinesli věcné dary?

Návrhy na zlepšení organizace:

- Co by doporučili ostatním dobrovolníkům?
- Co by bylo vhod vědět předem?
- Co by navrhli zlepšit?

Vliv působení dobrovolníků ve školských zařízeních:

- Jak pomáhali během programu?
- Zdali si myslí, že jejich působení mělo nějaký dopad?

4.2 Průběh rozhovoru

V rámci tohoto výzkumu bylo realizováno celkem 5 rozhovorů s dobrovolníky, kteří se účastnili dobrovolnického programu v Tanzanii. Rozhovory probíhaly převážně prostřednictvím platformy WhatsApp, přičemž den a čas byl s každým respondentem dohodnutý předem. Výjimkou byl jeden rozhovor, který proběhl osobně v domácím prostředí, protože se s tímto dobrovolníkem známe blíže.

Původně bylo požádáno 8 osob na participaci ve výzkumu, ale pouze 5 z nich souhlasilo s participací. Všichni respondenti se výzkumu účastnili dobrovolně a bez nároku na jakoukoliv odměnu. Průměrná délka rozhovoru trvala 30 minut a rozhovory probíhaly bez přítomnosti třetí osoby.

Respondenti byli informováni o průběhu rozhovoru předem a všichni souhlasili s nahráváním rozhovoru na diktafon. Respondenti byli rovněž ujištěni o zachování anonymity a z tohoto důvodu, ale i pro přehlednost, byli respondenti označeni kódy R1 až R5. Po realizaci rozhovorů následovala transkripce, po které jsem texty několikrát a opakovaně pročetla a prováděla kódování dat. K datům, které jsme získali během rozhovorů, musíme přistupovat objektivně a nemít žádné předsudky (Švaříček & Šed'ová, 2007).

4.3 Kategorizace

První fáze analýzy spočívala v provedení otevřeného kódování, kdy byly transkripty rozhovorů mnohokrát přečteny a následně okódovány v programu MAXQDA. Vzniklé kódy byly zařazeny do širších konceptů (kategorií), které nejlépe vystihovaly souvislost kódů. Vzniklo mi tedy v prvotní fázi 11 kategorií. Pro přehlednost jsem vytvořila tabulku s názvem kategorie a k ní příslušné kódy. Jednotlivé kategorie byly obecněji popsány.

Tabulka 3 Kategorie a kódy

Kategorie	Kódy
Motivace k dobrovolnictví	Zdroj povědomí o organizaci, Touha po zkušenostech, Rozhodnutí na základě recenzí, Děti jako motivační faktor
Příprava a podpora poskytnutá organizací	Nedostatečné informace předem, Poskytnuté základní informace předem, Minimální nebo žádná příprava, Dodatečné informace na místě
Výzvy během dobrovolnictví	Nedostatek pomůcek a vybavení, Neodbornost učitelů, Nejasné instrukce a očekávání, Nedostatečná komunikace, Nedostatečná podpora s logistikou
Návrhy na zlepšení	Potřeba definovaných úkolů a instrukcí, Místo a skladba ubytování, Zlepšit komunikaci, Realizace sbírek a evidence darů, Návrh na systematizaci a kontrolu
Zkušenost dobrovolníků na programu	Pozitivní hodnocení zařízení, Ochota koordinátorek během pobytu
Dopady dobrovolnické činnosti	Vliv působnosti dobrovolníků na děti, Vliv působnosti dobrovolníků na učitele
Trávení volného času	Interakce s ostatními dobrovolníky, Klidnější volnočasové aktivity, Cesta na Zanzibar, Cestování po Tanzanii
Dobrovolnické zkušenosti	První zkušenost s dobrovolnictvím, Předchozí zkušenost s dobrovolnictvím
Sbírky a dary	Nedostatek transparentnosti, Materiální podpora školy, Vnímání sbírek a darů
Jak dobrovolníci v zařízení pomáhali	Pomocná ruka učitele, Výuka angličtiny, Příprava sportovních aktivit
Doporučení ostatním dobrovolníkům	Pozitivní hodnocení organizace, Vybavit se předem

(zdroj: vlastní)

MOTIVACE K DOBROVOLNICTVÍ

Pokud hovoříme o mezinárodním dobrovolnictví, motivace dobrovolníků se může skládat z různých aspektů. Někteří mohou hledat nové výzvy a chtějí vystoupit ze své komfortní zóny, jiní se inspiroují zkušenostmi známých a na základě jejich zkušeností se rozhodnout tuto cestu taktéž uskutečnit. Pro některé může být motivací zkušenost v zahraničí, která se bude dobře vyjímat v životopise. Jiní zase mohou mít zájem o poznání krajiny a kultury,

proto spojí dobrovolnictví s cestováním po dané zemi. Někteří dobrovolníci touží po dobrovolnictví s dětmi již od základní školy, jiní se k dobrovolnictví s dětmi dostanou až během samotného programu. Motivace k dobrovolnictví byla různorodá, přesto se mezi dobrovolníky objevovala opakující se témata. Dobrovolníci se o organizaci dozvídali převážně prostřednictvím internetu. Příležitosti dobrovolnické činnosti vyhledávali respondenti v online prostředí, avšak v jistém případě sehrálo svou roli doporučení na organizaci a program od známé osoby. Značnou míru v procesu rozhodování dobrovolníků ovlivnilo hodnocení a recenze, k čemuž dobrovolníci při rozhodování velice přihlíželi. Motivačním prvkem pro dobrovolníky byla touha po nové životní zkušenosti a potřeba vystoupení ze své komfortní zóny. Dobrovolníci hledali smysluplný a dobře fungující projekt, ve kterém byla práce s dětmi nezanedbatelným faktorem, který byl rozhodující pro volbu zapojit se do dobrovolnického programu. Existuje řada odborných studií a článků, které se zabývají motivací dobrovolníků. Tyto studie poskytují hlubší vhled do různých aspektů motivace dobrovolníků a mohou být užitečné pro pochopení vnějších i vnitřních faktorů, ovlivňujících rozhodnutí jednotlivců do dobrovolnických aktivit. Zkoumání motivace dobrovolníků ale není cílem bakalářské práce, proto se motivací zabýváme pouze okrajově. Přesto ji ale považujeme v této bakalářské práci za důležitý prvek, jelikož může být motivace přítomná v každém procesu rozhodování, a to nejen v případě dobrovolnické činnosti.

PŘÍPRAVA A PODPORA POSKYTNUTÁ ORGANIZACÍ

V rámci rozhovorů vyšlo najevo, že přípravu, kterou organizace poskytovala pro dobrovolníky před jejich odjezdem byla vnímána různě. Dobrovolníci se převážně shodovali v tom, že před odjezdem obdrželi pouze základní informace, které se týkaly cesty, příjezdu a obecného fungování programu. Často však bylo zmíněno, že chyběly podrobnější informace o místě pobytu nebo samotné informace k jednotlivým zařízením, ve kterých dobrovolníci během svého pobytu působili. Což u některých zapříčinilo pocit nejistoty. Někteří dobrovolníci popisují svoji zkušenost s přípravou tak, že jim stačilo množství informací před zahájením dobrovolnického pobytu, ale jiní považovali stručné informace prostřednictvím e-mailu za nedostačující. Značná část informací, které dobrovolníci považovali za důležité znát předem, byla organizací prezentována až na místě, během úvodního dne orientace. Tato kategorie poukazuje na to, že příprava a podpora organizace před odjezdem byla spíše obecná a častokrát nedostačující s ohledem na potřeby dobrovolníků. Následná podpora ze strany místních koordinátorů však byla do jisté míry

považována za vyvážení nedostatků, které předcházely před cestou dobrovolníků. Přesto dobrovolníci několikrát a opakovaně zmiňovali větší důraz na přípravu před odjezdem, ať už co se týče informací o ubytování nebo samotného očekávání v místě jejich působení.

VÝZVY BĚHEM DOBROVOLNICTVÍ

Dobrovolníci během své činnosti na programu zažívali různé výzvy, kterým během svého pobytu museli čelit. Nedostatek pomůcek bylo hlavním tématem výzev, kterým dobrovolníci čelili. Špatné vybavení školských zařízení a podmínky ve třídách zamezily kvalitní výuce, což vedlo třeba k tomu, že si psací potřeby děti musely půjčovat navzájem mezi sebou a samotná výuka musela probíhat formou improvizace. Dalším problémem byla zmiňována neodbornost místních učitelů. Dobrovolníci vnímali, že vyučující často postrádali didaktické schopnosti a dovednosti nebo využívali nevhodnou metodiku. Velkým tématem byly například i nejasné instrukce a očekávání za strany organizace a školského zařízení. Dobrovolníci zmiňovali, že si nebyli přesně úplně jisti, jak by měli v rámci výuky postupovat nebo jak by mohli při výuce asistovat, což vyvolalo nejistotu, zda jejich role bude naplněna správným směrem. S tímto úskalím souvisí i často zmiňovaná nedostatečná komunikace mezi organizací a školskými zařízeními, se kterými je organizace ve spolupráci. Poslední výzvou, kterou dobrovolníci zmiňovali, byla i neúplná podpora při řešení logistických záležitostí, jako byla například doprava do místních škol, kde dobrovolníci působili. Školská zařízení se totiž často vyskytují v odlehlých částech města, kde pobývají různé místní gangy a někteří dobrovolníci (převážně ženského pohlaví), řešili otázku bezpečnosti. Všechny tyto výše zmíněné výzvy popsane v této kategorii jsou důležitým prvkem pro pochopení kontextu a tvoří klíčovou roli pro následné návrhy na zlepšení programu, který organizace nabízí.

NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ

Zúčastnění dobrovolníci mohou poskytnout relevantní návrhy na zlepšení organizace z několika důvodů. Primárním důvodem může být fakt, že dobrovolníci mají přímou zkušenost s každodenním chodem, činností a výzvami, kterým čelili. Tato zkušenost jim může poskytnout cenný vhled a mohou zhodnotit, co funguje a dobře, co ne a co by následně mohlo být zlepšeno. Zkušenosti dobrovolníků mohou pomoci identifikovat problémy, které pro samotné vedení organizace nemusí být viditelné. Dobrovolníci jsou externími účastníky programu a mohou přinést nové perspektivy návrhů na zlepšení. Dobrovolníci jsou v častějším kontaktu se členy jednotlivých organizací (např. s dětmi, učiteli, řediteli), proto může dobrovolníkům tato interakce lépe pochopit potřeby a formulovat návrhy, které by mohli vést ke zlepšení fungování organizace. Tyto informace mohou pomoci při vylepšování

procesů, organizace a proces přípravy a podpory pro budoucí dobrovolníky. Respondenti byli schopni identifikovat několik oblastí, ve kterých by mohlo dojít ze strany organizace ke zlepšení fungování a samotné kvality nabízeného programu. Jasně definované úkoly a instrukce před nástupem na jejich dobrovolnický pobyt byly nejčastějším návrhem na zlepšení. Dobrovolníci by ocenili podrobnější informace o tom, jaké konkrétní činnosti je čekají, zda budou například vyučovat matematiku, angličtinu nebo zajišťovat jiné aktivity během programu. Zároveň by uvítali informaci o tom, s jakou věkovou skupinou dětí budou pracovat, aby si mohli lépe připravit odpovídající aktivity. Dalším návrhem na zlepšení by podle dobrovolníků měly být přesné informace o místě jejich ubytování. Chtěli znát přesnou lokalitu a pokud možno i složení, s kým budou případně sdílet pokoj. V rámci doporučení a návrhů také zmiňovali potřebu zlepšit komunikaci mezi organizací a školskými zařízeními, se kterými byla organizace ve spolupráci. Z rozhovorů zaznívala i potřeba umožnění systému na pořádání sbírek a evidenci darů, které dobrovolníci poskytnou ve školských zařízeních. Z rozhovorů totiž zazněla i zkušenost, kdy byla dobrovolnice požádána o finanční dar nebo že neviděla darované pomůcky vůbec v oběhu. Systematizace a určitá kontrola by mohla podpořit organizovanost a jasnější strukturu celého programu.

ZKUŠENOST DOBROVOLNÍKŮ NA PROGRAMU

Výzvy, které dobrovolníci během svého pobytu zažili, neměly podle poskytnutých rozhovorů žádný negativní vliv na zkušenost se zařízením. Mnozí dobrovolníci ocenili školské zařízení, ve kterém působili a vyjádřili jejich spokojenost. Zkušenost během programu byla hodnocena pozitivně a dobrovolníci zmiňovali podporu místních koordinátorů. Koordinátoři byli nápomocní a ochotní, což vedlo k příjemnému pocitu dobrovolníků během celého programu. Ochota koordinátorů tak mohla pomoci čelit nesnázím, kterým dobrovolníci čelili.

DOPADY DOBROVOLNICKÉHO PROGRAMU

Dobrovolníci uváděli, že jejich působení mělo pozitivní dopad jak na děti, tak na učitele. Mnozí dobrovolníci vypověděli, že jejich přítomnost na programu a aktivity, které provozovali, přinesly dětem nové zkušenosti a možnosti. Dobrovolníci pomáhali s výukou anglického jazyka, matematiky anebo pohybových dovedností. V jiných případech byli jako pomocná ruka k učiteli nebo se věnovali dětem, které měli nějaký problém s úkolem a byli nápomocní. Dobrovolníci se domnívají, že jejich přítomnost v zařízení přinesla učitelům nějaké vlastnosti pedagogických schopností. Spolupráce s dobrovolníky učitelům například ukázala nové způsoby a metody, které ve výuce můžou aplikovat. Někteří dobrovolníci

přistupovali k dětem individuálně, což mohlo pomoci učitelům při jejich pracovní zátěži. Z výpovědí respondentů také hrála značnou míru v dopadu flexibilita a individuální přístup k dětem. Díky individuálnímu přístupu k dětem a respektování určitých specifických potřeb a schopností, mohli dobrovolníci lépe přizpůsobit výuky a jiné aktivity. Tato flexibilita podle dobrovolníků přinesla výhody pro děti, které potřebovaly třeba zvláštní pozornost. Nutno také podotknout, že dobrovolníci vnímali svůj dopad jako pozitivní a důležitý, což je utvrdilo v přesvědčení, že jejich aktivita v dobrovolnickém programu má smysl a význam. Dopady dobrovolnické činnosti velmi různorodé a zasahují od vzdělávacího procesu dětí k profesnímu rozvoji učitelů.

VNÍMÁNÍ SBÍREK A DARŮ

Dobrovolníci referovali jako nejvýznamnější téma nedostatek transparentnosti při nakládání s darovanými prostředky. Někteří respondenti uváděli, že neměli přehled o tom, jak jsou dary využívány a nebylo jim zcela jasné, jestli se dary skutečně dostanou k dětem. Nedostatek informací a podpory ze strany organizace vedl k pochybnostem, které dobrovolníci zažívali. Důležité také je, jak dobrovolníci vnímají možnost na sbírky a dary. Někteří dobrovolníci se aktivně podílili na sbírkách ještě před jejich uskutečněním pobytem v dobrovolnické destinaci, zatímco jiní se začnou na sbírkách či darech začnou podílet až na místě. Z výpovědí dobrovolníků můžeme zjistit například to, že nedostatek informací a podpory při organizování sbírek může vést k zamyšlení, jestli dary doputují tam, kam mají. Z názorů dobrovolníků vyplívá, že by sbírky a dary měly být více komunikovány mezi školou a organizací. Protože například ne všichni dobrovolníci budou mít prostředky k zajištění nějakých sbírek a darů. Zkušenost byla i taková, že dobrovolnice nepřinesla nic, ani nezaložila sbírku, protože prvotně jela na jiný program, který byl zaměřený na vzdělávání žen a nepočítala s tím, že bude ve škole s dětmi, takže si dopředu nic nenachytala a nezvažovala nic. Dobrovolnice R2 se setkala s jednou nemilou zkušeností, kdy byla ředitelkou školy oslovena ohledně poskytnutí finančního prostředku. R2 zároveň zdůrazňuje nutnost dobrovolnosti v poskytování darů nebo finančních obnosů, protože ne každý dobrovolník bude mít s sebou finanční zdroje na výdaje nad rámec dobrovolnické činnosti, se kterou nepočítá. Názor R1 se shoduje s názorem R2, protože si myslí, že organizace měla školám sdělit, že tam dobrovolníci nejsou od toho, aby školám darovali peníze a zároveň se domnívá, že znalosti jsou důležitější, nicméně nepopírá fakt, pokud má dobrovolník peníze na finanční nebo materiální dary, že je skvělé něco darovat. Někteří dobrovolníci nakupovali potřebné věci jako psací potřeby, sešity, sportovní vybavení dle toho, co bylo potřeba až na

místě, čímž také podpořili místní ekonomiku. Oblast sbírek a darů byla mezi dobrovolníky vnímána ambivalentně – na jedné straně dobrovolníci přispívali a nakupovali vybavení, na straně druhé se ale objevovaly pochybnosti o transparentnosti a využívání darovaných prostředků. Tato kategorie má svou podstatu v tom, že je významná pro jinou vzniklou kategorii, která se zabývá návrhy na zlepšení.

JAK DOBROVOLNÍCI V ZAŘÍZENÍ POMÁHALI

Dobrovolníci v rámci svého působení na programu v jednotlivých školských zařízeních vykonávali různé činnosti. Role dobrovolníků se často lišila v závislosti na aktuální potřebě, přičemž pomoc dobrovolníků byla přínosná jak pro děti, tak pro učitele. Dobrovolníci asistovali učitelům tak, že se věnovali dětem, které potřebovaly individuální přístup nebo měly jiné potíže při výuce. V některých případech se podíleli samostatně na výuce a přípravě výukového materiálu. Jejich přítomnost tak usnadňovala práci a umožňovala efektivnější výuku. Asi za nejdůležitější oblast pomoci, která tvořila jednu z hlavních aktivit dobrovolníků byla výuka anglického jazyka. Kromě výuky předmětů jako byla matematika, anglický jazyk, nebo pomoc při výuce dobrovolníci věnovali čas i přípravě sportovních aktivit. Aktivita dětem poskytovaly prostor pro zábavu a pohyb. Z rozhovorů vyplývá, že dobrovolníci přispěli svojí činností jak v procesu výuky, tak i ve vedení volnočasových aktivit. Zapojení dětí do sportovních aktivit bylo vnímáno jako pozitivum, které mělo vliv nejen na děti, ale i na učitele.

DOPORUČENÍ OSTATNÍM DOBROVOLNÍKŮM

Doporučení dobrovolníků se zaměřuje převážně na organizaci, jejich spokojenost a kladné hodnocení pro ty, kteří by se chtěli podobného programu zapojit v budoucnu. Dobrovolníci, kteří se programu zúčastnili, reflektují svoji zkušenost jako pozitivní a mají kladné hodnocení organizace. Dobrovolníci hodnotili organizaci i program pozitivně, ačkoliv před odletem organizace neposkytla dostatečné množství informací, na které dobrovolníci upozorňovali. Přesto ale měli dodatečné informace na místě, po příletu do destinace a podporu od místních koordinátorů. Někteří dobrovolníci doporučovali vzít si předem vlastní materiály pro práci s dětmi a vybavit se dopředu potřebnými léky, přestože v Arushi nebyl problém případně cokoli dokoupit.

Druhá fáze analýzy spočívala ve hledání souvislostí mezi kategoriemi. Na základě toho nám vzniklo 6 užších kategorií, které mezi sebou nesou souvislost. Definovali jsme vlastnosti a dimenze kategorií a využili jsme paradigmatický model, který nám pomůže odhalit vztahy

mezi jednotlivými kategoriemi. K těmto kategoriím byly vybrány konkrétní úryvky z transkriptů jednotlivých respondentů.

Vytvořili jsme tyto kategorie:

- Motivace k dobrovolnictví
- Příprava a podpora
- Výzvy dobrovolníků
- Zkušenosti dobrovolníků
- Návrhy na zlepšení
- Dopady dobrovolnické činnosti

První kategorie – Motivace dobrovolníků

V této kategorii se zaměřujeme na motivaci dobrovolníků. Zkoumáme, jak se dobrovolníci o organizaci dozvěděli a co ovlivnilo jejich rozhodnutí zapojit se do dobrovolnického programu. Trochu blíže se podíváme na to, co bylo zdrojem jejich motivace.

Tabulka 4 Motivace dobrovolníků

Kategorie	Kódy
Motivace dobrovolníků	Zdroj povědomí o organizaci
	Touha po zkušenostech
	Rozhodnutí na základě recenzí
	Děti jako motivační faktor
	Příležitost k osobnímu růstu

(zdroj: vlastní)

Motivaci můžeme vnímat jako vnitřní hnací sílu, která ovlivňuje naše rozhodování a může nám pomáhat dosahovat cílů. Může být ovlivněna jak vnitřními, tak vnějšími faktory. U dobrovolnictví se často prolíná upřímná snaha pomáhat druhým s touhou seberozvoje a nových zkušeností. Dobrovolnická motivace se může odvíjet z zkušenosti dobrovolníků, osobních hodnot a očekávání. Každý může být jinak vnitřně nastavený – někdo má zájem smysluplně využít svůj volný čas, někdo chce pomáhat druhým, jiný by rád poznal odlišnou kulturu a někdo může třeba jen chtít přispět svým časem a schopnostmi potřebným. Po úvodních otázkách v rozhovoru, jejichž cílem bylo zjistit základní informace o participantech, byla položena otázka směřující k prvotní motivaci a na základě čeho se rozhodli zúčastnit. Téměř všichni respondenti se shodli na tom, že se o organizaci dozvěděli

prostřednictvím internetu. (R1) „*I just looked it up through the Internet and I just, I don't know, I think it was the first one that showed up. So I just chose that one and I looked it up and I looked up their Instagram and it looked pretty trustworthy.*“ (R2) „*It was purely through the internet and and again, this is something that was something I was looking to do since ever since I can remember, since my school years really and there were lots to browse through. And yeah, this organization really stood out for me. And henceforth, I chose this organization to volunteer with.*“ (R4) se o organizaci dozvěděla prostřednictvím blízké osoby „*Tak dozvěděla jsem se to vlastně od tebe, kdy vlastně si tam byla.*“ (R4) zároveň vyjadřuje dlouhodobý zájem o dobrovolnictví v Africe, který sahá až do období, kdy byla žákyní základní školy. Ale až díky zkušenostem jiné osoby se rozhodla svůj záměr uskutečnit navzdory počátečního strachu někam letět. „*Tak jsem si prostě nějak řekla, že dobrovolnictví je vždycky nejvíc potřeba v Africe a že prostě...Nějak jsem jako nepřipouštěla si, že ta, to dobrovolnictví může být třeba i v Americe jako, někde jinde prostě, že viděla jsem jenom tu Afriku, že prostě ta Afrika. Byla jsem prostě takové blbé dítě, jako že ta Afrika je tam jako nejvíc potřeba. No a to mně tak jako nějak zůstalo. Potom na té střední jsem říkala, že ano jako pojedu, nebo poletím do Afriky. No a vlastně potom si mi o té. O tom dobrovolnictví řekla ty, já jsem vlastně sledovala nějak tu tvoju cestu a vlastně jsem si řekla, že kdys to zvládla ty, tak že bych to teda taky mohla zvládnout s něčí podporou nebo tak.*“ I přes to, že pracuje s drogově závislými, zdrojem motivace jsou pro ni děti, ke kterým tíhla a práce s dětmi ji bavila. (R5) „*I came across the organization on the internet, when I was looking for some volunteering activity to do.*“ Respondenti se shodují na tom, že výběr organizace volili na základě recenzí, ať už internetových nebo od osob blízkých.

Odpovědi respondentů ukazují, že motivace k dobrovolnictví je často kombinovaná jak vnitřními, tak vnějšími faktory. Někdy se motivace dobrovolníků může i v průběhu programu měnit. (R3) „*At first, I actually didn't choose volunteering with children in Tanzania. I actually did woman's education. But I went to a daycare next to the woman education building and I fell in love with the kids there and I really like their enthusiasm, so it made me want to volunteer with children.*“ Mnozí z respondentů reflektují touhu po seberealizaci, získání nových zkušeností nebo potřebu pomáhat druhým. (R5) „*I think I took it as a challenge, to prove myself and try something new. And at the same time to do some good, to help.*“

Současně uvádějí i vliv okolí nebo inspiraci od ostatních dobrovolníků. Vnitřní a vnější motivace je v různých podobách napříč všemi rozhovory a naznačuje, že výsledkem je jak

individuální potřeba, tak i podněty z okolního prostředí. (R2) „*Just wanted to go out to, to Tanzania and experience, you know, and see things and to my own eyes.*“. Dobrovolníci se můžou i rozhodovat pro více destinací, pokud to organizace umožňuje (R2) „*I was undecided between South Africa, Zimbabwe and Tanzania or even Kenya.*“ Zde byl použit in vivo kód ve výpovědi (R2) „*Tanzania really stole my heart.*“

Druhá kategorie – Příprava a podpora

V rámci této kategorie jsme se blíže věnovali způsobům, jak se dobrovolníci sami připravovali na svou dobrovolnickou cestu a jak dobrovolníky připravovala organizace. Zjistili jsme, do jaké míry připravuje organizace dobrovolníky před jejich cestou na program a jakou dostávají podporu v průběhu programu.

Tabulka 5 Příprava a podpora

Kategorie	Kódy
Příprava a podpora	Nedostatečné informace předem
	Dodatečné informace na místě
	Minimální nebo žádná příprava,
	Poskytnuté základní informace předem
	Ochota koordinátorek během pobytu

(zdroj: vlastní)

Jak jsem již zmiňovala v teoretické části této bakalářské práce, je důležité, aby dobrovolníci před zahájením své dobrovolnické činnosti měli jasnou představu o tom, kde, co a jak budou dělat, včetně konkrétních instrukcí. Nedostatek informací před odjezdem na program ovlivnilo respondenty. (R5) „*No, they didn't. They just sent me a list of general information, regarding visas and the city. But no manuals how to work with the children or what will be the actual content of my work there.*“ (R3) „*I actually got there and I had no idea where I would be.*“ Dobrovolníkům chyběly informace o tom, kde budou ubytováni nebo v jakém zařízení budou po dobu projektu a jaká bude náplň jejich práce.

Samotná příprava jednotlivých dobrovolníků byla minimální nebo žádná. (R3) „*I Actually didn't do a lot of preparation for volunteering*“, jelikož neměla (R1) dostatek informací o tom, co si s sebou přinést, nebo jak se předem připravit. „*To be honest, they didn't really prepare us like, they... they were like maybe 3 emails saying that no, they were just they just asked for my dietaries and there wasn't nothing. But no like they didn't prepare us. They just said like, make sure this you've got this vaccine and you'll be teaching. No, I don't think I yeah, they just said you'll be in a school teaching.*“, tak neměla možnost se

víc připravit, protože nevěděla jak a na co konkrétně. (R2) se na dobrovolnictví připravovala aktivně a zjišťovala si potřebné informace před odjezdem. Jako jediná uvedla, že považovala za důležité být v kontaktu s organizací a obracet se na ni s dotazy „*Once I started doing the preparation, got in touch with the organization, it sailed through really smoothly. They helped me with the visa thing that that's one of the things that I was most worried about.*“

Organizace nenechala dobrovolníky bez nějakých základních informací před odletem. (R3) „*The organization did send emails on how to prepare. They... they sent a checklist of all the things that you should know and what you need.*“ (R4) dostala také nějaké základní informace, ale chyběla například lokace ubytování „*No já jsem vlastně asi neměla o nic víc než ty. Věděla jsem prostě, že nás vyzvednou a viděla jsem to video z emailu, takže jsem přesně nevěděla kam, kde budu bydlet. Což mi vlastně trošku vadilo, protože jsem to chtěla jako dat vědět našim a tak.*“ Většinou respondenti přistupovali k přípravě spontánně a věřili, že příprava se bude odehrávat až za pochodu na místě. Často respondenti upozorňovali na nedostatek konkrétních informací. Obdržené informace před odletem byly většinou obecné a zaměřené například na administrativní aspekty jako například potřeba vízové povinnosti nebo potřeba očkování, ale neobsahovaly například detailní popis ubytování nebo informaci o tom, kde budou bydlet. (R5) „*Nope, I had no idea. That's again something that would be quite helpful, even to tell my family where I will be staying, you know, just in case because you never know what might happen.*“. Někteří dobrovolníci se snažili připravit pečlivěji, protože potřebovali mít větší jistotu před odjezdem. Tito respondenti si například aktivně vyhledávali informace na internetu. (R4) „*Mám radši, když vím všechno do detailů, takže jsem si pak ještě sama hledala... třeba i základní slovíčka ve svahilštině.*“ (R2) se například obracela na organizaci s dotazy, aby se ujistila a věděla, do čeho jde. „*I got in touch with the organization if I had any questions, they were always there to answer any questions that I had over emails.*“. Celkově jde tedy říct, že převládala spíše improvizace na místě, ale že konkrétní a praktické informace o ubytování a náplni práce chyběly. Pouze někteří z respondentů vyvinuli nějaké úsilí k získání podrobnějších informací, aby odjížděli do Tanzanie s jistotou. Každopádně z výpovědí vyplynulo, že dodatečně organizace poskytla informace na místě, na začátku programu. (R4) „*A vlastně já nevím, jestli jsem to zmínila, ale my jsme po tom přeletu vlastně měli jako takovou schůzku, kde nám řekli, že kdybychom potřebovali do města, tak že by nás tam vzali a vlastně nějak ten první den jsme jeli do města taky a někteří lidi si tam kupovali léky na malárii.*“ (R3) „*When you actually get to your program they even tell you more information.*“ Dobrovolníci měli během pobytu podporu

od místních koordinátorek, které jim poskytovaly potřebné informace nebo pomáhaly s asistencí u řešení problémů či výzev. (R2) „*And so that would be, they were the people that were based out there in Tanzania themselves. So they were, yeah, supportive all the way through.*“ (R4) „*No vlastně až potom jsme tam měli ty koordinátorky, se kterýma jsme byli v kontaktu, které se o nás staraly.*“

Navzdory počátečním nedostatečným informacím, měli dobrovolníci v místě podporu, která byla ochotná a schopna pomoci (R5) „*Besides the lack of information, everybody was helpful and when we needed something, they were there to help.*“ Přestože dobrovolníci obdrželi před odjezdem základní informace a často jim chyběly konkrétní detaily týkající se ubytování, náplně práce či praktických rad, příprava probíhala spontánně nebo až na místě. Pouze někteří aktivně vyhledávali na internetu, jiní čekali až co jim zkušenost postaví do cesty. Po příjezdu na program jim však byly poskytnuty informace a také měli dobrovolníci kontakt na podporu od místních koordinátorek, které jim pomáhaly s adaptací. Počáteční nejistotu pak dorovnala asistence v místě programu, která jim byla dostupná.

Třetí kategorie – Výzvy dobrovolníků

V této kategorii se zaměřujeme na překážky, se kterými se dobrovolníci nejčastěji setkávali během své dobrovolnické aktivity. Ukážeme si, co patřilo mezi nejčastější výzvy, se kterými se dobrovolníci setkali a později se i dozvíme, jestli to mělo nějaký vliv na hodnocení organizace nebo do jaké míry to působilo na vnímání jejich zkušenosti.

Tabulka 6 Výzvy dobrovolníků

Kategorie	Kódy
Výzvy dobrovolníků	Nedostatek pomůcek a vybavení
	Nedostatek transparentnosti
	Neodbornost učitelů
	Nejasné instrukce a očekávání
	Nedostatečná komunikace
	Nedostatečná podpora s logistikou

(zdroj: vlastní)

Dobrovolníci mohou čelit různým výzvám, které mohou ovlivnit jejich zkušenost. Může to být adaptace na nové prostředí, jazyková bariéra, odlišné podmínky, názory nebo postoje. Někdy může být pro dobrovolníka zkušenost emocionálně náročná. Z výpovědí respondentů se ale jako největší a nejvýznamnější problém ukazuje nedostatek pomůcek a vybavení. (R3) „*I wouldn't say there was enough equipment for teaching because they only*

gave me, they actually only had their notebooks and that was pretty much it.“ Mnohdy chyběly sešity, psací potřeby, tabule, což podle výsledků komplikovalo výuku, protože si děti musely pomůcky půjčovat mezi sebou navzájem (R2) *„There weren't enough to go around, especially for the kids. Yeah. So they could do with more consistent supplies because each day that's something I noticed that they had to go around to the next class, you know, if they had any spare supplies.”* Dobrovolníci se snažili improvizovat, ale absence základního vybavení a pomůcek výrazně ovlivnila průběh vyučování. (R1) *„Sometimes I didn't know what to do because it was so difficult, because there was nothing like it was just a, a white board. There was nothing. I couldn't use anything. So I really needed to use my imagination.”* Přestože dobrovolníci působili v různých zařízeních, problém s nedostatkem základních psacích potřeb byl převážně u všech. Někde chyběly stoly a židle, někde zase sešity a psací potřeby. (R5) *„There was nothing in the classroom. If you compare it to our schools, then it's really sad. They only had a few pencils, some had it, some didn't so they had to borrow it. No textbooks, just a few notebooks.”*

Dobrovolníci nastínili i své obavy, jak v zařízeních nakládají s materiálními nebo finančními dary. (R2) *„Maybe the only thing I would like to add is the placement, you know, the supplier supplies, the stationaries, that kind of thing. Volunteer like myself would have taken that to the placement. Those things I didn't get to see during my placement there for two weeks, that they were handed out.”* Důvody byly různé. Buď dobrovolníci nevěřili, že peníze nebo dary doputují tam, kam je potřeba a že s nimi bude naloženo ve prospěch dětí. (R4) *„Potom jsem jako ještě uvažovala o materiální sbírce, ale k tomu se jako nějak nedopracovala se, protože je to všechno, jako já v tom nemám tak jako zkušenosti, aby ...Jedině někoho zkontaktovat, kdy jako s tím zkušenosti má a ví, že to bude tym dětem a že to dojde tam, kam to má dojít.”* Největší z výzev se otázka transparentnosti mohla stát pro respondentku (R2), jelikož se setkala s nepříjemnou situací, kdy byla o peníze požádána ředitelkou školy: *„It was quite heartbreaking in that sense and on so yeah so on the last day they made the ask for money and I thought oh you know it came as a surprise and I'm like yeah, I could have equally. But at the same time, you know something in my body, you know that got thing intuition was just telling me it's like if I do give you how do I know it's going to be given to the kids the supplies, you know day in day out.”* Respondentka uvedla, že pochopitelně chtěla udělat něco pro děti, aby se měly lépe, poskytla finanční obnos, který mohla, ale přesto se setkala se stížností ohledně obnosu peněz: *„So I did give some money to her, but she wasn't happy with how was he was given. She was like, oh, you know, seriously*

started comparing thing. But the other volunteers gave me this. I thought that was really, really bad. It should be optional, you know.“ Z psychologického aspektu darování může vytvářet pocit sounáležitosti, lidé se často mohou cítit lépe, když vědí, že tím pomůžou tam, kde je potřeba. Posiluje to solidaritu a může podpořit další dobročinné aktivity. Přesto by ale do takového formy pomoci neměl být nikdo nedobrovolně tlačěn.

Komunikace mezi školským zařízením a organizací nebyla vždy dostatečná. Což u dobrovolníků vedlo k organizačním problémům a nejasnostem. Jak jsme již zmiňovali v kategorii, která se týkala přípravy dobrovolníků, z výpovědí jsme se dozvěděli, že nedostali mnoho informací o místě, kde by dobrovolníci měli vykonávat svoji činnost. Obecné informace teda nebyly dostačující, protože dobrovolníci museli řešit například jak se dostanou do školy, jak zmiňuje (R1) *„But I don't know, maybe there's not enough communication between the schools and the organization, the program. But I mean, I was fine because somebody brought me to school in the morning and then the afternoon the school would recommend a tuk-tuk driver that's trustworthy. So I was OK. I felt safe. But yeah.*“ Cítila se bezpečně díky kontaktu na bezpečnou dopravu, kterou ji neposkytla organizace, ale škola, ve které působila. (R2) zdůrazňuje, že je důležité pracovat ve spolupráci. Což by pomohlo zamezit případným nedopatřením, se kterými by se dobrovolníci mohli setkat a dobrovolníci by třeba mohli dostat konkrétní instrukce, co je v daném zařízení může potkat a s čím můžou počítat a s čím naopak ne: *„If we work in collaboration, maybe, you know, with the organization and organization maybe running through the Madam's, you know, like people like them at the placement.*“

Nejasnosti ohledně svých rolí a povinností vedly k pocitu zmatku a nejistoty. Tento nedostatek mohl ovlivnit schopnost dobrovolníků efektivně pomáhat dětem nebo učitelům ve vyučování. (R3) *„And it went, it went pretty well, but there weren't a lot of rules. So it was kind of just like it was really unstructured and free. So I didn't know what to do or how to help.*“ (R5) *„I had no idea what to expect. What kind of kids will I be helping with, age, location, maybe what subject, nothing.*“ Učitelé by měli mít odpovídající vzdělání, nebo být alespoň kvalifikovaní, aby rozuměli potřebám a chování svých žáků. Vzdělání pedagogických pracovníků je důležité z mnoha důvodů, jak zmiňují i respondenti: (R1) *„I didn't want the teacher to think that I was better than her or I was here to make her feel bad about how she teaches. And she told me that she so she told me that she was a seamstress. She wasn't a she hasn't got a teaching degree. And she said that she really wanted me to help her to teach the class news new like new ways of teaching, because*

obviously I don't have a teaching degree, so I don't know what they're meant to learn. But she was like, she would tell me, so today we're going to do this. How can I, how can I teach her to them?“ Některí dobrovolníci narazili i na jazykovou bariéru, protože někteří učitelé, což je typické především ve školách nižšího stupně, hovoří pouze svahilsky, takovou zkušenost měla i (R3): *The teacher, she didn't speak much English, but she would try to translate as much as she can to the kids from me.*“, (R5) *„It felt to me that the teachers were already burnt out, with so many children in their class and no official education.“* Problémy s logistickou nastávaly zejména v souvislosti s dopravou do školských zařízení. Některí neměli dostatek informací o tom, jak se na místo dostat. Nedostatek této podpory vedl k jistým stresovým situacím. (R1) *„Like when I was there, like obviously someone told me who was going to come and pick me up and stuff like that. But like some, I remember some people not knowing how they were going to get to their, to their placement and kind of being worried about that. And I'm like, if you're, if you're paying a certain amount of money you'd expect and you're in a country that you don't really know, you'd expect them to have maybe more people working for the, for the program and more helping people. Sorry, more like people who can help us with finding a drive to the school or things like that.“*

Čtvrtá kategorie – Zkušenosti dobrovolníků

Tato kategorie se zaměřuje na zkušenosti dobrovolníků. Zahrnuje jak hodnocení školských zařízení, tak i organizace. Popisuje dobrovolníky s předchozí zkušeností a těmi, kteří se zapojili poprvé. Některí zdůrazňovali význam přípravy před programem.

Tabulka 7 Zkušenosti dobrovolníků

Kategorie	Kódy
Zkušenosti dobrovolníků	Pozitivní hodnocení zařízení
	Pozitivní hodnocení organizace
	První zkušenost s dobrovolnictvím
	Předchozí zkušenost s dobrovolnictvím
	Vybavit se předem

(zdroj: vlastní)

Většina respondentů uvedla, že to byla jejich první zkušenost s dobrovolnictvím, přičemž některý z nich zmínil, že se s dobrovolnickou činností setkal již před programem. (R1) *„It was my first experience with volunteering.“*, (R2) *„Definitely. It was my first experience, yes.“* (R3) *„Yes, this was my first experience with volunteering.“* Mezi nimi se našel i dobrovolník, který měl alespoň nějakou zkušenost s dětmi a s úsměvem dodává: (R5) *„With volunteering, yes. Although I have an experience working with children, when I was*

younger a worked as a handball trainer for kids. This was however something completely different. Haha.“

Ačkoli se dobrovolníci během svého působení ve školských zařízeních setkali s různými výzvami, tyto zkušenosti neovlivnily jejich celkové hodnocení. Ba naopak všichni dobrovolníci hodnotili školy pozitivně a shodovali se na tom, že se jim v jejich umístění líbilo: (R1) *„I was so lucky because my class room was great, like the students and the teachers.“*, (R2) *„It was a beautiful experience. Teachers were one of the best.“*, (R4) *„Tak já musím říct, že za mě to bylo v pohodě, že jsem měla zrovna třídu, která byla jako ukázněná, jako byli hodní, neměli problém s učením a celkově i ta učitelka měla jakože celkem dobrý přístup k tomu učivu, že to nebylo nic jakože by se opakovaly dokola stejné věci, měla to formou hry a takže mě to jako bavilo a ráda jsem se do toho připojila. Nebylo to nic jako co bych řekla, že bylo špatný, jako že to bylo takové fajn.“* Navzdory výzvám spojeným s některými organizačními nedostatky, dobrovolníci celkově hodnotili organizaci pozitivně. I když se setkali s nepřesnými instrukcemi nebo problémy v logistice, oceňovali přístup koordinátorů: (R1) *„I had a great experience. Like my experience was a 10 out of 10. I really liked it.“*. Respondentka (R2) odpověděla na otázku, zda-li by doporučila organizaci takhle: *„I would, I would, you know, at the end of the day, we all have something to learn. We all have, you know, like an improvement to do always, even as human beings beat organizations, individuals. We just need to work in collaboration. Definitely, everyone's got potential, you know, But again, it's just about if we are talking about the organizers and then maybe they would be like, you know, they could go, OK, what can we do better? How can we, you know, just all trying to get feedback from the volunteers like what you're doing here this morning. We like things like this, you know?“* Hodnocení 10 z 10 bylo ve více případech (R3) *„I would rate the quality of the program 10 out of 10.“* (R4) *„Tak rozhodně bych doporučila tuhle organizaci.“* (R5) *„Yes, I would recommend it. After all, it was a great opportunity and experience,“*

V rámci výzkumu jsme se zkusili i zaměřit na to, zda-li zkušenosti dobrovolníků nějak ovlivní jejich vnímání a jestli případně budou mít nějaké doporučení, kdyby náhodou se rozhodli pro dobrovolnictví příště. Samozřejmě to jsou vědomosti, které získá jedinec ve spojitosti se zažitou zkušeností, jak uvádí (R1) *„Like I don't know if I would have known I would have brought, I would have brought a whole bunch of paper. That way they could have all had their own paper. I would have bought pens so that when I was telling them what to do, they could have their own pen and I would have brought like stuff that I could use to*

teach them. Like there's so many times I wanted to use paint or I wanted to use glue and for my activities. And also I'd recommend them to really be creative, like if you're going there, like if you're working, obviously if you're teaching, not if you're in childcare. But yeah, like be creative. Look up on Internet things you can do. Like, yeah, just obviously don't go there. Don't go there if you're not wanting to actually make a difference, I guess.“, (R4) „*A možná jako co bych jim doporučila, aby se zajímali a zkusili jim napsat, jestli by jim nemohli napsat přesně kde budou bydlet a jestli by nemohli nějak posdílet kontakty na ty dobrovolníky, nebo třeba whatsappovou skupinu s těma, co zrovna pojedou na ten turnus.*“

Pátá kategorie – Návrhy na zlepšení

Tato kategorie se zaměřuje na konkrétní návrhy, které dobrovolníci navrhli na základě svých zkušeností během programu. Většina návrhů směřovala k větší efektivitě organizace.

Tabulka 8 Návrhy na zlepšení

Kategorie	Kódy
Návrhy na zlepšení	Potřeba definovaných úkolů a instrukcí
	Místo a skladba ubytování
	Zlepšit komunikaci
	Realizace sbírek a evidence darů
	Návrh na systematizaci a kontrolu

(zdroj: vlastní)

Respondenti upozornili na nedostatek jasně definovaných úkolů a instrukcí, což vedlo k nejistotě při plnění jejich dobrovolnických povinností a očekávání. Návrh spočíval v tom, že by bylo užitečné mít podrobnější informace o tom, jaké úkoly je čekají v daných zařízeních. (R5) „*They could tell us what to expect, some sort of a guide. What we will be doing there and how we will be helping.*“ (R3) „*So to improve, I feel like the director should come up with more structure or what he something that he actually wants for me to teach or how to teach.*“

Dále také navrhovali, aby byl dobrovolník lépe informován o místě, kde bude pobývat. Dobrovolníci se mohli rozhodnout, zda budou bydlet v dobrovolnickém domě, u rodiny nebo někde na hotelu. Nicméně nevěděli, kde přesně jejich ubytování bude. Považovali to za důležité i pro rodinu a blízké, kterým chtěli dát vědět, kde se bude nacházet jejich ubytování: (R3) „*I would like to know where I would have stayed since there are three houses which I didn't know before, but I think I would like to know where I would be staying in the location of the house.*“, (R4) „*No já jako samozřejmě kdybych měla jako letět znovu, tak bych chtěla*

rozhodně vědět, kde budu bydlet, jako úplně přesně, vědět kde budu bydlet, kolik lidí tam třeba bude, kolik lidí budu mít na pokoji, nejlépe i s kým budu bydlet na pokoji, protože jestli vůbec se s ním dorozumím.“ (R5) *„Definitely, it would be where exactly I will be staying, the address, maybe some photos of the accommodation.”*

Důležitá pro dobrovolníky byla i komunikace, kterou ne úplně shledávali mezi organizací a školskými zařízeními, se kterými organizace spolupracovala. Větší komunikace by mohla zlepšit koordinaci programu a mohla by přispět k větší kvalitě a spokojenosti dobrovolníků, školským zařízením, ale samotné organizaci. (R1) *„I mean, yeah, that was good. It was not it's it was not a bad experience. Absolutely not. But yeah, if they could improve on something, it's maybe more communication. But otherwise, yeah, the orientation day was good. They explained to us where the money that we gave to them was going. They obviously, like you said, gave us sheet paper sheets with the basics, Swahili words and that. That was good. But yeah, just the things they could improve on his communication.”*, (R5) *„Now, looking back, there are of course things that could have been done better. For instance, as I mentioned, I didn't know where exactly I was going, who I will be in touch with etc. Also, the first communication was only via emails. I think it would be quite helpful to have a few calls before going to the placement. They said that we are free to ask anything, but if you don't know what you should be asking, that it isn't really a huge benefit.”*

Dalším návrhem bylo zlepšení způsobu realizace sbírek a evidence darů, aby byl proces transparentní a efektivní. Dobrovolníci upozornili na situace, kdy nebyli informováni o tom, jak byly dary využity, což vedlo k pocitu nejasnosti a nespokojenosti. (R2) *„Just have regularly checking in and going to the placements themselves as the organizations just to see, OK, this is what I witnessed where kids are they really using the supplies, you know that the volunteers are bringing them all.”* (R4): *„Takže by bylo fajn, kdyby ta organizace nějak jako třeba měla možnost, že bych udělala sbírku, at už finanční nebo materiální, ale chtěla bych třeba vaši podporu. A oni by měli třeba ještě nějaký program jako sbírky, já bych vybrala tu sbírku, potvrzení a povolení zařídila na vlastní náklady a potom že bych udělal tu sbírku, pak bych jim řekla, jaká to je sbírka, jestli finanční nebo materiální a oni by ty věci jako převzali do té afriky nebo jako do tych škol a vlastně by obstarali všechny účtenky nebo nějaké jako ty dokumenty k tomu, že se to fakt předalo a že se potom s těma penězma nakládalo tak, jak mělo. Takže nějaká transparentnost.”* Respondenti navrhli zlepšení v oblasti systematizace a kontroly programu, což může být klíčem spokojenosti s programem. (R2) *„They could make their own checklist, you know, like they say, OK, I have*

visited Displacement today and then do interns and then maybe go to a different placement next month or make sure so that they actually go through the classes and see.“

Šestá kategorie – Dopady dobrovolnické činnosti

Tato kategorie se zaměřuje na různé dopady, které měla dobrovolnická činnost na jednotlivé osoby a aktivity ve školských zařízeních. Zkušenosti dobrovolníků ukazují, jak jejich přítomnost ovlivnila nejen děti, ale i učitele a celkový průběh výuky.

Tabulka 9 Dopady dobrovolnické činnosti

Kategorie	Kódy
Dopady dobrovolnické činnosti	Vliv působnosti dobrovolníků na děti
	Vliv působnosti dobrovolníků na učitele
	Příprava sportovních aktivit
	Pomocná ruka učitele
	Výuka angličtiny

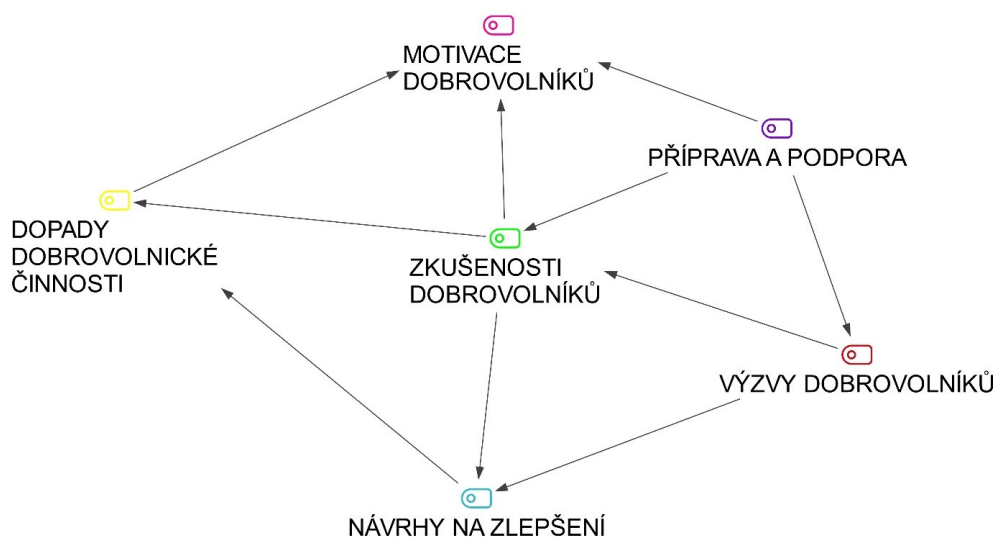
(zdroj: vlastní)

Na základě výpovědí dobrovolníků z rozhovorů lze říct, že vnímají dopad dobrovolnické aktivity za přínosný. Dobrovolníci se domnívají, že jejich působení mělo vliv na učitele i děti, a to hlavně díky předání nových výukových metod a přístupů. (R1) uvádí: *"I help the teacher and yeah, that was really important to me. It last longer the knowledge."* Zároveň doufá, že vyučující bude některé z technik používat i nadále. (R4) reflektuje svůj názor podobně: *„Dobrovolníci můžou přinést z těch svých zemí něco jako jinčího, nějaký jako ten styl učení... A ty děti, já si myslím, že na ty děti to vliv určitě má, že jim to předá trošku jako ještě něco víc.“* Další důležitou oblastí je individuální přístup k dětem, který jim dobrovolníci poskytovali. (R3) popisuje svoje působení následovně: *„I worked on one-on-one and I think that's that really helped the children in some way.“* Což mohlo posílit kompetence k učení u dětí a lépe porozumět učivu. Dobrovolníci vnímají, že jejich přítomnost měla především pozitivní charakter na děti: *„I hope positively, especially for the kids that it was a great time spent with somebody who actually wants be there, who chose to come and help.“* (R5) Z odpovědí dobrovolníků vyplývá, že jejich působení ve školských zařízeních mělo pozitivní vliv, a to především v pomoci s výukou. Což může naznačovat to, že přispívají ke kvalitnější výuce a celkovému vzdělávacímu procesu (ať už se strany dětí nebo učitelů) a podporují děti v jejich rozvoji. (R5) *„I have tried to focus on English, tried to teach some basics as they were lacking basic words and sentences.“* Dobrovolníci pomáhali při výuce a byli tam jak pro učitele, tak pro děti a zároveň se snažili uspořádat

aktivity, které třeba nemusí být pro děti vůbec běžné. Jelikož učitelé často nemají dostatek prostředků, času ani kompetencí. (R2): „*Checking the homeworks, if they've done it right, doing rhymes, singing along with them.*“, (R1) „*I also did like what's it called, PE sports with them. Sometimes when they had too much energy, I told her that she should do exercises with them outside to make them tired. So like stretching or playing ball games trying not like ball games that weren't aggressive 'cause they. So, yeah, and if they were aggressive, I was, I'm down bench and they weren't allowed to play for a bit just to, you know, so then that that's not the way life works. If you're aggressive, you know you don't get to participate. Yeah.*“, (R5) „*I have also tried to do some sport activities, teach how to throw a ball, but had to buy it myself. Also, a skipping rope, you wouldn't believe how skilful they can be. Even the little ones automatically started jumping in the rhythm of their clapping, that was actually quite fun.*“

4.4 Paradigmatický model a jeho popis

Po otevřeném kódování provádíme axiální kódování, kde se snažíme hledat a najít spojení mezi kategoriemi. Abychom dosáhli kvalitnější přehlednost, využívá se paradigmatický model. (Strauss a Corbinová, 1999).

Obrázek 5 Paradigmatický model

(zdroj: vlastní)

Jev je v našem modelu ústřední, protože zkoumá kategorii Zkušenosti dobrovolníků, včetně aspektů, jako jsou pozitivní či negativní zkušenosti s organizací nebo školskými

zařízeními. Zkušenosti dobrovolníků jsou hlavní myšlenkou, protože souvisí i s ostatními kategoriemi.

Příčinné podmínky stojí za vznikem jevu a byla jim přiřazena kategorie Motivace dobrovolníků. Dobrovolníci se zapojují do programu z různých důvodů a jsou různě motivováni. Motivace je hlavním příčinným faktorem jejich účasti v dobrovolnické činnosti.

Následující část modelu je **interakce**, která v tomto výzkumu dostala kategorii Příprava a podpora, protože kvalita přípravy (školení, instrukce, logistická podpora) a podpora během dobrovolnické činnosti (komunikace s koordinátory, zajištění materiálních potřeb) jsou klíčové pro hladký průběh činnosti a aktivity dobrovolníků.

Jako další část paradigmatického modelu je **kontext**, který se zaměřuje na kategorii Výzvy dobrovolníků, které dobrovolníky potkaly během pobytu na programu. Tyto situace, které formují jejich zkušenosti a výkon v rámci programu.

Předposlední částí modelu jsou **následky**. Na základě výzev a zkušeností dobrovolníci přichází s návrhy, které můžou zlepšit fungování programu. Tyto návrhy ukazují na oblasti, na kterých je potřeba zapracovat, pro zajištění ještě lepšího průběhu a spokojenosti dobrovolníků. Proto jsme zařadili kategorii Návrhy na zlepšení do následků do této části modelu.

Jako poslední jsme zvolili kategorii Dopady dobrovolnické činnosti, která je v tomto modelu za **intervenující podmínky**. V této kategorii se zaměřujeme na to, jak dobrovolníci ovlivnili školské zařízení, učitele a děti. Dopady dobrovolníků jsou vnímány samotnými dobrovolníky pozitivně a dopady vidí hlavně v pomoci učitelům a dětem.

Tento paradigmatický model ukazuje, jak **motivace k dobrovolnictví a příprava a podpora** vedou ke **zkušenostem dobrovolníků**. Tyto zkušenosti jsou ovlivněny nejen **výzvami**, ale i podporou a přípravou. Zkušenosti, které dobrovolníci během pobytu na svém programu získali, vedou k **návrhům na zlepšení**. **Dopady dobrovolnické činnosti** vznikají na základě zkušeností dobrovolníků. Model ukazuje, jak tyto kategorie vzájemně souvisejí a formují celý dobrovolnický program.

4.5 Zakotvená teorie a její popis

Poslední fáze kódování, je kódování selektivní. Selektivní kódování je třetí a zároveň závěrečnou fází procesu analýzy dat v rámci zakotvené teorie. Navazuje na otevřené a axiální

kódování a cílem je sjednotit celý analytický proces. V této fázi dochází k **výběru jedné hlavní (centrální) kategorie**, kolem které se organizují ostatní významné kategorie.

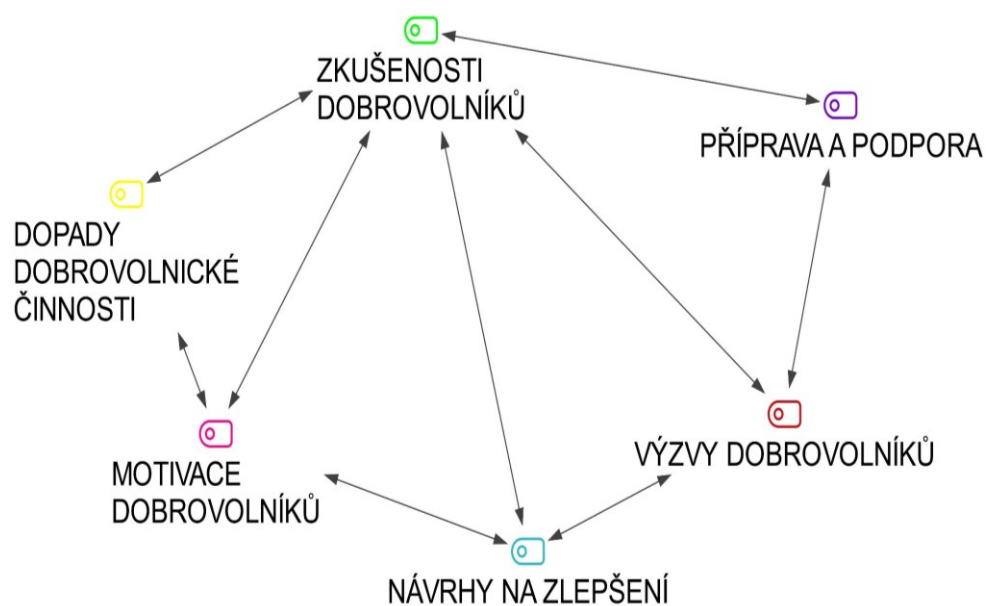
Proces selektivního kódování spočívá v cíleném zaměřování se na data, která se vztahují právě k této ústřední kategorii. Výzkumník přehodnocuje dříve vytvořené kódy a jejich vzájemné vztahy, a zároveň hledá způsob, jak jednotlivé části propojit. Důležitou součástí této fáze je i **získávání dalších dat (teoretický vzorek)**, pokud je potřeba některé koncepty více rozpracovat nebo ověřit jejich platnost.

Na rozdíl od otevřeného kódování, které se soustředí na identifikaci co největšího počtu možných kódů a axiálního kódování, jež se snaží tato témata propojit a najít mezi nimi vztahy, selektivní kódování už směřuje k **syntéze a teoretickému zobecnění**. Dochází zde k tzv. **teoretickému saturaci** – tedy k bodu, kdy nová data již nepřinášejí zásadní nové informace k hlavní kategorii, a výsledná teorie může být považována za stabilní a dobře podloženou.

Se získanými daty jsme pokračovali i nadále a cílem bylo vytvořit model, ve kterém budou znázorněny nejvýznamnější kategorie. Tyto kategorie byly znovu zhodnoceny a poté byla zvolena centrální kategorie a byl vytvořený model nové teorie, který je uveden níže. Na výzkumné otázky jsme si dokázali odpovědět díky nově vzniklé teorii. „*Cílem výzkumu, který vychází ze strategie zakotvené teorie, je návrh teorie pro fenomény v určité situaci, na niž je zaměřena pozornost výzkumníka. Vznikající teorie je zakotvená v datech, získaných během studie.*“ (Hendl, 2008, s. 123).

Za centrální kategorii jsme vybrali **Zkušenosti dobrovolníků**, které představují jádro celého výzkumu. Tato kategorie se přirozeně prolíná s ostatními kategoriemi, jako jsou: motivace dobrovolníků, dopady dobrovolnické činnosti, příprava a podpora, výzvy během pobytu i návrhy na zlepšení programu. Právě zkušenosti dobrovolníků poskytly komplexní pohled na zkoumaný problém.

Selektivní kódování nám umožnilo nejen hlouběji pochopit vztahy mezi jednotlivými kategoriemi, ale také vytvořit teoretický model, který je pevně zakotven v konkrétních výpovědích respondentů. Tento model nabízí odpovědi na výzkumné otázky a představuje zobecněné schéma, které může být inspirací pro další zkoumání podobných dobrovolnických projektů.

Obrázek 6 Zakotvená teorie

(zdroj: vlastní)

V tomto výzkumu je za centrální kategorii považována kategorie s názvem **Zkušenosti dobrovolníků**, která se zaměřuje na hodnocení organizace, školských zařízení ale zároveň se od ní odvíjí i ostatní kategorie. Tyto zkušenosti formuje jak příprava před programem, která může ovlivnit pocit připravenosti dobrovolníků, tak podpora během programu, která by měla dobrovolníkům pomáhat s překonáváním výzev. Své zkušenosti dobrovolníci předávají dál a díky zkušenostem můžeme hovořit o nějakém dopadu dobrovolnické činnosti na místní. Všechny kategorie v tomto výzkumu se vzájemně propojují a ovlivňují zkušenosti dobrovolníků.

4.6 Diskuse

Hlavní výzkumná otázka byla definována hned na začátku tohoto výzkumu a zní: **Jaký je pohled dobrovolníků na zkušenost s dobrovolnickou organizací?** Pohledy dobrovolníků může ovlivňovat řada faktorů, včetně jejich očekávání, počáteční motivace nebo příprava dobrovolníků před zapojení se do programu. Zkušenosti můžou být pozitivní nebo negativní, a to např. v závislosti na komunikaci a organizační struktuře organizace. Dobrovolníci často hodnotí svou zkušenost na základě toho, jak se cítili během programu. Pohled na organizaci může být také ovlivněn tím, jak dobře byli dobrovolníci informováni o úkolech a očekávání jednotlivých školských zařízeních. Většina dobrovolníků má **Pozitivní hodnocení**

organizace, přestože se setkali s určitými nepříjemnostmi v rámci programu, nemělo to vliv na negativní hodnocení.

V tomto výzkumu jsme zvolili dílčí otázky a první dílčí otázka zní: **Jak dobrovolníci hodnotí přípravu a podporu poskytovanou organizací před zahájením dobrovolnické činnosti v Arushi a jaká byla jejich motivace k zapojení se do programu?** Dobrovolníci hodnotí přípravu a podporu poskytovanou organizací před zahájením dobrovolnické činnosti jako ne zcela dostatečnou, přičemž se často setkávali s nedostatkem konkrétních informací. Mnozí nevěděli, kde budou bydlet, v jakém zařízení budou pobývat, ani jaké konkrétní úkoly je čekají. Kvůli tomu se dobrovolníci na svou roli připravovali většinou až na místě. Článek „A Volunteer Training Framework“, který byl publikovaný v roce 2008 v „Australial Journal of Adult Learning“, se zaměřuje na základní školení pro nové dobrovolníky, které usnadňuje a zvyšuje efektivitu dobrovolnické práce. Ilustrovali praktické využití v případové studii projektu „The Hills Volunteering Project“, která ukazuje, jak může strukturované školení a jasně definované vzdělávací cesty pozitivně ovlivnit zkušenosti dobrovolníků. Celkově tento článek zdůrazňuje důležitost dobře strukturovaného školení pro dobrovolníky a jeho přínos nejen pro dobrovolníky, organizaci ale i pro samotné komunity. (Deslandes & Rogers, 2008)

Motivace dobrovolníků vychází podle Rochestera ze směsice altruismu a vlastního zájmu. Tuto směsici dále dělíme na vnitřní a vnější motivaci (Frič et al., 2010). Motivaci k zapojení se do programu v tomto výzkumu byla především touha získat nové zkušenosti.

Druhou dílčí výzkumnou otázkou bylo: **Jaké konkrétní výzvy dobrovolníci zažili během programu a jak ovlivnily jejich celkové hodnocení organizace?** Během programu se dobrovolníci setkali s několika konkrétními výzvami. Největší problém představoval **nedostatek pomůcek a vybavení**, což komplikovalo efektivní výuku a poskytování kvalitní podpory dětem. Další výzvou byla **nedostatečná transparentnost**, kdy dobrovolníci často nevěděli, co přesně od nich organizace očekává, což vedlo k pocitu nejistoty a frustrace. **Neodbornost učitelů** v některých zařízeních, kde dobrovolníci pracovali, ztěžovala celkový průběh programu a zhoršovala kvalitu vzdělávacího procesu. **Nejasné instrukce a očekávání** ohledně rolí dobrovolníků znamenaly, že někteří nevěděli, jaké úkoly mají vykonávat, což vedlo k pocitu nejistoty. **Nedostatečná komunikace** mezi organizací a dobrovolníky a organizací a školskými zařízeními, přispívala k pocitu zmatenosti a nepřipravenosti na řešení možných situací. Nakonec, **nedostatečná podpora s logistikou** ze strany organizace komplikovala dobrovolníkům každodenní docházku do školských

zařízení, jelikož byli dobrovolníci díky tomu nuceni zajišťovat si dopravu individuálně, bez jasných instrukcí či asistence, ale zásadně nijak neměla vliv na hodnocení programu. V roce 2023 vyšla studie s názvem „*FACTORS THAT LIMITS AVAILABILITY OF TEACHING AND LEARNING MATERIALS IN TANZANIA PUBLIC PRIMARY SCHOOLS*“ V překladu: Faktory, které omezují dostupnost výuky a učební materiály v Tanzanských základních školách. Výzkum poukázal na několik klíčových problémů, včetně nedostatečného rozpočtu, nedostatečného financování ze strany vlády a omezených investic, které neumožňují nákup potřebných výukových materiálů. Studie doporučuje, aby se vláda nezaměřovala pouze na výstavby školních budov a zvyšování počtu zapsaných žáků, ale aby mimo jiné zajistila dostatečné množství finančních prostředků, které mají být určené na učební pomůcky. Dále navrhuje poskytnutí speciálního školení pro učitele, aby uměli efektivně pracovat s dostupnými výukovými materiály a ulehčili výuku (Issa et al., 2023).

Třetí dílčí výzkumná otázka zní: **Jaké mají dobrovolníci návrhy na zlepšení dobrovolnické organizace na základě svých zkušeností s programem childcare?** Na základě výpovědí účastníků je zmíněno několik podnětů, které dobrovolníci navrhovali pro zlepšení fungování organizace. Tyto návrhy vycházely ze situací, které sami během svého působení na programu zažili, a reflektují oblasti, které by podle názorů dobrovolníků vyžadovaly větší pozornost ze strany organizace. Jedním z nejčastěji zmiňovaných návrhů byla **Potřeba definovaných úkolů a instrukcí**. Dobrovolníci by ocenili, kdyby již před nástupem do zařízení měli k dispozici jasně stanovený rámec činností, kterých se mají účastnit, včetně konkrétních instrukcí a popisu své role. Tato absence přesného vymezení vedla u některých účastníků k pocitu nejistoty a nevyužitého potenciálu. **Místo a skladba ubytování** je pro dobrovolníky potřebná a velmi důležitá především před zahájením programu, jelikož bez těchto potřebných informací letí do neznáma a nemůžou se psychicky připravit dopředu. Dobrovolníci by chtěli dát vědět i svým rodinám a nejbližším, kde budou během pobytu pobývat. Sice se informace dozví až na místě, ale kdyby znali lokaci a umístění předem, zamezí se tím počátečního strachu a nejistoty. Významným tématem se ukázala také potřeba **Zlepšit komunikaci**, a to nejen mezi organizací a dobrovolníky, ale rovněž mezi organizací a školskými zařízeními. Dobrovolníci poukazovali na chybějící a neúplné informace nebo nedostatečnou informovanost. Důležitým návrhem byla rovněž oblast **Realizace sbírek a evidence darů**. Dobrovolníci postrádali přehled o tom, jakým způsobem jsou sbírky vedeny, jak jsou materiály distribuovány a zda se skutečně dostávají do škol a zabývali se otázkami využití již darovaných darů. Zmiňovali také potřebu větší

transparentnosti v realizaci sbírek, které dobrovolníci pořádají. **Návrh na systematizaci a kontrolu**, tedy potřebu zavést strukturovanější a ucelenější rámec pro fungování programu. Tento návrh zahrnoval např. lepší koordinaci aktivit pravidelnější monitoring školských zařízení, ve kterých dobrovolníci pobývají. Tyto návrhy poskytují důležitý vhled do oblastí, které by organizace mohla rozvíjet, aby zajistila kvalitnější podporu dobrovolníkům a zvýšila přínos programu pro školská zařízení, ve kterých dobrovolníci působí.

Poslední dílčí výzkumná otázka zní: **Jaký vliv mělo působení dobrovolníků v jednotlivých školských zařízeních?** Z rozhovorů s účastníky výzkumu vyplynulo, že dobrovolnická činnost měla pozorovatelný dopad jak na samotné děti, tak na učitelský personál ve školských zařízeních. **Vliv působnosti dobrovolníků na děti**, dobrovolníci vnímali, že jejich přítomnost měla pozitivní efekt na děti především díky individuálnímu přístupu nebo hravé formě výuky. Děti reagovaly na interakce s dobrovolníky otevřeně a aktivně, což mohlo podpořit jejich motivaci i celkovou atmosféru ve třídě. Dalším pozorovaným vlivem byl **Vliv působnosti dobrovolníků na učitele**. Přestože spolupráce s místními učiteli nebyla vždy systematická, někteří z nich vnímali pomoc jako užitečnou při zvládání většího počtu dětí, nebo při samotné výuce. Z výzkumu rovněž vyplynulo, **Výuka angličtiny** byla u role dobrovolníka důležitá. Dobrovolníci hojně využívali svých jazykových dovedností a vyučovali angličtinu. **Příprava sportovních aktivit**, které dobrovolníci zajišťovali samostatně, byla přínosem pro děti a vytvářeli tak dětem prostor pro pohyb. V některých případech byla dobrovolnická aktivita vnímána jako **Pomocná ruka učitele**, kdy dobrovolníci asistovali učitelům při výuce nebo dohlíželi individuálně na děti.

Výsledek objevené nové zakotvené teorie zní:

Dobrovolníci se shodli, že mají pozitivní zkušenost s programem, který organizace nabízí. Jejich hodnocení organizace neovlivnila žádná z výzev, se kterou se setkali před nebo během působení na programu. Dobrovolníci vidí pozitivní dopad na místní komunitu a z nedostatků, které během působení v Tanzanii zaznamenali, navrhuji několik oblastí, ve kterých by se organizace, která program nabízí, mohla zlepšit.

Doporučení pro praktické využití

Na základě zjištění z výzkumu, který se zaměřuje na zkušenosti dobrovolníků a na jejich návrhy na zlepšení, doporučuji organizaci implementovat následující kroky, které by mohly přispět ke zlepšení kvality dobrovolnického programu a fungování organizace.

- Definice úkolů a instrukcí pro dobrovolníky – vytvoření podrobných instrukcí a popisu úkolů a očekávání v jednotlivých školských zařízeních, se kterými organizace spolupracuje. Tyto instrukce by mohly zahrnovat konkrétní požadavky a očekávání na dobrovolníka ve vybraném zařízení, denní harmonogram, rozvrh výuky, informace o lokaci školského zařízení, počet tříd, počty dětí a jejich věk, základní informace o zaměstnancích. Všechny tyto informace by mohly být navrhnuté v brožurě nebo v nějakém digitálním manuálu, který by se podle potřeb aktualizoval. Organizace by také mohla zapracovat na předodjezdovém školení dobrovolníků a nasimulovat možné scénáře, se kterými se dobrovolníci mohou setkat.
- Místo a skladba ubytování – informace o lokalitě ubytovacích zařízení pro dobrovolníky. Tyto informace by měly zahrnovat informace a detaily o vybavení, podmínkách ubytování, velikosti a skladbě pokojů. Dále by organizace mohla podat informace o rozložení dobrovolníků do jednotlivých pokojů před zahájením programu. Organizace by mohla vytvořit přehlednou mapu a tipy na dopravu z místa svého ubytování do konkrétních školských zařízení.
- Zlepšit komunikaci – organizace by měla pravidelně komunikovat se školskými zařízeními, aby zjistila jejich aktuální potřeby, požadavky na dobrovolníky. Pro zajištění efektivní a jasné komunikace by mohla organizace využít metody jako jsou osobní schůzky s vedením jednotlivých škol, na kterých by se diskutovaly požadavky, potřeby školy, očekávání a realizace případných sbírek. Organizace by mohla průběžně využívat dotazníkového šetření pro rychlejší sběr informací o potřebách škol. Dotazník by měl být strukturovaný tak, aby pokryl všechny důležité oblasti jako: požadavky na dobrovolníky, specifikovat aktivity, do kterých budou dobrovolníci zapojeni, jaké mají očekávání ohledně sbírek a darů od dobrovolníků. Organizace by se mohla zabývat pravidelnou zpětnou vazbou v podobě kontrol, aby vyhodnotila, zda vše probíhá tak, jak má.

- Realizace sbírek a evidence darů – organizace by se mohla více zaměřit na probíhající sbírky, které jsou realizovány na základě samostatného a dobrovolného rozhodnutí dobrovolníků. Organizace by mohla vytvořit jasný plán pro realizaci sbírek, který by zahrnoval přehled potřeby jednotlivých škol. Na základě toho by mohly probíhat sbírky na školní pomůcky, oblečení pro děti, nebo finanční sbírky. Tyto sbírky by mohla vytvářet organizace a monitorovat je. Účast by byla samozřejmě dobrovolná a dary by byly evidovány a následně kontrolovány, zda byly správně využity. Realizace sbírek pod záštitou organizace by zajistila transparentnost v rámci této pomoci.

Na tento výzkum by bylo možné navázat dalším výzkumem v budoucnu, jehož cílem by bylo zjistit, zda organizace implementovala některé z návrhů na zlepšení, které dobrovolníci uvedli. Tento výzkum by byl zaměřený na ověření k reálným změnám.

Limity práce

Výzkum naráží na určitá omezení, vzhledem k nízkému počtu respondentů (5), se nedají výsledky zobecnit na všechny účastníky programu. Přesto však nasbíraná data postačila k odpovědím na výzkumné otázky. Respondenti byli převážně ze zahraničí, a proto se rozhovory odehrávaly prostřednictvím hovoru, což s sebou neslo určitá rizika, jako například výpadek sítě nebo jiné technické potíže. Jak jsem již zmiňovala, většina respondentů byla ze zahraničí, takže rozhovory probíhaly v anglickém jazyce, což mohlo jemně ovlivnit interpretaci významu výpovědí respondentů. Nicméně rozdílné kultury a způsoby uvažování jednotlivých účastníků a jejich zkušeností zároveň přinesly širokospektrální pohledy. V rámci tohoto výzkumu nebyly zakomponovány všechny spolupracující zařízení, avšak bylo snahou oslovit dobrovolníky z různých školských zařízení, aby rozhovory přispěly k hlubší analýze a různým zkušenostem v rámci daného programu.

ZÁVĚR

Hlavní téma v této bakalářské práci byly zkušenosti dobrovolníků, kteří se zapojili do programu „childcare“ v Tanzanii, který nabízí mezinárodní zahraniční organizace. Cílem bylo popsat pohled a zkušenosti dobrovolníků ve školských zařízeních v Arushi a jejich hodnocení dané organizace. Popsat, jakými výzvami si dobrovolníci prošli a jaké konkrétní návrhy na zlepšení z jejich zkušeností mají. Toto téma bylo zvoleno z důvodu potřeby lepšího porozumění potřebám a požadavkům dobrovolníků, kteří na programu působili a navrhnout dílčí kroky ke zlepšení nabízeného programu organizace.

V teoretické části jsme popsali základní informace o zemi, ve které dobrovolníci působili. Zabývali jsme se vzdělávacím systémem Tanzanie, včetně fungování školství a vzdělávání učitelů. Součástí teoretické části bylo i přiblížení životní cesty dítěte v Tanzanii, což poskytlo důležitý rámec pro pochopení prostředí, ve kterém dobrovolníci působí. Druhá kapitola se zaměřovala na přípravu dobrovolníků před odjezdem, výběru organizace a popisu programu, do něhož byli účastníci výzkumu zapojeni. Popsáno bylo konkrétní působení výzkumníka, což umožnilo zasadit výzkum do konkrétního kontextu.

Praktická část naší bakalářské práce byla věnována výzkumu, pro který byl zvolen kvalitativní přístup. V první řadě jsme si stanovili výzkumný problém, hlavní cíl výzkumu a dílčí výzkumné cíle. Následně byl zvolen výzkumný soubor a odpovídající metoda pro sběr dat s následnou analýzou. Odpovědi jsme získaly pomocí polo-strukturovaných rozhovorů s dobrovolníky, kteří se zúčastnili stejného dobrovolnického programu organizace. Data získaná z rozhovorů pomocí nahrávek jsme přepsali do transkriptů a následně je několikrát a důkladně pročetli. Pro kódování jsme využili otevřené, axiální a selektivní kódování a data zpracovali. Výsledné šetření celého výzkumu je zakotvená teorie, díky které jsme získali bližší a přehledné odpovědi na naše výzkumné otázky.

Z výzkumného šetření jsme dostali odpovědi na to, že hlavní motivací dobrovolníků byla snaha získat nové zkušenosti. Před odjezdem dobrovolníci prošli minimální přípravou – jak ze strany organizace, tak i v rámci své individuální přípravy. Nedostatečné množství informací jim neumožnilo se na program dostatečně připravit, v důsledku toho tak čelili výzvám jako byly nejasné instrukce a očekávání v místě jejich působení. Místní podpora v destinaci byla hodnocena kvalitně. Výzvy, jež dobrovolníci identifikovali nijak zásadně negativně neovlivnily celkové hodnocení organizace, přes kterou dobrovolníci jeli. Významný dopad svého působení dobrovolníci vnímali především ve vztahu k učitelům

a dětem. Na základě svých získaných zkušeností dobrovolníci navrhovali konkrétní návrhy na zlepšení.

Tato bakalářská práce nám umožnila nahlédnout do světa dobrovolníků a lépe porozumět tomu, co pro ně představuje největší výzvy v rámci mezinárodního programu. Samotná fáze přípravy byla považována za nedostatečně pokrytou, což podtrhuje potřebu zapracovat na počáteční fázi přípravy na dobrovolnickou činnost. Tento výzkum přinesl porozumění individuálním zkušenostem dobrovolníků, jejich názorům a hodnocení, ale zároveň přinesl konkrétní podněty, které mohou přispět ke zlepšení programu a fungování organizace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ADEM. (c2025). *The Agency for the Development of Educational Management*. Retrieved January 5, 2025, from <https://www.adem.ac.tz/welcome>
- [2] Alute, S., & Selemani, H. (2022). *Tanzania Promotes Pre-Primary Education Interactive Learning*. Diplomatic Courier. Retrieved January 4, 2025, <https://www.diplomaticcourier.com/posts/tanzania-promotes-pre-primary-education-interactive-learning?utm>
- [3] Asante Sana For Education. (c2014). *Tanzania Education System. Asante Sana For Education*. Retrieved January 4, 2025, <https://www.asantesanaforeducation.com/tanzania-education-system->
- [4] Atuhurra, J., & Kaffenberger, M. (2022). Measuring education system coherence: Alignment of curriculum standards, examinations, and teacher instruction in Tanzania and Uganda. *International Journal of Educational Development*, 92(102598), 16. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0738059322000487?via%3Dihub>
- [5] Bcorporation. (c2024). *B Lab*. Retrieved December 21, 2024, <https://www.bcorporation.net/en-us/movement/about-b-lab/>
- [6] Britannica. (c2025). *Dodoma*. Retrieved January 11, 2025, <https://www.britannica.com/place/Dodoma>
- [7] Britannica. (c2025). *Tanzania*. Retrieved January 11, 2025, from <https://www.britannica.com/place/Tanzania>
- [8] Clinton, B. (2008). *Dárcovství*. Volvox Globator.
- [9] Davén, J. (2008). *Free Primary Education in Tanzania?: – A case study on costs and accessibility of primary education in Babati town* [Bakalářská práce, Södertörn University College]. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:25319/fulltext01>
- [10] Deslandes, M., & Rogers, L. (2008). A volunteer training framework. *Australian Journal of Adult Learning*, 48(2), 8. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ809990.pdf?utm>
- [11] Dlamini, S. N. (c2008). *New Directions in African Education: Challenges and Possibilities*. University of Calgary Press. <https://ucp.manifoldapp.org/projects/9781552385647/resource-collection/download-the-pdf-1f08bef0-dc5b-47bd-afcc-5d304248af47#collection-list-header>

- [12] *Dobrovolníci v neziskových organizacích*. (2001). ICN - Informační centrum nadací a jiných neziskových organizací. <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:fec8d020-54a1-11e6-a5c5-005056827e51?page=uuid:d3e54550-695a-11e6-a9cc-005056825209>
- [13] Francálek, B. J. (2023). *Vzdělávací systém a středoškolská výuka v rozvojových zemích – Tanzanie* [Diplomová práce]. Masarykova univerzita.
- [14] Frič, P. (2001). *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. NROS.
- [15] Frič, P., Pospíšilová, T., & , a kol. (2010). *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století*. Hestia; Agnes.
- [16] Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children. (2023). *Current legality of corporal punishment*. Retrieved January 5, 2025, <https://endcorporalpunishment.org/reports-on-every-state-and-territory/united-republic-of-tanzania/>
- [17] Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children. (2025). *Summary of necessary legal reform to achieve full prohibition*. Retrieved January 5, 2025, from <https://endcorporalpunishment.org/reports-on-every-state-and-territory/united-republic-of-tanzania/>
- [18] Go Overseas (2020). *Why choose International Volunteer HQ - IVHQ?* . Retrieved March 30, 2025, from <https://www.gooverseas.com/organization/international-volunteer-hq-ivhq-reviews>
- Yahl, M. (2015). *Education in Tanzania*. <https://pages.nyu.edu/keefe/waoe/webbj.pdf>
- [19] Go Overseas. (c2020). *Featured Volunteer Programs*. Retrieved December 21, 2024, <https://www.gooverseas.com/volunteer-abroad>
- [20] Go Overseas. (c2020). *Tanzania Volunteer Programs from \$24/day | Most Affordable & Trusted*. Retrieved December 21, 2024, from <https://www.gooverseas.com/volunteer-abroad/tanzania/ivhq/20974>
- [21] HakiElim. (c2020). *The State of Violence Against School Children in Tanzania Mainland*. <https://hakielimu.or.tz/publications/research-reports.html?start=36>
- [22] Hartl, P., & Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Portál.
- [23] Hendl, J. (2023). *Kvalitativní výzkum* (5. ed.). Portál.

- [24] Hope for Girls and Women. (2022). *The Tanzanian school system*. Retrieved January 4, 2025, from <https://hopeforgirlsandwomen.org/the-tanzanian-school-system/>
- [25] Ingham, K., & Chiteji, F. M. (c2025). *Tanzanian history*. Britannica. Retrieved January 15, 2025, from <https://www.britannica.com/topic/history-of-Tanzania#ref357750>
- [26] International Trade Administration. (2021). *Tanzania Education Overview 3, 2025*, <https://www.trade.gov/market-intelligence/tanzania-education-overview>
- [27] Kitta, S. (2004). *Enhancing mathematics teachers' pedagogical content knowledge and skills in Tanzania* [Disertační práce, University of Twente]. <https://research.utwente.nl/en/publications/enhancing-mathematics-teachers-pedagogical-content-knowledge-and--2>
- [28] Komba, S. C., & John, D. (2015). Investigation of Pupils' English Language Abilities in Tanzania: The Case of English Medium Primary Schools. *World Journal of English Language*, 5(1), 9. <https://www.sciedu.ca/journal/index.php/wjel/article/viewFile/6087/3874>
- [29] Lawrence, D. (2009). *Tanzania and Its People*. New Africa Press.
- [30] Loeser, H. (1974). *Women, work, and volunteering*. Beacon Press.
- [31] Malmberg, L. -E., & Hansen, S. -E. (1996). *Initiation of a Teacher Education Project in Tanzania*. Abo Akademi. <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=52127cfdbc6111f86c7996d8fb636c7a26bc5ae9#page=31>
- [32] Maříková, H., Petrusek, M., & Vodáková, A. (1996). *Velký sociologický slovník*. Praha Karolinum..
- [33] Matuga, R., & Issa, I. M. (2023). *Factors constraining purchasing of teaching and learning materials in public primary schools in Dar Es Salaam, Tanzania*. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/374639487_Factors_Constraining_Purchasing_of_Teaching_and_Learning_Materials_in_Public_Primary_Schools_in_Dar_Es_Salaam-Tanzania
- [34] Mehlman, M. J. (1984). Archaic Homo sapiens at Lake Eyasi, Tanzania: Recent Misrepresentations. *Journal of Human Evolution*, 1983(13), 15. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0047248484800032>

- [35] Miller, S., & Belizán, J. M. (2015). The true cost of maternal death: individual tragedy impacts family, community and nations. *Reprod Health*, 12(56), 4. <https://reproductive-health-journal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12978-015-0046-3#citeas>
- [36] Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. (2024). *Tanzanie: Souhrnná teritoriální informace*. <https://publiccontent.sinpro.cz/PublicFiles/2024/06/06/tanzanie-souhrnna-teritorialni-informace-2024-101629765.pdf>
- [37] Ministry of Education, Science and Technology. (2016). *CURRICULUM AND SYLLABUS FOR PRE-PRIMARY EDUCATION*. Tanzania Institute of Education. <https://www.tie.go.tz/uploads/files/Curriculum%20and%20syllabus%20for%20Pre-primary%20Teacher%20Education%202.pdf>
- [38] Ministry of Foreign Affairs and East African Cooperation (c2025). *Tanzania Country Profile*. Retrieved January 11, 2025, <https://www.foreign.go.tz/tanzania/category/country-profile>
- [39] Mlčák, Z., & Zášková, H. (2013). *Prosociální charakteristiky osobnosti dobrovolníků* (2013 ed.). Ostravská univerzita.
- [40] Mtahabwa, L., & Rao, N. (2010). Pre-primary education in Tanzania: Observations from urban and rural classrooms. *International Journal of Educational Development*, 30(3), 229. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0738059309001333>
- [41] Murdock, G. P. (1981). *Atlas of world cultures*. University of Pittsburgh Press.
- [42] Mushi, P. A. K. (2009). *History and Development of Education in Tanzania*. Dar es Salaam University Press.
- [43] Nadace Via. (2025). *Pošli dítě do školy*. Darujme.cz. Retrieved January 3, 2025, <https://www.darujme.cz/projekt/1205461?utm>
- [44] National Geographic. (1996-2025). *Society Africa: Human Geography*. Retrieved December 21, 2024, <https://education.nationalgeographic.org/resource/africa-human-geography/>
- [45] NYERERE, J. K. (1968). EDUCATION FOR SELF-RELIANCE. *CrossCurrents*, 18(4), 415–434. <http://www.jstor.org/stable/24457417>

- [46] Petzell, M. (c2012). *The linguistic situation in Tanzania*. University of Gothenburg. <https://pdfs.semanticscholar.org/5635/0ab9b297cac9e92e59bd26c130fc03f36f30.pdf>
- [47] Pinheiro, P. S. (2006). *World report on violence against children*. United Nations. <https://digitallibrary.un.org/record/587334?ln=en&utm>
- [48] PRŮCHA, Jan; WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří, 2009. *Pedagogický slovník*. 6. Praha: Portál. ISBN 9788073676476.
- [49] Quality of Education in Africa. (2008). *Journal of International Cooperation in Education*, 11(3), 123. <https://www.emeraldgrouppublishing.com/journal/jice>
- [50] SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ, Gabriela a BRUMOVSKÁ, Tereza, 2010. *Mentoring*. Portál. ISBN 978-80-7367-772-5.
- [51] Scholaro. (c2025). *Education System in Tanzania*. Scholaro. Retrieved January 4, 2025, from <https://www.scholaro.com/db/Countries/Tanzania/Education-System>
- [52] Siwale, E. W., & Sefu, M. M. (1977). *The Development of Primary Education in Tanzania*. ERIC. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED142280.pdf>
- [53] Stebbins, R. A., & Graham, M. (2004). *Volunteering as Leisure/Leisure as Volunteering*. CABI.
- [54] Strauss, A., & Corbinová, J. (1999). *Základy kvalitativního výzkumu postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Sdružení Podané ruce. <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:7e5b1090-a830-11e2-b6da-005056827e52?page=uuid:d3a05630-c542-11e2-9592-5ef3fc9bb22f>
- [55] Šerý, M. (2012). *REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE AFRIKY* [pracovní verze určená k ověření ve výuce, Univerzita Palackého v Olomouci]. <http://distgeo.upol.cz/uploads/vyuka/skripta-sery.pdf>
- [56] The Ocean Foundation. (2024, February 12). *Regenerative Tourism Catalyst Grant Program RFP 2024*. <https://oceanfdn.org/wp-content/uploads/2024/02/Regenerative-Tourism-Catalyst-Grant-Program-RFP-2024-3-1.pdf>
- [57] Tošner, J. T., & Sozanská, O. (2006). *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích* (Vyd. 2.). Portál.
- [58] Tošner, J., & Sozanská, O. (2002). *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích* (2.nd ed.). Portál.

- [59] UNESCO (c2025). *United Republic of Tanzania (Mainland and Zanzibar): Education Country Brief*. Retrieved April 18, 2025, <https://www.iicba.unesco.org/en/united-republic-tanzania-mainland-and-zanzibar>
- [60] UNICEF (27 November 2024). *School enrolment campaign targets more than 100,000 out-of-school children in Tanzania..* Retrieved January 5, 2025, <https://www.unicef.org/tanzania/press-releases/school-enrolment-campaign-targets-more-100000-out-school-children-tanzania>
- [61] UNICEF Tanzania. (2022). *Banning Corporal Punishment in Schools*. Retrieved January 5, 2025, from <https://www.unicef.org/tanzania/reports/banning-corporal-punishment-schools>
- [62] UNICEF. (2019). *Education for all*. UNICEF. Retrieved January 3, 2025, <https://www.unicef.org/tanzania/stories/education-all>
- [63] UNICEF. (2021). *The Journey of a Child: Situation analysis of children in Mainland Tanzania and Zanzibar*. <https://www.unicef.org/tanzania/media/2761/file/Journey%20of%20a%20Child%20in%20Tanzania.pdf>
- [64] UNICEF. (2024). *School enrolment campaign targets more than 100,000 out-of-school children in Tanzania*. UNICEF. Retrieved April 18, 2025, <https://www.unicef.org/tanzania/press-releases/school-enrolment-campaign-targets-more-100000-out-school-children-tanzania>
- [65] UNITED NATIONS POPULATION FUND: *Fact Sheet: Child Marriage*, 2015/2016. Online. <https://www.unfpa.org/child-marriage>
- [66] Universities and Colleges in United Republic of Tanzania. (c2024). *Commonwealth of Nations*. Retrieved January 4, 2025, https://www.commonwealthofnations.org/sectorsunited_republic_of_tanzania/education/universities_and_college
- [67] Valente, C. (2015). Primary Education Expansion and Quality of Schooling: Evidence from Tanzania. *IZA Discussion Papers*, (9208), 65. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/114072/1/dp9208.pdf>

- [68] World Higher Education Conference. (2022). *Country report – Tanzania*. Retrieved April 18, 2025, <https://whec2022.net/resources/Country%20report%20-%20Tanzania.pdf> (World Higher Education Conference, 2022)

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Grafická struktura vzdělávacího systému.....	25
Obrázek 2 Škola	38
Obrázek 3 Venkovní kuchyně.....	39
Obrázek 4 Moje třída	41
Obrázek 5 Paradigmatický model	66
Obrázek 6 Zakotvená teorie	69

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Klasifikace vzdělávání Tanzanie	22
Tabulka 2 Respondenti	45
Tabulka 3 Kategorie a kódy	48
Tabulka 4 Motivace dobrovolníků.....	54
Tabulka 5 Příprava a podpora	56
Tabulka 6 Výzvy dobrovolníků	58
Tabulka 7 Zkušenosti dobrovolníků	61
Tabulka 8 Návrhy na zlepšení	63
Tabulka 9 Dopady dobrovolnické činnosti	65

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ADEM	The Agency for the Development of Education Management
apod.	a podobně
AVE	Appraisal and Valuation Services Office
AVSO	Appraisal and Valuation Services Office
cca	přibližně
CELMA	Education Leadership, Management and Administration Certificate
CEV	European Volunteer Centre
DELMA	Diploma in Education Leadership, Management and Administration
DSQA	diplom School Quality Assurance
DVO	Dílčí výzkumná otázka
e-SIM	embedded SIM - vestavěná SIM
EVS	Evropské dobrovolné služby
IAVE	International Association for Volunteer Effort
např.	například
NetAid	an anti-poverty initiative
OSN	Organizace spojených národů
TAA	Tanganyika African Association
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
UNV	United Nations Volunteers
USD	Americký dolar
WiFi	Wireless Fidelity
©	Copyright

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Ostatní dobrovolnické organizace a programy v Tanzanii

Příloha P II: Ukázka práce v programu MAXQDA

Příloha P III: Ukázka práce v programu MAXQDA – kódy

Příloha P IV: Ukázka rozhovoru – respondent R1

Příloha P V: Ukázka rozhovoru – respondent R3

PŘÍLOHA P I: OSTATNÍ DOBROVOLNICKÉ ORGANIZACE A PROGRAMY V TANZANII

Existuje několik mezinárodních dobrovolnických organizací, které nabízejí programy zaměřené na péči o děti a výuku v Tanzanii. Mnoho z nich má oblast působení i ve městě Arusha, kde jsem i já v roce 2023 strávila měsíc jako učitelka dobrovolnice.

Volunteering Solutions – poskytuje programy, kde dobrovolníci asistují v denních centrech, školách a dětských domovech. Pomáhají s péčí o děti a s dalšími aktivitami spojené se vzděláváním. Website: www.volunteeringsolutions.com

Plan My Gap Year – nabízí programy, kde dobrovolníci pracují s dětmi v denních centrech, organizují vzdělávací aktivity a hry. Website: www.planmygapyear.co.uk

Go Volunteer Africa – poskytuje programy zaměřené na péči o děti, kde dobrovolníci mohou doučovat děti, organizovat umělecké nebo sportovní aktivity a pomáhat s každodenní péčí. Website: www.govolunteerafrica.org

The Mighty Roar – nabízí programy, kde dobrovolníci podporují děti v komunitě u Maasaiů. Tam pomáhají s výukou a péčí o děti v mateřských školách. Website: www.themightyroar.com

Projects Abroad – poskytuje příležitosti pro dobrovolníky pracovat s dětmi v oblasti péče a vzdělávání, které je zaměřené na podporu raného dětství, rozvoje a základního vzdělávání. Website: www.projects-abroad.org

International Volunteer HQ – má ve své nabídce programy zaměřené na péči o děti, kde dobrovolníci pomáhají v denních centrech a ve školách s výukou a organizováním aktivit pro děti. Website: www.volunteerhq.org

V České republice máme neziskové organizace, které taktéž organizují a poskytují příležitosti pro dobrovolníky z České republiky i Evropy, kteří se chtějí zapojit do programů zaměřených na péči o děti a vzdělávání v Tanzanii. Mezi tyto organizace patří:

INEX-SDA – nezisková organizace, která organizuje mezinárodní dobrovolnické projekty, včetně programů v Tanzanii zaměřených na Vzdělávání. Website: www.inexsda.cz

Člověk v tísni – nezisková organizace poskytující humanitární a rozvojovou pomoc. Website: www.clovekvtisni.cz

SIRIRI – nezisková organizace zaměřená na podporu vzdělávání v Africe. Website: www.siriri.org

Mezinárodní organizací, které se zaměřují na dobrovolnické programy zaměřené na péči o děti a učitelství v Tanzanii je více. Mezi další takové se řadí:

Voluntary Service Overseas – organizace, která se zaměřuje na boj proti chudobě a podporu udržitelného rozvoje prostřednictvím dobrovolnické práce. Zaměřuje na zlepšení vzdělávacího systému, zejména prostřednictvím školení učitelů a zajištění kvalitní výuky pro děti ve školách. Website: www.vsointernational.org

Projects Abroad – programy v oblasti vzdělávání, zdravotní péče a sociálních služeb. Programy v Tanzanii zahrnují výuku angličtiny, podporu místních učitelů a zajištění výuky pro děti z chudších oblastí. Website: www.projects-abroad.org

Global Volunteers – je organizace, která nabízí dobrovolnické příležitosti v oblasti vzdělávání a rozvoje. V Tanzanii zajišťují vzdělání pro děti, zlepšení školních podmínek a pomoc při budování komunitních center pro děti. Website: www.globalvolunteers.org

Cross-Cultural Solutions – nabízí dlouhodobé dobrovolnické programy v oblasti výuky angličtiny, školení učitelů a podpory školních dětí z chudých rodin. Website: www.crossculturalsolutions.org

Plan International – pracuje na zlepšení přístupu ke kvalitnímu vzdělání pro všechny děti, s důrazem na podporu dívčích škol a prevenci školní diskriminace. Website: www.plan-international.org

United Nations Volunteers – zajišťuje pomoc při zajištění kvalitní vzdělávací infrastruktury. Nabízí dobrovolnické příležitosti pro učitele a koordinátory v rámci programů zaměřených na rozvoj vzdělávacích a komunitních projektů. Website: www.unv.org

WorldTeach – poskytuje učitele a odborníky ze vzdělávacích oborů do rozvojových zemí pro zlepšení dostupnosti a kvality vzdělání. Programy zaměřené na výuku angličtiny, přírodních věd a matematiky. Website: www.worldteach.org

AVSI Foundation – se zaměřuje na pomoc dětem a komunitám prostřednictvím vzdělávání a poskytuje dobrovolníky pro školy, komunitní centra a programy zaměřené na rozvoj dětí a mladých lidí. Website: www.avsi.org

PŘÍLOHA P II – UKÁZKA PRÁCE V PROGRAMU MAXQDA

[illegible]

PŘÍLOHA P IV: UKÁZKA ROZHOVORU RESPONDENT 1

VÝZKUMNÍK: Hi. Hello. Do you hear me?

R1: Yeah. I. Can hear you.

VÝZKUMNÍK: Perfect. Perfect. So this yeah, I have to say like some words before recording. So this interview will be anonymous and the voluntary organization does not wish to be named and it has All rights reserved. So if we want to use the organization name, we have to use just word organization. And if you don't understand my questions, just feel free to ask during the the interview. Do you agree with the recording?

R1: Yes, yeah.

VÝZKUMNÍK: Perfect, perfect. So the first question, tell me something about yourself, if you're at university or what is your job? It's just like, you know, to feel comfy.

R1: So I'm Ellie, I'm 20, I live in Australia and I work in a bakery. I did study for a year and then I dropped out but I plan to study, probably teaching in a couple of years when I'm ready and I've saved up enough money to go to uni.

VÝZKUMNÍK: Oh yeah. So are you going to study in Australia or?

R1: Probably, yeah.

VÝZKUMNÍK: Oh perfect, that's nice. Wish you all all luck. How did you?

R1: Tahnk you

VÝZKUMNÍK: You're welcome. How did you find out about the volunteer organization? Like during through the Internet or any recommendation?

R1: Eeh No, I just looked it up through the Internet and I I just, I don't know, I think it was the first one that showed up. So I just chose that one and I looked it up and I looked up their Instagram and it looked pretty trustworthy. So yeah.

VÝZKUMNÍK: Yeah, OK. And why did you choose volunteering with the children in Tanzania?

R1: I don't know. I feel like lots of people, it was, it's quite common. It was like my surroundings, it was, I was just not happy with what I was doing at uni and I just wanted to help. And I don't have a nursing degree and I'm not grading construction, so I just thought that my basic knowledge in education could be useful for young kids.

VÝZKUMNÍK: And did you have like teaching or it was childcare program?

R1: pardon?

VÝZKUMNÍK: if it was the the program, if it was like teaching or the childcare?

R1: it was teaching.

VÝZKUMNÍK: Oh, teaching. Yeah, Yeah,

R1: yeah.

VÝZKUMNÍK: And was it your first experience with volunteering on or did you volunteer before?

R1: No, it was my first experience with volunteering.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah, mine too. Haha (both laugh). And how was your preparation for volunteering like?

R1: I don't know. Didn't prepare anything at all, because there wasn't much information about what I needed to bring. Like it was no information. I was welcome to ask questions, but I just, I don't know. I, it was like all surreal. I didn't believe I was going to do like I was 18. I couldn't believe I was going to do it. So I didn't really think about it. And I just, I don't know, I guess I, I didn't prepare myself at all. I just thought I would prepare myself once I saw what I was like going to deal with, will not deal with, but what I was going to be confronted to or what. Yeah, I spoke. I would like there's always the Internet and like my knowledge. So I guess when I saw what class I was in and

how everything was going to, how everything was going to be, I prepared and like I, I prepared on site. Like when I was there I looked up things on the Internet and stuff like that.

VÝZKUMNÍK: Yeah, I think that there was like a list like some things what you need to do before, before the the the program started like vaccination and everything but.

R1: Oh Yeah, but no, like I prepared with like medical stuff, but no, no preparation with what I was actually going to deal with.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah,

R1: I needed to like, not like about the school and start nothing.

VÝZKUMNÍK: Mm. Hmm. Yeah, yeah, yeah. And my other question is like, how did the organization prepare you, you know, in like some way for the volunteering, like informations about, I don't know, accommodation and food. And if you do you remember like something?

R1: To be honest, they didn't really prepare us like, they... they were like maybe 3 emails saying that no, they were just they just asked for my dietaries and there wasn't nothing. But no like they didn't prepare us. They just said like, make sure this you've got this vaccine and you'll be teaching. No, I don't think I yeah, they just said you'll be in a school teaching. That's it. Yeah .

VÝZKUMNÍK: hm hm. So, yeah. So no complete, no complete information like about where you will live, like exact location or with whom you will live, how many, I don't know volunteering will volunteering volunteers will be there and everything. Yeah. So this information is also...

R1: nothing at. All Yeah, it was also surprising.

VÝZKUMNÍK: Yeah, for me too. I think that I, I don't know if I remember correct, but they told us during the way in the bus from the airport, if I if I remember it right.

R1: Yeah. So that was like a bit. Like it was the unknown for everyone. I think everybody just knew that. I don't know. I guess because the experience was kind of expensive, people trusted trusted them because you, if something's expensive, you think.. I don't know, you automatically trust people. So they didn't. I don't know. I didn't really ask them any questions when I was still at home and stuff. So no, not much preparation.

VÝZKUMNÍK: So maybe maybe for, you know, next time we will appreciate the all these like complete informations before ...before we get there.

R1: For sure

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah. And how do you rate the like overall quality of the program?

R1: Like overall, like once I was there it was good. Like there were group chats and stuff like that was fine. Everybody knew what they were doing. Like, I don't know, like, to be honest, I was kind of disappointed when I left and I realized that there were so many things that weren't really done well.

VÝZKUMNÍK: Really?

R1: like. Yeah, hang on. Sorry, sorry. EHM, Like when I was there, like obviously someone told me who was going to come and pick me up and stuff like that. But like some, I remember some people not knowing how they were going to get to their, to their placement and kind of being worried about that. And I'm like, if you're, if you're paying a certain amount of money you'd expect and you're in a country that you don't really know, you'd expect them to have maybe more people working for the, for the program and more helping people. Sorry, more like people who can help us with finding a drive to the school or. Things like . That, but then I also like that independence. We could kind of do what we wanted, but I feel like maybe the first day they, they, I don't know, they, they should maybe help us . I know that most people had someone that came to collect them in the mornings and drop them off. But yeah, maybe they don't realize that we're from like a very how to say like it's like the Western world, like it's say the technology in there. You you need to have contacts, you need to like should maybe have numbers. Like there were a couple of taxi drivers, but there should maybe have some trucks to driver like Trustworth because they don't have taxis. But you don't need a taxi for a 5 minute drive. You prefer to so some things they could have maybe like they could maybe improve on just just some people more on site. I don't know, but yeah, maybe that. And also, I thought it was quite expensive 'cause afterwards I had a look, 'cause I wanted volunteering again. And I had a look at other volunteer organizations and they're all a lot cheaper and yeah, and the school I was in. But sometimes I just think it was missing a little bit of all.

VÝZKUMNÍK: Yeah, sorry, Ellie, but I'm not sure if the connection is OK because I hear like every second word you're saying right now.

R1: Oh. Sorry, can you, can you hear me now?

VÝZKUMNÍK: Sorry, sorry again.

R1: Can you hear me there?

VÝZKUMNÍK: yeah yeah, yeah, yeah. Now I can hear you .Yeah, sorry, sorry for interruption interruption, but but I couldn't record that so yeah, yeah. When we. Yeah, I totally agree with you because. So I remember when they pick pick us up at the airport and the. I don't know how to say, but the boss in the bus who was telling us like you are going to this accommodation you are going to this accommodation She told me like „I don't have you in my list“ and I was like „OK, OK, don't panic, Veronica“. So it wasn't that trustful, but after all, it was great. But yeah, yeah, as you said, you paying not not like you're paying a lot of money for that. So you like expect something not extra, but, well, just.

R1: Maybe not more organized because obviously, but like, yeah, maybe they don't realize that some people are really, really young and aren't you? Like for me, it wasn't the case because I was already independent. But like for some people, like they were barely 18 and, you know, like they would put them in a house and then they'd say, oh, so somebody's going to show you the way to go to the school once and then you'll go like on your own for the rest of the, for the rest of the month. And I was like, wow. But like anything could happen, like or yeah, I don't know.

VÝZKUMNÍK: Yeah, especially in that part when we were going like it wasn't that good at all because there there were there were gangs, if I remember. I like on the motorbikes and everything. And yeah, I I really appreciate it. You have like we have like we had like some way to, to the placement because I also remember that for first day, some person came to our volunteering house and asked me if I have someone who is going there. And there were two guys. So they were OK, but they, it was just like for one week and the rest two or three weeks, I was going there alone with, with you. So I just appreciate that the time we we shared together because at least like an I don't know well.

R1: I felt a lot safer.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah, yeah, exactly.

R1: I just think maybe the organization is just has grown way too big and it's, I mean, I don't know, I feel like most of the time it was all that money and it's like it's meant to. I mean, it's good that they're able to help like a lot of a lot of like a lot of schools and stuff. But at the end of the day, I feel like it's just too big and too it's just for me, it was a lot about the money. I don't know if that makes sense. Like, I don't know, maybe it's the organization has just expanded too quick and they haven't been able to manage.

VÝZKUMNÍK: to manage

R1: To manage it correctly. But like, I mean, I was so lucky because my class room was great, like the students and the teachers, but I don't know, maybe there's not enough communication between the schools and the organization, the program . But I mean, I was fine because somebody brought me to school in the morning and then the afternoon the school would recommend a tuk-tuk driver that's trustworthy. So I was OK. I felt safe. But yeah.

VÝZKUMNÍK: Yeah. So you have to, you had to wait for for the recommendations from the school, not from the organization.

R1: Yeah. That's why I think they should maybe use. They should maybe have tuk-tuk drivers that they recommend and we can use.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah. I remember like first day or first morning, I don't know the the orientation day or how it was called, something like that. And they told us like some informations, but like, I don't know basic Swahili and these things.

R1: Yeah. No, that's good. That's good. Yeah, Yeah.

VÝZKUMNÍK: That was, that was nice, yeah.

R1: Yeah. And we could always have it on us. I mean, yeah, that was good. It was not it's it was not a bad experience. Absolutely not. But yeah, if they could improve on something, it's maybe more communication. But otherwise, yeah, the orientation day was good. They explained to us where the money that we gave to them was going. They obviously, like you said, gave us sheet paper sheets with the basics, Swahili words and that. That was good. But yeah, just the things they could improve on his communication.

VÝZKUMNÍK: I completely understand it. And how did you like feel during, during, during the stay, like the whole time? I don't know.

R1: I felt I felt good because I'm, I'm, I surrounded myself with people who had the same got mindset, but who had the same, what would you call it? They were there for the same reasons as I was.

VÝZKUMNÍK: Yeah. So the motivation, the first motivation.

R1: Because they were there to experience something new, actually help the, the teacher they were with and some other people that were there were there for most like lots of like the other room partied a lot. They, they were taking pictures with the with the students all the time. They would buy like toys, but that's it. And I had a great experience because I knew what I was there for and I actually felt helpful. The classroom I had, I had, I was there with them for a month and the first day that I was kind of reserved. I didn't want to say too much because I didn't want the teacher to think that I was better than her or I was here to make her feel bad about how she teaches. And she told me that she so she told me that she was a seamstress. She wasn't a she hasn't got a teaching degree. And she said that she really wanted me to help her to teach the class news new like new ways of teaching, because obviously I don't have a teaching degree, so I don't know what they're meant to learn. But she was like, she would tell me, so today we're going to do this. How can I, how can I teach her to them? So I really like that because I, it was not material. I wasn't there to get give them material sticks like like toys or, or just play with them. I was really there to help the teacher. Like I obviously had a great time with the kids, but what was most important to me, I didn't actually think it was going to be that important, but what was most important to me was actually help the teacher. Like when I was there and when I left, she was able to like, obviously I'm not like I don't know everything. And I had sometimes I didn't know what to do because it was so difficult, because there was nothing like it was just a, a white board. There was nothing. I couldn't use anything. So I really needed to use my imagination. Sometimes I just ran out of ideas because I would look, I couldn't find some ideas on the Internet. But obviously you need so many. You need so many like you need paper and you need like paint and you need so many things that cost so much money. So I was really trying to find a way to help the teacher so she could teach them. So for instance, we were they were learning. So this is an example how I tried to help her. They were learning small letters and capital letters. So they were learning how to write a capital P and a small letter P And so I wrote the alphabet on the blackboard and I just wrote it not in a straight line. I just wrote like A in a corner, B in the other corner in big letters. And then I did the same. I read the alphabet down second time, but small letters. And then I would tell the kids to put their hand up and come and circle the same letter, so capital P and small P, the same colour. And then I would do that with each student. And so we, that was, she didn't know she could, she didn't realize she could do that with the blackboard. Or, or what are the examples? I I would print most days, some exercises because we needed to exercise. So obviously she wouldn't be able to do that. I was gone. But I just thought I would make the most of it. But I would buy coloring in and very simple. But I would show them how to stay in, like stay in the lines and that they could use different colors for different things that they didn't use only use one color to like color in the whole fish. They could use blue, white, blue, white. And the teacher, when I told her that, she didn't realize it. And so, yeah, there were just so many ways I was trying to help her to find ideas, to teach them things like. I would draw $2 + 2$ and so like I would make them come to the board, make teacher. I would show how it's because there's down and then doing exercises to write exercises down and print anything. So I was just telling her there's if you've got no paper, no pens, you can just interact with them and make them come to the board, stuff like that., So I really like my experience because I help the teacher and hopefully she's still doing some things that I showed her really I help the teacher and yeah, that was really important to me. So I had a great experience because the school who I was with was not about material. They weren't asking me to donate money. They weren't asking me to buy things. They were really they appreciated me being there for my knowledge and to help them improve their their way of teaching.

VÝZKUMNÍK: Yeah, Yeah. That's very important because...

R1: I really like that and I surrounded myself at the highest with people who were also like that because there were obviously lots of people who were there basically for Instagram, if that makes sense.

VÝZKUMNÍK: Yeah, I completely understand.

R1: SO. I had a great experience, even though sometimes the organization was a little bit..A.

VÝZKUMNÍK: Messy.

R1: Messy. I had a great experience. Like my experience was a 10 out of 10. I really liked it.

VÝZKUMNÍK: It's nice of hearing you because I, I had the the opposite actually, because the teacher asking was asking me for, for money and for, for, for, for how to say it. I, I forgot how, how to say it. Like, like, like we're collecting, collecting, collecting money. Yeah.

R1: Donation,

VÝZKUMNÍK: exactly. Donation. That was the word. So I felt really uncomfortable.

R1: No, we no, I think it's just, it's just a question of luck. I was very lucky with the with the teacher I had . And sometimes when she was actually, she was maybe busy with the kids, like we would find activity and for 10 minutes the kids were quiet and we're doing an exercise. She allowed me to go across the just into the room in front that was right in front of our classroom. And it was, it was basically kindergarten. So it was with the babies. And she was like, I was like, oh, I'll be back in 10 minutes when the exercise is finished. And I could go with the other, the other lady who was looking after the babies and just help her feed the babies because she was on her own and they were like maybe 12 babies. So she needed to feed them 1 by 1. So if I was they would go a little quicker.

VÝZKUMNÍK: Oh yeah, and how many children Will was there at at the replacement?

R1: So the classroom I was in there were 23, but the whole school maybe 60.

VÝZKUMNÍK: Oh, really? That's, that's, a lot.

R1: Yeah, it was quite big. It was the the placement was really, really small. The classrooms were extremely small. The kids were on top of each other. There was no personal space. There was no ways they could actually concentrate. So that's another thing I I tried to tell the teacher that was very important for the students not to talk while they're doing their exercises . And in their culture, it was saying that it's very important to be loud. And when they sing songs, they want to be loud. But when I was doing exercises on the board and making them come up to the board, I was telling the kids to be quiet and they needed to put their hand up if they wanted to come up to do the exercise on the board. And that if they push like it was quite violent, she wasn't violent with the kid. Between the kids, it was like, oh, I'm pushing you. I want to be first. And I was like, if you don't, if you behave like that, I'm not going to. It eventually took a couple of days for them to for them to understand that I wasn't going to tolerate it. Yeah, yeah, it was. My experience was good. That's nice.

VÝZKUMNÍK: So did they behave and they listen to you or?

R1: Yeah, yeah, at. The end, yeah, they, they would put their hand up and then I would let them come to the board to for the exercise here.

VÝZKUMNÍK: Yeah, that's nice. So you didn't set up any donation or you didn't bring anything to to the school?

R1: No, Because as I said, the teacher really wanted my knowledge. Like she said the first day she was like you need to show me what you need. You need to give me your knowledge. She never asked for donations. And like I was 18, I did not have the money . And I was saying that there was a girl that I was with who was in the classroom next to me, and she had thousands of dollars that she collected for donations. So she was going to buy a school bag with a book and pencils for each kid. So I wasn't too worried about that . I bought things with my own money every day for the activities I wanted to do with the children. So if I wanted to teach them how to color in, I would pay a couple, I don't know, but like a couple of euros to print coloring books, coloring Inns. And I went to the supermarket to get some crayons. I actually didn't buy crayons from the supermarket. I there was a little business that was near the school and I would make her print everything and buy things with her. But I didn't buy things for the kids. I bought things for the activity that I was doing is that.

VÝZKUMNÍK: Yeah, completely makes sense.

R1: Yeah, so. I didn't give any donations, I just it was knowledge and activities every day that I bought with my own money.

VÝZKUMNÍK: Yeah, sometimes the, the knowledge is like more expensive than than the, the money because you know, you, you never know how the money will be spent. And now you can see that...

R1: Well, it's. It last longer the knowledge. Hopefully there's still some ex. Maybe not, but hopefully all. And even if it's not that she's not using the exercises I taught her, hopefully the the kids enjoy learning a different way for a month.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah, it's good. So do you think that you're ...

R1: Sorry, I also did like what's it called, PE sports with them. Sometimes when they had too much energy, I told her that she should do exercises with them outside to make them tired. So like stretching or playing ball games trying not like ball games that weren't aggressive 'cause they. So, yeah, and if they were aggressive, I was, I'm down bench and they weren't allowed to play for a bit just to, you know, so then that that's not the way life works. If you're aggressive, you know you don't get to participate. Yeah.

So you really don't have any Also any experience with bullying or something like that? No?

R1: In the classroom?

VÝZKUMNÍK: yeah. Yeah, yeah, in the classroom.

R1: No, no, no bullying. I mean, I do remember this one kid who looked a little bit less. His clothes had a couple of holes in it and stuff. And, like, he was a little bit smaller than all the other kids. And, like, sometimes, you know, they would take advantage. But the teacher, my teacher was amazing. She was not violent. She actually knew her students, she knew their family situation. And she would tell me, oh, he's a little bit, he struggles a little bit more. So sometimes I give him, I don't make him do the same exercises. So the teacher was not a bully. The children weren't bullies. And if ever they did try and hit someone, the teacher would call them up. So no bullying.

VÝZKUMNÍK: Oh that's nice, so the teacher really knows each other like...

R1: she would tell me. He's very clever. Hopefully next year he can go to this school and he is struggling a little bit more, so I don't make him. Yeah, she was good. She actually knew her students.

VÝZKUMNÍK: That's I think that it's important for, for being a teacher. And yeah, it's nice. It's really nice. And did you experience some physical punishment like from teacher to children?

R1: No, no, no. But sometimes, like for me, it's shocking because in France, if you like, I went to school in France. In France, like obviously the situation is different. There's no wooden, there's no like there's no branches in the school. There no branches in the classroom. So sometimes if the students weren't listening, she would put the the stick like saying sit down. She would bang on the on the desk, but my teachers would do the same with their hand, but no violence toward the teacher. She never hit them, she never dragged them. She never pushed them or anything. Obviously there are things that she did that you would get fired for in France. Yeah. It wasn't violent. It was it was like a mom with her, with her children. Basically. In France, if you touch your kid to tell him to sit down, Yeah. Like that's not that's not a lie. But no violence. No, just obviously not things that I would see in France, but no violence.

VÝZKUMNÍK: That's, that's good. I think like even for the country like Tanzania is not that, like I think it's getting better, but you know, it's still Africa, so completely different from the Europe and the rules and everything.

R1: Yeah, I don't think there are many laws that the teachers need to be careful for.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah, yeah, yeah, exactly. So you think that your volunteering stay has affected children in the right way and also the school and the teacher because you help them and it has like positive effect from me.

R1: Yeah for sure,

VÝZKUMNÍK: That's, that's good. That's good. Do we have like any specific suggestions that you would like to improve in terms of the organization or maybe perhaps what did the organization could think about? I don't know either from the point of view of planning to volunteer's journey before the before departure or you know, like what did. You miss.

R1: I mean, I would well, well, apart from communication, so communication between the the actual schools and the organization, maybe more communication on that between them and yeah, like maybe less volunteers at once. But then they've got so many schools that are allied with the program that that schools are expecting volunteers. But I just think they shouldn't expand bigger, even if it's helping other it just it depends. Some like I maybe the organization is not, is not prioritizing the quality of the volunteers state, but they're they're prioritizing the numbers volunteers, the numbers of money they make, the number like the amount of money they're making and the amount of the amount of schools they're helping. But yeah, they should maybe communicate to the schools that we're not, we're not there all the time to donate money. They should maybe let them know that, I don't know. I feel like the knowledge is just most important. Like if you've got money to donate, that's great. I feel like the program should tell the schools that like in order to improve their lessons or in order to improve the way they teach, they should really concentrate on knowledge and they should really try and ask the volunteers to really participate and not just be money bags. Yeah. So maybe just more communication and less, less people at once for for a better. I don't know, for a better. Yeah. Like for quality for the for the volunteers stay.

VÝZKUMNÍK: Understand. Yeah. And is there anything like you would like to recommend for the other volunteers or people who are interested in volunteering? Like what would you recommend for them like in advance? Like what to prepare on what, maybe what what to ask.

R1: Obviously, like if you can bring stuff from home that you can use, like not if you can buy things in your that you come from. If you can buy things that will be useful to you on a day-to-day basis with the school, but not buy like 20 T-shirts because like that's just one T-shirt for one kid. It's better to buy things that will actually be useful in the classroom while you're showing that you're helping the teacher how to how to improve the quality of her teaching. Like I don't know if I would have known I would have brought, I would have brought a whole bunch of paper. That way they could have all had their own paper. I would have bought pens so that when I was telling them what

to do, they could have their own pen and I would have brought like stuff that I could use to teach them. Like there's so many times I wanted to use paint or I wanted to use glue and for my activities. And also I'd recommend them to really be creative, like if you're going there, like if you're working, obviously if you're teaching, not if you're in childcare. But yeah, like be creative. Look up on Internet things you can do. Like, yeah, just obviously don't go there. Don't go there if you're not wanting to actually make a difference, I guess.

VÝZKUMNÍK: I think that will be also important or maybe interesting if the organization will set up like a list, how you really make an improvement there like at your placement when you will be because every school was a little bit different like from hearing from other volunteers. So maybe I think that it would really helps if the volunteer will like be there for volunteering and not just for, I don't know, travelling or parties and.

R1: It's really like it's actually raining. Like I feel like if you, if you are there for the right reasons and if you do, if you do, if you actually make a difference during the day when you're with the students and the teachers, you're exhausted at the end of the day because you've given all your energy to them. And I was exhausted at the end of the day, like I had no energy because I was really, really trying my hardest to find ways that the teacher could, could, could teach. Once I was gone, I was not thinking about me being there. I was really wanting her to find me, to find ideas to show her Once I was gone. Once I was gone, she used them.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah. My last question was like how how you spend your free time, but from from the last answer I guess that it was sleeping and rest a little bit I.

R1: Was I rested? I tried to go on like some walks, like they were waterfalls. I went I went to Zanzibar for a weekend. So I miss, I did miss one day of school.

VÝZKUMNÍK: Yeah, that's not not a lot.

R1: So I. Kind of felt bad for that. I actually really felt bad, really. But then. I really felt bad. But then there was. But then I got when I went, when I got back to the school I like, I spent an hour with the kids, showing them all the animals on my phone, and they loved it. But yeah, I spent my free time sleeping and trying to go on walks, going to the markets, interacting with other people. We played games. I went to the Safari and then I went to Zanzibar. And also something else I did with the I don't know if this is useful, but I'm just letting you know. something else I did with the kids, if they had like, too much energy and they weren't concentrating, I also spent my free time downloading things on my phone so they could watch it. And the first day I felt bad because when I, well, not the first day, the first time, I showed them a video on the phone, like it was cartoons, but like cartoons who educate kids. It wasn't like, it wasn't like Mickey Mouse or something. It was actually where they curtain, where they say the colors and like actually things that are useful. And I showed them that the first time. And I was like, oh, Ellie, you're actually giving up right now. And then I saw them all smiling, all laughing. I saw the teachers coming from other classes to have a look, things that they've never seen before, and it was so it was so nice to see them, like they were laughing. So they were so excited that they were laughing and it was so nice. So I did that sometimes as well, but obviously that's something the teacher won't be able to do., I just thought while I'm there, why not?

VÝZKUMNÍK: I think that also for them like a little bit of change, like just for...

R1: Yeah, I wanted them to have a nice time and and. I wanted the teacher to or relax, if that makes sense. Like I wanted her to know that she could try on me and sometimes she would go and she would go and do something for like 10 minutes and she would leave me in charge and I really like that.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah, yeah, that's really nice. I think that you don't have to feel bad for one day off of the placement because you're...

R1: Really, I think I I started doing it for like 15 minutes once a day before I left, but at the end when they finished all the exercises, I did that and yeah, that was nice.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah, yeah, it's it's really nice of you and from from hearing you like you really was there for a kid and for for for the the teacher.

R1: So I spent my free time downloading the video.

VÝZKUMNÍK: Yeah, like 24/7, like volunteering, like from the experience you had like no, no free time, no parties, just volunteering all the time.

R1: No, I actually. Never went to the club I went to the restaurant, but I never went to the club. I never went out to to see other houses. I really just hung out with like two people I really got along with and it was very nice.

VÝZKUMNÍK: Yeah, well, I don't want to take more of your time. This is like the end of the on the interview. If you have any question, maybe you can ask now or later, whatever.

R1: No I don't have any questions.

VÝZKUMNÍK: So thank you, Ellie, for for the participation and for your time. Yeah, I think that's everything from from my side, for what I needed.

R1: Well. Hopefully I was useful and I gave you enough information for you to write something nice.

PŘÍLOHA P V: UKÁZKA ROZHOVORU RESPONDENT 3

VÝZKUMNÍK: Hello, thank you very much for the participation. This interview will be anonymous, so I'm not going to mention any details of you or you know, like full name and everything. And also the voluntary organization doesn't wish to be named, it has All rights reserved. So if you want to use it's name, the name of the organization, we will just use the word organization. And if you don't understand my questions, feel free to ask during the interview. So first question, do you agree with the recording? And can you tell me something about yourself if you have a university, if you're studying university, or if you have a job. ???

R3: Yes I agree with the recording and my name is Cassidy Kohler and right now I am not at a university or do I have a job. I recently dropped out of college because it wasn't for me and so I'm trying to figure out what jobs there are for me but right now I I'm not doing anything.

VÝZKUMNÍK: Thank you for the answer. And how did you found out about the the organization?

R3: I found out about IVHQ through research online. I was researching volunteer organizations and the organization had really good reviews, so that's how I found that .

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah, yeah. They have really good reviews on the internet and yeah, it's it's it's quite, quite nice organization. And why did you choose volunteering with the children in Tanzania?

R3: At first, I actually didn't choose volunteering with children in Tanzania. I actually did woman's education. But I went to a daycare next to the woman education building and I fell in love with the kids there and I really like their enthusiasm, so it made me want to volunteer with children.

VÝZKUMNÍK: Oh, that's really nice that they let you to switch the, the, the project, let's say like from women education to childcare actually or, or teaching. It's it's really nice of them. And this.... this is your first experience with volunteering or?

R3: Yes, this was my first experience with volunteering.

VÝZKUMNÍK: And how did you prepare for the whole volunteering, I think like in advance or before you, before you went

R3: I Actually didn't do a lot of preparation for volunteering. I kind of just bought my tickets and I didn't expect much because I didn't really know what I was getting myself into . But I thought that if I were just to go there, I would figure out what I needed to do.

VÝZKUMNÍK: Thank you. And did the organization prepare you in any way for the volunteering?

R3: The organization did send emails on how to prepare . They... they sent a checklist of all the things that you should know and what you need.

VÝZKUMNÍK: Mm hmm. And did you have like complete information about where you will live or with whom you will live before your departure?

R3: I did not have complete information about where I would live and who I would be with . I actually got there and I had no idea where I would be. But I thought that was exciting and I'm and I didn't mind that I didn't know.

VÝZKUMNÍK: Well, you may be the first volunteer who's saying this, but how did you rate the overall quality of the program? Like you know how it how how is your rating for for the program?

R3: I would rate the quality of the program 10 out of 10 because when you get there they tell you all the information that you need and when you actually get to your program they even tell you more information. So the quality was amazing, the food was amazing, the people were amazing and the help was amazing.

VÝZKUMNÍK: And what, what would you, what would you like to know ahead of time now that you didn't know before?

CW I would like to know where I would have stayed since there are three houses which I didn't know before, but I think I would like to know where I would be staying in the location of the house.

VÝZKUMNÍK: Yeah, that would be quite nice to have all these information ahead. And how did you, how did you feel during your volunteer.... voluntary stay like during the, during the, during the, during your stay actually?

R3: I felt very good and excited for my volunteer stay . It was a once in a lifetime experience and I was willing to do anything to fulfill my time there and do it the best.

VÝZKUMNÍK: Thank you, Thank you. And could you tell me something about your placement? Describe the school, class, classrooms, teachers, how it goes, and maybe how did you help during your volunteering stay.

R3: So my placement was a child... a daycare and the school it was pretty small and the the students ages ranged from 1 to 6 which was pretty interesting . The classrooms actually, we pretty much taught these students in their like the main living, like the main area, they did have a classroom but I never taught in there. The teacher, she didn't speak much English, but she would try to translate as much as she can to the kids from me. And it went, it went pretty well, but there weren't a lot of rules. So it was kind of just like it was really unstructured and free. So I didn't know what to do or how to help. But how I helped is what I would be with each student individually and help them based on their skill level. Since the age range was so big, each student needed a different curriculum and so I would go over different English terms with them.

VÝZKUMNÍK: Thank you. And did you have any bad experience during during your stay there at the placement?

R3: I wouldn't say I had a bad experience, but you know how kids can be in their They have a lot of energy, so I was drained a lot. So at the end of my days, it would be hard to be there for my students when I didn't have enough energy to be there for them.

VÝZKUMNÍK: Yeah, yeah. Especially, especially the young kids, they can be very, it's going to be very exhausting. So I got you. I felt the same. So yeah. And what about the equipment for teaching at your placement? Did you have, did you have enough equipments or maybe supplies, let's say?

R3: I wouldn't say there was enough equipment for teaching because they only gave me, they actually only had their notebooks and that was pretty much it. There was one white board and there were paintings of of the alphabet and certain animals on the wall. So I would use that a lot. But I think there could have been more equipment for the teaching for the kids.

VÝZKUMNÍK: Yeah, I think that at these placements were almost the same at at each school or daycare. Like I don't know, did you set up a funding for a school for your placement or did you bring any equipments presents to to it? Like you know, I don't know, some kind of supplies actually.

R3: I didn't set up any, any funding nor did I bring any equipment just because I didn't really know what I was getting myself into. And... and I actually before I went, I wasn't expecting to teach kids. So I didn't have any equipment or presence to bring.

VÝZKUMNÍK: Yeah, I get it. It's understandable. I don't know. Do you have any specific suggestions that you would like to improve in terms of the organization or maybe if you think about anything, what the organization could think about either from the point of view of planning the Valentine's journey before departure or I don't know. What did you miss or

what would you find useful and essential? You know, because it's kind of important at least from the other, from the other interviews I had.

R3: From my stay, I felt that I was kind of just pushed in. I was pushed in and I didn't have any structure. I didn't really know what I was doing. So to improve, I feel like the director should come up with more structure or what he something that he actually wants for me to teach or how to teach. Since this was my first time, I had no idea what I was doing. So the no structure kind of just made it a free flow and I had to figure out all myself and this is my first time volunteering so I had no idea what I was doing. How do you think that? What do you think? Or How? Maybe.

VÝZKUMNÍK: What do you think that how you're volunteering has affected the children and at school in your placement?

R3: I think that my volunteer affected the children in school because I was always positive and I always tried to make sure the kids were OK and I really worked with them individually, trying to make them their English teaching a little bit better, more fit for them as like a class rather than like a class. So I worked on one-on-one and I think that's that really helped the children in some way, but also could have had a negative effect to it because we were all working together as a team. It was more individual.

R3: I see, I see. And yeah, it can be a little bit messy, But about the organization itself, would you recommend this organization or is there something you would recommend to other volunteers or maybe all the people who are interested in volunteering with this organization?

R3: I would definitely recommend this organization. I feel like they really try and give you as much information as they can to make it helpful for you to be efficient and effective. I would recommend for volunteers to work with the children since they have such this light energy to them that you just want to be around because they're always giving you hugs and they just love that you were there and they're not disrespectful.

VÝZKUMNÍK: I'm very glad for this experience you had and maybe this is the last question I want to ask you and it's just want to ask how did you spend your free time during your voluntary stay?

R3: Most of my free time hanging out with new friends that I made or reading or writing and I would go into town and explore. But mostly I stayed at the house. I just went there to volunteer. I went there for a month and it was just a band here and then I went back home. I didn't combine it with travel or anything.

VÝZKUMNÍK: So you're really been there for the voluntary thing. That's really nice. I'm gonna I'm gonna stop recording this here. I'm gonna stop recording here and very would like to thank you for the participation on this. So like on this project, thank you, thank you and goodbye